

## **Regels inzake de verwerking van politiegegevens (Wet politiegegevens)**

### **MEMORIE VAN TOELICHTING**

#### **ALGEMEEN DEEL**

##### **1. Doeleinden van het wetsvoorstel**

De samenleving verlangt van de politie dat deze op doelmatige en doeltreffende wijze zorgdraagt voor de handhaving van de rechtsorde. Voorwaarde voor een goede taakuitvoering door de politie is dat de daarvoor noodzakelijke gegevens kunnen worden vastgelegd en op een efficiënte en effectieve manier kunnen worden verwerkt. Meer dan ooit drijft het werk van de politie immers op het verwerken en veredelen van informatie. Met dit wetsvoorstel wordt beoogd om, met eerbiediging van de beginselen die de bescherming van de privacy ten doel hebben, meer ruimte te bieden dan de huidige wetgeving voor het verwerken van gegevens ten behoeve van een optimale uitvoering van de politietask. Het wetsvoorstel houdt een nieuw evenwicht in tussen de bescherming van de privacy van de burger enerzijds en het belang van de rechtshandhaving anderzijds. Waar evenwel aan de ene kant uitdrukkelijk is gekozen voor verruiming van de wettelijke mogelijkheden tot opslag, gebruik en verstrekking van persoonsgegevens door de politie voorziet het wetsvoorstel aan de andere kant in de nodige waarborgen voor de burger tegen ongerechtvaardigde inbreuken op zijn persoonlijke levenssfeer.

##### **2. Aanleiding tot de herziening**

Enkele recente ontwikkelingen hebben gevolgen gehad voor de werkwijze van de politie. Ten eerste is de informatie- en communicatietechnologie - en het gebruik daarvan bij de politie - veel verder gevorderd dan ten tijde van het van kracht worden van de Wet politieregisters. Inmiddels zijn handmatige politiebestanden zeldzaam geworden en wordt gewerkt aan de totstandkoming van een landelijke informatiehuishouding voor de gehele Nederlandse politie. Deze ontwikkeling stelt de politie in staat het werk meer systematisch aan te pakken. Met de informatisering zijn ook de mogelijkheden tot het leggen van verbanden tussen gegevens sterk toegenomen. Dit is van groot belang voor de effectiviteit en doelmatigheid van het politiewerk. In verband hiermee maakt de politie meer en meer gebruik van informatiegestuurde opsporing. Daarbij worden strafbare feiten opgespoord door onder meer eenmaal verzamelde gegevens langs elektronische weg met elkaar in verband te brengen ('case screening'). Op basis van de resultaten van de analyses kan het politiepersoneel meer gericht worden ingezet. Ten tweede maken de toegenomen mobiliteit, de schaalvergroting, de bevolkingstoename en de toegenomen geschaaktheid van de bevolking het werk van de politie meer complex, waardoor het belang van een goede informatiehuishouding is toegenomen. Daarbij hebben ook andere organisaties, burgers en bedrijven een verantwoordelijkheid op het terrein van de veiligheid. De politie werkt bij de handhaving van de rechtsorde dan ook steeds vaker intensief samen met andere instanties. Dit heeft geleid tot een toegenomen behoefte om informatie met andere instanties uit te wisselen. Deze ontwikkelingen vergen een andere benadering van de verwerking van politiegegevens. Ten derde is in internationaal verband de aandacht voor criminaliteit toegenomen en moet er zowel nationaal als internationaal in het kader van de rechtshandhaving aandacht worden besteed aan nieuwe vormen van verstoringen van de rechtsorde, zoals terroristische activiteiten.

De huidige wettelijke mogelijkheden voor het verwerken van persoonsgegevens door de politie leveren in toenemende mate knelpunten op. In de eerste plaats is er voor de dagelijkse uitvoering van de politietaak behoefte aan ruimere mogelijkheden tot het verwerken van gegevens over personen die (nog) niet als verdachte zijn aangemerkt. De huidige verwerkingstermijn van vier maanden blijkt in de praktijk erg kort voor de dagelijkse uitvoering van de politietaak. In de tweede plaats blijkt in de praktijk dat de verwerking van gegevens, ook betreffende onverdachte personen, noodzakelijk kan zijn om zicht te verkrijgen op maatschappelijke problemen die samenhangen met criminaliteit en dat de systematiek van de huidige wet daar onvoldoende op is toegesneden. Bepaalde maatschappelijke problemen van ernstige aard vergen een meer permanente gegevensverwerking. Hierbij kan gedacht worden aan de verwerking van gegevens die relevant kunnen zijn voor het inzicht in terroristische activiteiten. In de derde plaats kunnen gegevens die door de politie voor een bepaald doel zijn verzameld slechts beperkt worden gebruikt voor andere doeleinden binnen de politietaak. Dit belemmert soms de goede taakuitoefening. In de praktijk bestaat er een behoefte om in bepaalde gevallen gegevens over onverdachte personen uit een bepaald onderzoek te kunnen gebruiken in andere onderzoeken. In de vierde plaats is er in de praktijk een toegenomen behoefte om gegevens te kunnen verstrekken aan instanties waarmee de politie samenwerkt. Het huidige gesloten verstrekkingenregime is hierop onvoldoende toegesneden. Enkele van deze knelpunten kwamen ook aan de orde in een tweetal onderzoeken.<sup>[1]</sup>

De gewijzigde maatschappelijke omstandigheden waarbinnen de politie werkt en de in verband daarmee gewijzigde werkwijze van de politie vormen de aanleiding tot dit wetsvoorstel. Het wetsvoorstel beoogt de Wet politieregisters te vervangen door een wet die beter past in het huidige tijdsgewricht

De voorgestelde herziening geeft geen aanleiding terug te komen op de bij de Wet politieregisters gemaakte keuze om naast de Wet bescherming persoonsgegevens een aparte regeling te treffen voor politiegegevens. In de verhouding tussen overheid en burger neemt de politie een bijzondere plaats in. Juist waar deze verhouding problematisch wordt, speelt de politie vaak een rol. Ten behoeve van de daadwerkelijke handhaving de rechtsorde en ten behoeve van de hulpverlening vergaart de politie veel persoonsgegevens. Deze gegevens, die ten behoeve van de verschillende taakonderdelen zijn verzameld, kan de politie vervolgens - regionaal en op landelijk niveau - met elkaar in verband brengen. In de regel vergaart en verwerkt de politie persoonsgegevens zonder (impliciete) toestemming van de betrokkene en soms ook zonder dat de betrokkene daarvan zelf kennis heeft. De gegevens kunnen voorts betrekking hebben op een in beginsel onbepaalde groep van personen. Zeker wanneer het de opsporing van strafbare feiten betreft, kan de verwerking van persoonsgegevens door de politie consequenties hebben die de betrokkene veelal niet in zijn eigen belang acht. Met het oog op deze bijzondere aspecten van de politietaak, wordt het wenselijk geacht voor de verwerking van politiegegevens een aparte regeling te treffen, die enerzijds meer ruimte biedt voor het gegevensverkeer binnen de politie en een meer geclausuleerd recht op kennisneming en correctie inhoudt dan mogelijk zou zijn onder het regime van de Wet bescherming persoonsgegevens en die anderzijds rekening houdt met de gevoeligheid van de gegevens.

### **3. Hoofdpijnen van het wetsvoorstel**

#### *3.1 Uitgangspunten*

Het wetsvoorstel is opgesteld aan de hand van de volgende uitgangspunten:

- aan de politie wordt voldoende armslag geboden voor een efficiënte en effectieve verwerking van persoonsgegevens;
- politiegegevens worden verwerkt voor zover dit noodzakelijk is voor een goede uitvoering van de politietaak;
- de te verwerken gegevens zijn rechtmatig verkregen en accuraat;
- de gegevens worden gecorrigeerd of vernietigd zodra blijkt dat zij niet juist zijn;
- politiegegevens worden verwerkt voor welomschreven en gerechtvaardigde doelen en voor zover de verwerking van gegevens evenredig is aan het betreffende doel;
- er wordt meer bescherming tegen inbreuken op de privacy geboden, naarmate de gegevensverwerking gericht is;
- de toegang van een belangrijk deel van de politiegegevens worden beperkt door middel van machtigingen;
- politiegegevens, die voor onderscheiden doelen worden verwerkt, kunnen onder voorwaarden met elkaar in verband worden gebracht en met elkaar worden gecombineerd;
- de verdere verwerking van politiegegevens vindt plaats op een wijze die verenigbaar is met de doelen waarvoor ze zijn verkregen;
- door de politie kunnen gegevens aan derden worden verstrekt indien de wet dit uitdrukkelijk toestaat dan wel indien een zwaarwegend algemeen belang daartoe noodzaakt.

Voor de opzet van de nieuwe Wet politiegegevens is zoveel mogelijk aangesloten bij de systematiek en de uitgangspunten van de Wet bescherming persoonsgegevens. Zo gaat het wetsvoorstel, ter uitwerking van het principe van doelbinding, in plaats van het registerbegrip, uit van verwerking van gegevens voor een bepaald doel. De plicht om per register een reglement vast te stellen, vervalt. Voorts heeft de werkbaarheid in de praktijk voorop gestaan bij de ontwikkeling van deze wettelijke regeling.

Als verantwoordelijke voor de verwerking van gegevens is de korpsbeheerder aangewezen. Hierbij is aangesloten bij de regeling van de Politiewet 1993. Het begrip verwerking kan verschillende handelingen omvatten, die worden uitgevoerd door ambtenaren van politie die onder het beheer van verschillende verantwoordelijken vallen. In verband met de uit het wetsvoorstel voortvloeiende verplichtingen van de verantwoordelijke betekent dit dat iedere gegevensverwerking moet kunnen worden terug gevoerd op een verantwoordelijke.

### *3.2 Dagelijkse taakuitvoering en gerichte verwerking (artikelen 6 tot en met 89)*

Het uitgangspunt dat politiegegevens alleen voor welomschreven en gerechtvaardigde doelen worden verwerkt, leidt tot het onderscheiden van doelen binnen de politietaak waarvoor gegevens mogen worden verwerkt. Eén van die doelen is de dagelijkse uitvoering van de politietaak. Alle gegevens die de politie in het kader van haar dagelijks werk – ook wel de basispolitiezorg genoemd – verkrijgt, worden voor dit doel verwerkt. Het gaat hier zowel om gegevensverwerking ten behoeve van de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde als ten behoeve van het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven in de zin van artikel 2 van de Politiewet 1993. Voorgesteld wordt de verwerking van politiegegevens voor de dagelijkse uitvoering van de politietaak gedurende een jaar breed binnen de politie mogelijk te maken. Voorzover dat noodzakelijk is voor de dagelijkse uitvoering van de politietaak zijn de gegevens daarna gedurende vier jaar toegankelijk op basis van vergelijking of – ingeval van bredere zoekvragen – voor speciaal daartoe gemachtigde ambtenaren van politie. Naast (of in vervolg op) de dagelijkse uitvoering van de politietaak is er de gerichte verwerking van

politiegegevens. Daarvan is sprake als de politie overgaat tot het gericht en omvangrijk verzamelen van persoonsgegevens (bijvoorbeeld als een team wordt vrijgemaakt of als bijzondere opsporingsbevoegdheden worden gebruikt). Gerichte gegevensverwerking is slechts gerechtvaardigd wanneer het doel daarvan tevoren is beschreven, de gegevensverwerking beperkt blijft tot dat doel en plaatsvindt door daartoe door de verantwoordelijke korpsbeheerder gemachtigde opsporingsambtenaren.

### *3.3 Verdere verwerking binnen de politie (artikelen 10 en 7 en 8, vierde en vijfde lid)*

Het wetsvoorstel biedt mogelijkheden tot het leggen van verbanden tussen de beschikbare gegevens. Ten eerste wordt van elke zaak een bepaalde set van gegevens op landelijk niveau breed beschikbaar gesteld voor raadpleging door collega's met het oog op het leggen van onderlinge verbanden. Voor alle politieambtenaren bestaat de mogelijkheid om bijvoorbeeld aan de hand van delictkenmerken (zoals modus operandi) en delicttypen in de aldus beschikbaar gestelde politiegegevens te zoeken naar overeenkomsten met andere delictgegevens. Ten tweede worden bepaalde gegevens door elke regio beschikbaar gesteld voor geautomatiseerde vergelijking (standaard) om te kunnen signaleren wanneer meerdere onderzoeken tegen dezelfde persoon lopen. Ten derde biedt het wetsvoorstel de mogelijkheid tot het geautomatiseerd vergelijken (hit/no hit) van beschikbare politiegegevens met gegevens die in het kader van een onderzoek naar voren zijn gekomen, aan de hand van bij algemene maatregel van bestuur te bepalen zoekgegevens. Wel geldt dat deze vorm van zoeken noodzakelijk moet zijn voor het betreffende onderzoek en dat de politieambtenaren voor deze bevoegdheid moeten zijn gemachtigd. Ten vierde bevat het wetsvoorstel een bevoegdheid om in bijzondere gevallen te besluiten tot het onbeperkt analyseren van beschikbare politiegegevens. De aan de hand van de zoekmethoden gevonden relevante gegevens en de daarmee samenhangende gegevens kunnen vervolgens verder worden verwerkt voor een ander doel binnen de politietaak. Wel is daarvoor voorafgaand toestemming vereist van de daartoe bevoegde functionaris. In paragraaf 6 wordt hierop nader ingegaan.

### *3.4 De verstrekking van politiegegevens buiten de politie (artikelen 14 tot en met 20)*

Het wetsvoorstel voorziet in verplichte verstrekking van gegevens aan de gezagsdragers en aan bepaalde opsporingsambtenaren buiten de politie. Voorts biedt het wetsvoorstel de mogelijkheid om bij of krachtens algemene maatregel van bestuur ontvangstgerechtigde instanties aan te wijzen. Het betreft onder andere de instanties waarmee de politie regulier samenwerkt, zoals de partners in de strafrechtketen. Tenslotte biedt het wetsvoorstel ruimte aan de verantwoordelijke korpsbeheerder om ingeval van een zwaarwegend algemeen belang, gegevens te verstrekken aan niet in de algemene maatregel van bestuur genoemde instanties. Het kan hierbij gaan om incidentele verstrekkingen, dan wel verstrekkingen in het kader van een structureel samenwerkingsverband tussen een of meer politieregio's en andere instanties. Hiermee wordt beoogd ruimte te bieden voor door de praktijk gewenste verstrekkingen in het kader van de samenwerking van de politie met derden, bijvoorbeeld ten behoeve van de aanpak van jeugdcriminaliteit.

### *3.5 Rechtsbescherming, controle en toezicht (artikelen 21 tot en met 27)*

Nu in het wetsvoorstel uitdrukkelijk is gekozen voor verruiming van de wettelijke mogelijkheden tot opslag, gebruik en verstrekking van politiegegevens, is het van groot belang dat het wetsvoorstel tevens voorziet in voldoende waarborgen tegen ongerechtvaardigde inbreuken op de persoonlijke levenssfeer van personen van wie gegevens worden verwerkt. Behalve langs de weg van de beperkingen die het wetsvoorstel stelt aan de verwerking van persoonsgegevens, voorziet het wetsvoorstel daartoe in de nodige andere waarborgen. In de eerste plaats kent het wetsvoorstel de burger het recht toe om een verzoek

tot kennisneming in te dienen aangaande de gegevens die de politie mogelijk over hem verwerkt en de mogelijkheid in rechte op te komen tegen een weigering. In de tweede plaats wordt controle voorgeschreven op de naleving van de regels door een privacyfunctionaris en door middel van periodieke audits. Tenslotte is het College bescherming persoonsgegevens belast met het toezicht op de naleving van de wet.

### *3.6 Beheer (artikel 1)*

In het wetsvoorstel is aangesloten op de bestaande beheersstructuur van de politie. Evenals in de huidige Wet politieregisters wordt de korpsbeheerder aangewezen als de verantwoordelijke voor de gegevensverwerking. Daarnaast wordt de figuur van de ‘bewerker’ geïntroduceerd, die gegevens verwerkt ten behoeve van de verantwoordelijke, en voor diens verantwoordelijkheid, zonder aan zijn rechtstreeks gezag te zijn onderworpen. Deze figuur is ontleend aan de Wet bescherming persoonsgegevens en kan van belang zijn bij de inrichting van de bovenregionale informatiehuishouding.

Overigens heeft het bevoegd gezag over de politie - met als basis haar bevoegdheden op grond van de Politiewet en de Wet op de rechterlijke organisatie - uiteraard de mogelijkheid van de korpsbeheerder te verlangen dat deze op een bepaalde wijze invulling geeft aan zijn beheerstaak waar het de verwerking van persoonsgegevens betreft. In de paragrafen 6 tot en met 9 worden de hoofdlijnen van het wetsvoorstel uitgewerkt.

## **4. Reikwijdte van de wet**

### *4.1 De taken van de politie (artikel 2)*

Het wetsvoorstel heeft betrekking op de verwerking van gegevens ten behoeve van de uitvoering van de politietaak als bedoeld in artikel 2 van de Politiewet 1993. Het wetsvoorstel is daarmee zowel van toepassing op gegevens die de politie verwerkt in het kader van haar taakuitoefening op grond van artikel 2 Politiewet 1993 als, in verband met de gelijkstelling met de politie, op de persoonsgegevens die de Koninklijke marechaussee verwerkt in het kader van de uitvoering van de politietaken die op grond van artikel 6, eerste lid, van de Politiewet 1993 aan de Koninklijke marechaussee zijn opgedragen. Het wetsvoorstel is ook onverkort van toepassing op de in artikel 1, eerste lid, onderdeel g, van de Politiewet 1993 genoemde taken ten dienste van de justitie. Deze taken vormen immers onderdeel van de politietaak ex artikel 2 van de Politiewet (vgl. TK 1991/1992, 22 562, nr 3, pag. 34). Door - anders dan in het kader van de Wet politieregisters - geen van deze taken uit te zonderen van het regime van het wetsvoorstel, worden alle taken van de politie die een directe onderlinge samenhang vertonen, onder hetzelfde privacyregime voor gegevensverwerking gebracht.

Evenals de huidige wet is het wetsvoorstel niet van toepassing op gegevens die de politie verwerkt in het kader van taken die niet zijn te scharen onder artikel 2 van de Politiewet 1993, zoals de toezichthoudende taken die de politie uitoefent op grond van bijzondere wetten. De gegevens die de politie in dat kader verwerkt, blijven vallen onder het regime van de Wet bescherming persoonsgegevens. De betreffende gegevens zijn immers voor andere doelen en met behulp van andere bevoegdheden verkregen dan de gegevens die zijn verkregen in het kader van artikel 2 van de Politiewet 1993. Hetzelfde geldt voor gegevens die door de Koninklijke marechaussee zijn verkregen in het kader van andere taken dan genoemd in artikel 6, eerste lid, van de Politiewet 1993. Gegevens die ter uitvoering van de andere taken worden verkregen vallen onder het regime van de WBP. In de artikelsgewijze toelichting wordt hierop bij artikel 2 nader ingegaan. Het van overeenkomstige toepassing verklaren van

het regime van de Wet politiegegevens op de verwerking van gegevens die in het kader van andere taken zijn verkregen, levert geen winst op ten opzichte van de verwerking van deze gegevens op basis van het regime van de Wet bescherming persoonsgegevens. Een zorgvuldige omgang met persoonsgegevens brengt namelijk met zich mee dat deze gegevens apart gehouden worden van de politiegegevens. Dat betekent overigens geenszins dat het gebruik van gegevens die in het kader van de ene taak zijn verkregen ten behoeve van de andere taak is uitgesloten. Wel wordt van de politie verlangd dat deze per geval de afweging maakt of de verwerking van voor toezicht verkregen gegevens in het kader van de politietaak in het specifieke geval verenigbaar is met het doel waarvoor de gegevens zijn verkregen. Voor die afweging biedt de Wet bescherming persoonsgegevens het geschikte kader. Met name artikel 9 van deze wet bevat de criteria aan de hand waarvan per geval beoordeeld kan worden of het verder verwerken van bepaalde persoonsgegevens al dan niet verenigbaar is met de doeleinden waarvoor ze zijn verkregen. Van verenigbaarheid zal veelal sprake zijn wanneer de gegevens die zijn verkregen voor het toezicht op de naleving van een wet nodig zijn voor de opsporing van strafbare overtredingen van dezelfde wet en derhalve betrekking hebben op hetzelfde te beschermen belang. De verantwoordelijke heeft daarnaast overigens op grond van artikel 43 van de WBP de mogelijkheid om, wanneer dit in een bepaald geval noodzakelijk is in het kader van de voorkoming, opsporing en vervolging van strafbare feiten, artikel 9 buiten toepassing te laten. Andersom zal de vraag of bepaalde gegevens die zijn verkregen in het kader van de politietaak gebruikt mogen worden voor bepaalde toezichtstaken, overeenkomstig het regime van het wetsvoorstel beoordeeld moeten worden aan de hand van de vraag of dat gebruik noodzakelijk is in het kader van een zwaarwegend algemeen belang.

Het wetsvoorstel ziet – evenals de huidige wet - niet op gegevens die de politie verwerkt in het kader van de eigen bedrijfsvoering, zoals personeelsregistraties en postregistraties. Het wetsvoorstel ziet evenmin op de vergunningenadministraties die de politie voert, bijvoorbeeld ten aanzien van wapenvergunningen.

#### *4.2 De bijzondere opsporingsdiensten en het meldpunt ongebruikelijke transacties*

Het wetsvoorstel is niet van toepassing op de verwerking van gegevens door de bijzondere opsporingsdiensten (BOD-en). De huidige werkwijze van de BOD-en, waarbij de verwerking van persoonsgegevens plaatsvindt op basis van het regime van de Wet bescherming persoonsgegevens, geeft voorsnog geen aanleiding daarin verandering te brengen. Wel wordt het, ten behoeve van de intensieve samenwerking tussen de politie en de BOD-en bij de opsporing van strafbare feiten, wenselijk geacht te voorzien in ruimere mogelijkheden om politiegegevens te verstrekken aan de BOD-en. Het wetsvoorstel voorziet daarin (artikel 14). Zo biedt het wetsvoorstel onder meer de mogelijkheid politiegegevens te verstrekken aan de BOD-en, indien zij deze nodig hebben ten behoeve van de voorbereiding van een door hen uit te voeren onderzoek. Dit is een verruiming ten opzichte van de Wet politieregisters.

Op het uitgangspunt dat het wetsvoorstel geen betrekking heeft op de verwerking van gegevens door de BOD-en zal, evenals in het kader van de huidige Wet politieregisters, een uitzondering worden gemaakt waar het betreft de verwerking van CIE- gegevens door BOD-en. Op de verwerking van deze gegevens zal het regime van de Wet politiegegevens van overeenkomstige toepassing kunnen worden verklaard (artikel 41). De redenen hiervoor zijn hierin gelegen dat CIE-gegevens gemakkelijk tussen de politie en de BOD'en moet kunnen worden uitgewisseld, terwijl daarbij een behoefte aan maximale afscherming van bronnen (informanten) bestaat en in het feit dat het gaat om zachte gegevens.

Voorts zal de Wet politiegegevens, evenals de huidige Wet politieregisters, voor een deel van overeenkomstige toepassing zijn op het meldpunt ongebruikelijke transacties (artikel 37).

Voor het meldpunt ongebruikelijke transacties (MOT) geldt namelijk dat het een deel van de politietaak uitvoert. Het MOT verwerkt gegevens ten behoeve van de voorkoming en opsporing van bepaalde misdrijven. Ook voor het MOT geldt dat de gegevens maximaal moeten worden afgeschermd terwijl zij tegelijkertijd gemakkelijk met de politie moeten kunnen worden uitgewisseld.

## **5. Beginselen voor gegevensbescherming**

Bij de verwerking van politiegegevens door de politie kan het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer in het geding zijn. Om te voorkomen dat de politie bij haartaakuitvoering een onevenredige inbreuk maakt op de persoonlijke levenssfeer van de burger, voorziet het wetsvoorstel in regels ten behoeve van een zorgvuldige omgang met de gegevens. Daarbij is de internationale regelgeving in acht genomen.

Beginselen voor gegevensbescherming zijn neergelegd in het Verdrag van de Raad van Europa ter bescherming van personen met het oog op de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens (1981). Dit betreft principes die inhouden dat gegevens rechtmatig moeten zijn verkregen, alleen voor specifieke en legitieme doeleinden mogen worden opgeslagen, evenredig moeten zijn in relatie tot het doel waarvoor ze zijn opgeslagen en niet langer mogen worden bewaard dan vereist voor het doel waarvoor ze zijn opgeslagen. Deze principes liggen onder meer ten grondslag aan de artikelen 3 tot en met 5 van het wetsvoorstel. Het vereiste van doelbinding houdt in dat persoonsgegevens alleen worden gebruikt voor het doel waarvoor ze verzameld zijn. Bij doelbinding hoort logischerwijze een omschrijving van dat doel. Het doel moet welbepaald ('specified'), uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn. In de artikelen 6 tot en met 10 is een verdere uitwerking gegeven aan het principe van de doelbinding. Gebruik van de gegevens voor een ander doel is aanvaardbaar voorzover dat gebruik niet onverenigbaar is met het doel waarvoor de gegevens zijn verzameld. Gevoelige persoonsgegevens (ras, politieke opvatting, geloof, e.d.) worden niet geautomatiseerd verwerkt, behalve wanneer de nationale wetgeving voorziet in de nodige waarborgen. Afwijking van het principe van doelbinding is mogelijk indien dit noodzakelijk is in een democratische samenleving in het belang van (onder meer) de bestrijding van strafbare feiten. In het wetsvoorstel is deze mogelijkheid verwerkt door in de artikelen 14 tot en met 20 gegevensverstrekking aan andere overheidsdiensten of aan instanties buiten de overheid mogelijk te maken voor zover dit verenigbaar is met het doel waarvoor de politie de gegevens zelf heeft verzameld en verwerkt, dan wel indien dit noodzakelijk is met het oog op een zwaarwegend algemeen belang.

Het hierboven besproken verdrag geeft uitwerking aan artikel 8 Europees verdrag voor de rechten van de mens (EVRM) op het terrein van de gegevensverwerking. Voor de uitleg van het verdrag en voor de uitwerking van bepaalde begrippen in het verdrag, is de uitleg die gegeven wordt aan artikel 8 EVRM van belang. Het criterium dat uit het verdrag voortvloeit dat de verwerking van gegevens door de politie noodzakelijk moet zijn voor een goede uitvoering van de politietaak sluit aan bij het criterium in artikel 8, tweede lid, van het EVRM dat inhoudt dat beperking van het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer alleen is toegestaan voor zover dit 'in een democratische samenleving noodzakelijk is' in het belang van enkele met name genoemde doelen, waaronder het voorkomen van strafbare feiten. Het begrip 'noodzaak' vervult in deze wet een belangrijke functie waar het gaat om de begrenzing van de kernbevoegdheden tot het verwerken, machtigen en verstrekken van gegevens. Het noodzaakcriterium wordt in de Straatsburgse rechtspraak nader ingevuld met de vereisten van

proportionaliteit (staat het belang van de verwerking in verhouding tot de beperking van de persoonlijke levenssfeer), van een 'pressing sociaal need' (er moet een dringende maatschappelijke behoefte bestaan om het legitieme doel te vervullen) en subsidiariteit (zijn andere, minder in de persoonlijke levenssfeer van de burger ingrijpende maatregelen redelijkerwijs mogelijk en voldoende doeltreffend). Het wetsvoorstel sluit hierbij aan. Steeds dient de betrokken verantwoordelijke autoriteit bij een voorgenomen verwerking, machtiging en/of verstrekking van gegevens af te wegen, in hoeverre de handeling 'noodzakelijk is'; hierop dienen de genoemde Straatsburgse criteria te worden betrokken. Legitimiteit van het gestelde doel is op zichzelf namelijk niet voldoende; de noodzaakseis is cumulatief. De beoordeling van de noodzakelijkheid tot uitoefening van een van de bevoegdheden brengt een beoordelingsmarge met zich mee, die ergens beweegt tussen 'onmisbaar' als bovengrens en 'normaal', 'nuttig', 'redelijk' en 'wenselijk' als ondergrens.

Het wetsvoorstel voldoet aan het vereiste van voorzienbaarheid door de verwerking van politiegegevens aan specifieke doelen te binden en te bepalen dat bij algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld over de categorieën van gegevens die kunnen worden verwerkt.

Artikel 8 EVRM en de daarop gebaseerde jurisprudentie stellen ook eisen aan de kwaliteit van de wettelijke regeling. Deze houden in dat de wettelijke regeling voor de burger voldoende toegankelijk en kenbaar moet zijn. Deze eisen brengen met zich mee dat de regeling voldoende precies moet zijn geformuleerd, zodat de burger vooraf kan weten onder welke omstandigheden en voorwaarden persoonsgegevens mogen worden verwerkt. De regeling moet bovendien waarborgen bieden tegen willekeurige inmenging van de overheid in het persoonlijke leven van de burger en tegen misbruik van bevoegdheid. Dit betekent dat de wet moet omschrijven in welke gevallen en voor welke doelen persoonsgegevens verwerkt mogen worden. Ook de aanwijzing van de bevoegde autoriteit en voorzieningen voor transparantie en controleerbaarheid, zoals voorschriften voor verslaglegging zijn van belang. In dit verband moet worden gewezen op de rechtspraak van het EHRM. In de zaak Rotaru werd de ongenormeerde vastlegging van persoonsgegevens in strijd met artikel 8 EVRM geacht. In de zaak Rotaru werd de eis gesteld dat de wet duidelijk aangeeft onder meer omtrent welke categorieën van personen het gaat, de omstandigheden waaronder gegevens mogen worden vergaard en hoe lang deze mogen worden bewaard.

Van belang is voorts de Aanbeveling R(87)15 van de Raad van Europa, van toepassing op het gebruik van persoonsgegevens door de politie alsmede de evaluaties daarvan. Deze hebben als hoofdlijn dat de opslag van persoonsgegevens moet worden beperkt tot gegevens die noodzakelijk zijn voor de uitoefening van de politietaak. Met betrekking tot de verstrekkingen maakt de Aanbeveling onderscheid naar verstrekking binnen politieke instanties, verstrekkingen aan andere overheids- en publieke organen en verstrekkingen aan particuliere personen en instanties. De uitwisseling van gegevens binnen de politiesector zou uitsluitend toelaatbaar moeten zijn indien er een gerechtvaardigd belang is voor deze uitwisseling binnen de wettelijke bevoegdheden van deze instanties. Verstrekking van gegevens aan andere publieke organen zou uitsluitend toegestaan moeten zijn indien, in een bijzonder geval, er een wettelijke verplichting is of met toestemming van een toezichthoudend orgaan dan wel wanneer die gegevens voor de ontvanger onmisbaar zijn voor de vervulling van zijn wettelijke taak en het doel van de verwerking niet onverenigbaar is met de oorspronkelijke verwerking. Verstrekking aan private partijen zou uitsluitend toegestaan moeten zijn indien, in een bijzonder geval, er een wettelijke verplichting is of met toestemming van een toezichthoudend orgaan. In uitzonderlijke gevallen is verstrekking mogelijk, onder meer ter voorkoming van



een ernstig en onmiddellijk gevaar. Deze aanbeveling is niet bindend maar er is wel rekening mee gehouden bij de opbouw van het wetsvoorstel.

## **6. Verwerking van gegevens binnen de politie**

### *6.1 Algemeen*

Als uitgangspunt geldt dat politiegegevens slechts worden verwerkt voor zover dit noodzakelijk is met het oog op een goede uitvoering van de politietaak. Binnen de uitvoering van de politietaak maakt het wetsvoorstel onderscheid tussen de dagelijkse uitvoering van de politietaak en gerichte verwerking van politiegegevens. Ten behoeve van de dagelijkse uitvoering van de politietaak kunnen politiegegevens gedurende een jaar breed binnen de politie worden verwerkt. Daarna zijn de gegevens, indien daar noodzaak toe bestaat, gedurende vier jaar nog toegankelijk door middel van vergelijking en – onder voorwaarden – ten behoeve van analyse. Naast de dagelijkse uitvoering van de politietaak is er de gerichte verwerking van politiegegevens. Wanneer de politie overgaat tot gerichte verwerking of gerichte verdere verwerking van politiegegevens, dient het doel daarvan vooraf nader te worden bepaald en vastgelegd. Door concretisering van het doel van de verwerking verplicht te stellen wanneer dit redelijkerwijs kan worden verlangd, wordt voldaan aan de vereisten van noodzakelijkheid en proportionaliteit. Het wetsvoorstel biedt derhalve meer bescherming naarmate de gegevensverwerking gericht is. Het beginsel van evenredigheid brengt dit met zich mee.

### *6.2 Verwerking met het oog op de dagelijkse uitvoering van de politietaak (artikel 6)*

De dagelijkse uitvoering van de politietaak wordt wel de oog en oor-functie van de politie genoemd. Het gaat hier om de zogenaamde basis politiezorg. Deze zorg omvat alle in artikel 2 van de Politiewet 1993 genoemde onderdelen van de politietaak in een soort eerste lijn - variant. Bij de uitvoering van deze dagelijkse politietaak komt de politie in contact met veel burgers terzake van zeer diverse gebeurtenissen. Het gaat bijvoorbeeld om burgers die zich om hulp tot de politie wenden, betrokken zijn bij verstoringen van de openbare orde, meldingen van overlast doen, aangifte doen, slachtoffer, getuige of verdachte zijn van een strafbaar feit of van wie de politie in het kader van de afhandeling van strafbare feiten gegevens verwerkt. Van de politie wordt verwacht dat zij ogen en oren goed de kost geeft en dat zij de gegevens die ze daarbij verzamelt, verwerkt en waar nodig met elkaar in verband brengt. Het zal hierbij derhalve vaak gaan om gegevens over personen jegens wie (nog) geen verdenking bestaat en om gegevens die niet zijn voortgekomen uit diepgaand onderzoek. Gelegde verbanden en opvallende feiten die uit die gegevens naar voren komen, kunnen eventueel aanleiding geven tot verdieping en gerichte verwerking voor een bepaald doel. Op die manier vormt de dagelijkse uitvoering van de politietaak de uiterst belangrijke basis voor de algehele uitvoering van de politietaak op grond van artikel 2 Politiewet 1993.

Voldoende wettelijke mogelijkheden voor het verwerken van persoonsgegevens voor de dagelijkse uitvoering van de politietaak is dan ook van groot belang voor een goede taakuitvoering door de politie. Er zijn echter grenzen aan het verzamelen en met elkaar in verband brengen van deze gegevens voor de verschillende onderdelen van de politietaak. Een zorgvuldige omgang met persoonsgegevens brengt immers mee dat de verwerking van gegevens evenredig is aan het doel waarvoor ze zijn verkregen. Nadat de periode van één jaar na de datum van de eerste verwerking is verlopen vermindert het belang om verbanden te kunnen leggen tussen actuele gebeurtenissen en gaat zwaarder wegen dat de burger recht heeft

op bescherming tegen onbeperkte beschikbaarheid binnen de politie van gegevens die zijn persoon betreffen.

De huidige wet bindt de opslag van gegevens over onverdachte personen voor de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde aan een termijn van vier maanden, tenzij zij verwerkt worden binnen het regime van de bijzondere politieregisters. In de praktijk blijkt de termijn van vier maanden erg kort voor de dagelijkse uitvoering van de politietaak. Voorgesteld wordt daarom dat politiegegevens van zowel verdachte als onverdachte personen ten behoeve van de dagelijkse uitvoering van de politietaak gedurende een jaar breed binnen de politie kunnen worden verwerkt, zonder dat binnen dat jaar beperkingen worden gesteld aan de wijze waarop de gegevens met elkaar in verband worden gebracht. Na dat jaar zijn de betreffende gegevens niet langer vrij toegankelijk; ze verdwijnen als het ware 'achter een schot'. Indien daartoe noodzaak bestaat zijn de gegevens nog wel toegankelijk door middel van vergelijking of – onder voorwaarden – voor verwerking in combinatie met elkaar. Door verwerking van de beschikbare gegevens over een periode van een jaar breed mogelijk te maken en de gegevens daarna gedurende vier jaar beschikbaar te houden voor vergelijking en – onder voorwaarden – voor analyse, kunnen probleemgevallen zoals potentiële veelplegers of notoire overlastplegers worden onderkend. Aan de hand van de resultaten daarvan kan worden bepaald welke personen in een bepaald gebied intensiever in de gaten gehouden moeten worden of als eerste in aanmerking komen voor aanhouding naar aanleiding van een nieuw feit en welke personen moeten worden doorverwezen naar de hulpverlening in verband met de bijzondere problematiek die zij meebrengen. Het wetsvoorstel maakt voor de verwerkingsmogelijkheden dus geen onderscheid tussen gegevens ten aanzien van verdachte en onverdachte personen.

Na verloop van in totaal maximaal vijf jaar worden de betreffende gegevens vernietigd. Voor verruiming van de termijn waarbinnen de gegevens, die zijn verzameld in het kader van de dagelijkse politietaak, voor dat doel kunnen worden verwerkt is gekozen omdat de meerwaarde van het verwerken van deze gegevens nu juist is gelegen in het feit dat achteraf soms verbanden tussen feiten en gebeurtenissen kunnen worden gelegd die tevoren niet helder waren en die wel van groot belang kunnen zijn voor de taakuitvoering van de politie. Wanneer de met elkaar in verband gebrachte gegevens naar het oordeel van de politie aanleiding geven tot het gericht verder verwerken van gegevens, kan tot die gerichte verwerking worden overgegaan. Voor die verwerking gelden, met het oog op de bescherming van de privacy van de betrokken personen, strengere regels.

### *6.3 Gerichte verwerking van politiegegevens (artikelen 7 en 8)*

Van gerichte verwerking is sprake als de politie overgaat tot gerichte en omvangrijke verzameling van gegevens met als doel de rechtsorde te herstellen of een aantasting daarvan te voorkomen. Van gerichte verwerking is bijvoorbeeld sprake als een team voor het onderzoek wordt samengesteld of wanneer bijzondere opsporingsmethoden worden ingezet. Het moment waarop sprake is van gerichte verwerking in de zin van het wetsvoorstel zal overigens veelal samengaan met het moment waarop om opsporingstechnische of tactische redenen aanleiding bestaat de gegevens binnen de politie af te schermen. De aanleiding voor gerichte verwerking kan zijn voortgekomen uit de basis politiezorg of uit andere onderdelen van de politietaak, maar kan ook een zelfstandige zijn.

Omdat gericht en omvangrijk gegevens worden verwerkt zal veelal sprake zijn van een verdergaande inbreuk op de privacy van de burger tot wie de gegevens kunnen worden herleid. Daarom gelden hier meer beperkingen. Zo moet het specifieke doel tevoren zijn

bepaald, is de verwerking van deze gegevens beperkt tot een bepaalde categorie van daartoe geautoriseerde politieambtenaren en mogen de gegevens slechts worden verwerkt zolang dit met het oog op het doel noodzakelijk is.

Het wetsvoorstel maakt onderscheid tussen twee vormen van gerichte verwerking, waarvoor verschillende regels gelden. In de paragrafen 6.3.1 en 6.3.2 worden de regimes die op deze twee vormen van gerichte verwerking van toepassing zijn toegelicht. Naast de doelbinding stelt het wetsvoorstel voor elk type verwerking als vereiste dat de betreffende ambtenaar daarvoor door de verantwoordelijke is gemachtigd.

### *6.3.1 Gerichte verwerking met het oog op de handhaving van de rechtsorde in een bepaald geval (artikel 7)*

De politie kan naar aanleiding van een bepaald geval – een naar tijd beperkte gebeurtenis of situatie dan wel een serie van gebeurtenissen – gericht gegevens verwerken over personen. Te denken valt hierbij aan een onderzoek naar de overlast in een woonwijk, naar verboden wapenbezit in een bepaald gebied, naar de jeugdproblematiek in bepaalde wijken of naar een evenement waarbij verstoringen van de openbare orde worden verwacht.

Deze vorm van gegevensverwerking is bijvoorbeeld aan de orde in een meer omvangrijk opsporingsonderzoek. Waar het om gaat is dat de politie, naar aanleiding van een gebeurtenis of situatie overgaat tot gerichte en omvangrijke verzameling van gegevens over personen, met als doel de rechtsorde die door de gebeurtenis of situatie is verstoord of wordt bedreigd te herstellen of verdere schendingen daarvan te voorkomen. De aanpak kan bestaan uit (de voorbereiding van) opsporing en het treffen van strafrechtelijke maatregelen. Maar deze kan ook bestaan uit het doen van onderzoek ten behoeve van de handhaving van de openbare orde en het (preventief) optreden door middel van bestuurlijke maatregelen.

De gegevens worden verwijderd zodra het onderzoek wordt afgerond. Voor de mogelijkheid in uitzonderingsgevallen nog gebruik te maken van eenmaal verwijderde gegevens, wordt verwezen naar paragraaf 8 van deze toelichting.

### *6.3.2 Gerichte verwerking met het oog op de bestrijding van misdrijven of handelingen die een ernstige bedreiging voor de rechtsorde betekenen (artikel 8)*

In de praktijk blijkt dat de verwerking van gegevens over - ook onverdachte - personen noodzakelijk kan zijn omdat de politie een informatiepositie moet opbouwen om zicht te kunnen krijgen en behouden op ontwikkelingen en verschijnselen die een ernstige bedreiging van de rechtsorde kunnen vormen. Hierbij moet gedacht worden aan de zware criminaliteit, terrorisme en ernstige verstoringen van de openbare orde door bijvoorbeeld voetbalvandalen of activisten. Door middel van omvangrijke en op bepaalde personen gerichte gegevensverzameling wordt geprobeerd een beeld te verkrijgen van de betrokkenheid van die personen bij handelingen of misdrijven van een bepaalde ernst. Dit betreft een min of meer permanent proces van analyse dat leidt tot het vastleggen van gegevens over veelal nog onverdachte personen. Op basis van de informatiepositie kan worden besloten tot een operationeel opsporingsonderzoek, dan wel tot operationele maatregelen in de sfeer van de openbare orde.

Gerichte gegevensverzameling in deze zin is aan de orde bij het verzamelen, aanvullen, verifiëren en analyseren van inlichtingen, zoals dit plaatsvindt door de criminele inlichtingen eenheden en door de regionale inlichtingen diensten. Voorts is gerichte gegevensverzameling in deze zin aan de orde bij de opbouw van een informatiepositie over ernstige bedreigingen van de rechtsorde, zoals terroristische activiteiten, die niet vallen binnen het werkgebied van

en de criteria die gelden voor de CIE of de RID, maar die - omdat zij een zwaarwegend maatschappelijk probleem vormen - wel vergen dat gegevens kunnen worden verwerkt over personen die betrokken zijn bij die handelingen die zouden kunnen wijzen op activiteiten die een ernstige bedreiging van de rechtsorde vormen.

#### *6.4 Verdere verwerking voor ondersteunende taken (artikel 10)*

De gegevens die zijn verkregen in het kader van de dagelijkse uitvoering van de politietaak of bij de verschillende vormen van gerichte verwerking, kunnen verder worden verwerkt met het oog op een aantal in de wet opgesomde ondersteunende taken binnen de politie. Het kan gaan om de identificatie en signalering van personen maar ook om vast te kunnen stellen of bepaalde personen betrokken zijn bij verschillende strafbare feiten of schendingen van de openbare orde. Een beperkte set van gegevens wordt ten behoeve van deze ondersteunende taken landelijk breed binnen de politie bevroegbaar gesteld ten behoeve van het natrekken dan wel raadplegen ervan. Er is geen sprake van gerichte en uitgebreide gegevensvergaring met betrekking tot personen maar van een meer statische verwerking van bepaalde reeds beschikbare gegevens, ter ondersteuning van de politietaak. Het gaat hierbij onder andere om de verwerking van gegevens zoals deze plaatsvindt door de toepassing van het Herkenningsdienstsysteem (HKS) of het Opsporingsregister (OPS). Er gelden geen nadere eisen op het gebied van de machtiging van de ambtenaren die bij de verwerking zijn betrokken.

#### *6.5 Verder intern gebruik*

Onder omstandigheden moet het mogelijk zijn gegevens die zijn of worden verwerkt voor het ene doel, tevens te verwerken ten behoeve van een ander doel binnen de politietaak. Voorkomen moet immers worden dat de politie op verschillende plaatsen onderzoek doet naar dezelfde personen, zonder dat de betreffende politieambtenaren dit van elkaar weten. Ook moet voorkomen worden dat gegevens die wel beschikbaar zijn binnen de politie, niet kunnen worden benut voor de opheldering van criminaliteit. Artikel 10 bepaalt dat hiertoe een beperkte set van gegevens over bepaalde personen en objecten beschikbaar moeten worden gesteld ten behoeve van landelijke raadpleging. Politiegegevens over al dan niet opgeloste zaken kunnen op basis van dit artikel met elkaar in verband worden gebracht doordat aan de hand van specifieke delictkenmerken (zoals modus operandi) kan worden gezocht naar overeenkomsten met vergelijkbare delicten. Deze gegevens zijn op basis van artikel 10 binnen de politie breed toegankelijk. Daarnaast bepaalt artikel 10 dat bepaalde gegevens door elke regio beschikbaar moeten worden gesteld om standaard geautomatiseerd met elkaar te worden vergeleken. Daarmee kan worden gesignaleerd wanneer meerdere onderzoeken tegen eenzelfde persoon lopen.

Binnen de opsporingspraktijk kan aanvullend behoefte bestaan aan het raadplegen van gegevens die worden verwerkt voor andere onderzoeken of in het kader van de analyse van gegevens rond de betrokkenheid van personen bij bepaalde ernstige strafbare feiten (de zogenaamde CIE-subjecten) bij een criminele inlichtingeneenheid. Deze behoefte kan zich voordoen omdat bijvoorbeeld wordt gezocht naar gegevens die niet beschikbaar zijn gesteld voor de verwerking als geregeld in artikel 10. Hierbij kan een doorbreking van doelbinding aan de orde zijn, alsmede een doorbreking van de afscherming en de compartimentering van de verschillende onderzoeken. Daar komt nog bij dat het hier kan gaan om grote hoeveelheden gegevens, waaronder gegevens van onschuldige burgers. Mede gelet op de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit die hier in het geding zijn is nadere normering nodig van een dergelijke zoekmogelijkheid.

Daarom bepaalt het wetsvoorstel dat de gegevens die zijn verwerkt in een bepaald onderzoek of een bepaalde analyse, slechts indien dit noodzakelijk is voor dat onderzoek of die analyse, aan de hand van bepaalde, bij algemene maatregel van bestuur aangegeven zoekgegevens door daartoe gemachtigde ambtenaren van politie met andere politiegegevens kunnen worden vergeleken om verbanden tussen de gegevens vast te stellen. Doordat de vergelijking geautomatiseerd plaatsvindt, komen uitsluitend de gegevens in beeld die daadwerkelijk beantwoorden aan de zoekvraag. Hiermee wordt de privacy van de personen die wel in de politiestructuren voorkomen, maar niets met de betreffende onderzoeksvraag van doen hebben, beschermd. De relevante gegevens die door het langs deze weg leggen van verbanden naar voren komen, kunnen onder voorwaarden verder worden verwerkt ten behoeve van het betreffende onderzoek of de analyse. Deze zoekmogelijkheid houdt een verruiming in ten opzichte van de huidige wet, onder meer omdat de mogelijkheden ook gelden met betrekking tot personen ten aanzien waarvan (nog) geen verdenking bestaat.

Naast deze beperkte zoekmogelijkheid voorziet het wetsvoorstel er in dat ten behoeve van een bepaald onderzoek of een bepaalde analyse in opdracht van het bevoegd gezag alle beschikbare politiegegevens door daartoe gemachtigde ambtenaren van politie in combinatie met elkaar kunnen worden verwerkt. Hierbij is de gegevensverwerking niet beperkt tot het leggen van verbanden tussen een bepaald onderzoek of een bepaalde analyse en de elders beschikbare gegevens. De elders beschikbare gegevens kunnen vrij worden gebruikt ten behoeve van het betreffende onderzoek of de analyse. Deze zoekmogelijkheid is onbegrensd en daarom verstrekkend.

De beide bovenomschreven zoekmogelijkheden mogen uitsluitend worden aangewend wanneer dat noodzakelijk is voor een doel waarvoor een onderzoek of analyse wordt verricht. De uitoefening van de zoekmogelijkheden wordt gebonden aan een machtiging van de betrokken politieambtenaar. De laatstgenoemde zoekmogelijkheid is het meest ingrijpend en is dan ook met een extra waarborg omkleed. Voor het gebruik van deze mogelijkheid is namelijk een opdracht van het bevoegde gezag vereist. Dit wordt nader toegelicht in het artikelsgewijs deel, bij artikel 7, vierde respectievelijk vijfde lid, waarbij tevens wordt in gegaan op de formele voorwaarden waaraan deze zoekmogelijkheden zijn gebonden.

#### *6.6 De machtigingsplicht en de verdere verwerking van gegevens (artikelen 12 en 13)*

De verwerking van politiegegevens wordt deels gekoppeld aan machtigingen. Op de korpsbeheerder, onder wiens verantwoordelijkheid de verwerking plaats vindt, rust een verplichting om de ambtenaar van politie te machtigen voor de verwerking van politiegegevens, voorzover dit noodzakelijk is voor de uitvoering van zijn taak. Gaat het om verdere verwerking door politieambtenaren, die behoren tot hetzelfde politiekorps, dan legt het wetsvoorstel aan de verantwoordelijke de verplichting op politiegegevens beschikbaar te stellen voor die verdere verwerking. Gaat het om verdere verwerking door ambtenaren, die behoren tot een ander politiekorps en die dus onder een andere verantwoordelijke vallen, dan dient de verantwoordelijke de politiegegevens te verstrekken voor die verdere verwerking. Dit is in het belang van een goede samenwerking tussen de politiekorpsen. In het belang van de goede voering van de politietaken kan, bij wijze van uitzondering, de beschikbaarstelling worden geweigerd.

De verdere verwerking van de verstrekte politiegegevens vindt plaats onder de verantwoordelijkheid van de korpsbeheerder onder wiens beheer de ambtenaar van politie, die de gegevens verder verwerkt, valt. Uitgangspunt van het wetsvoorstel is dat die korpsbeheerder de ambtenaar van politie voor de verdere verwerking heeft gemachtigd.

## **7. Verstrekking aan derden**

De politie werkt samen met verschillende organisaties ten behoeve van bijvoorbeeld de aanpak van vuurwapengebruik, jeugdcriminaliteit, huiselijk geweld, malafide huiseigenaren of de beveiliging van bedrijventerreinen. De instanties waarmee de politie samenwerkt zijn bijvoorbeeld de gemeente, hulpverleningsinstellingen, de reclassering, woningbouwverenigingen, de Belastingdienst. De goede uitvoering van de politietaak maakt deze samenwerking met derden wenselijk en noodzakelijk. In dat kader kan het nodig zijn dat de politie gegevens verstrekt aan deze derden. Ook de goede taakuitvoering van andere overheidsdiensten kan een reden zijn voor het door de politie verstrekken van gegevens.

Het wetsvoorstel maakt onderscheid tussen structurele en incidentele verstrekkingen. Bij de structurele verstrekkingen, die in de wet worden vastgelegd, behoren de verplichte verstrekkingen aan de gezagsdragers, te weten de officier van justitie en de burgemeester en aan bijzondere en buitengewone opsporingsambtenaren. Ook de niet-verplichte structurele verstrekkingen binnen de strafrechtketen en aan andere publieke organen, waarmee de politie in alle regio's standaard samenwerkt, worden zoveel mogelijk bij of krachtens de wet vastgelegd inclusief de doeleinden. Het gaat bijvoorbeeld om de Raad voor de Kinderbescherming, de Rijksdienst voor het Wegverkeer en de inspectiediensten.

Nieuwe mogelijkheden tot structurele verstrekking biedt het wetsvoorstel doordat de verantwoordelijke korpsbeheerder met het oog op een zwaarwegend algemeen belang, in overeenstemming met het op grond van de Politiewet 1993 bevoegde gezag, kan beslissen tot het verstrekken van gegevens aan instanties of personen in het kader van een samenwerkingsverband. Deze mogelijkheid kan bijvoorbeeld uitkomst bieden als op regionaal niveau gedurende langere tijd intensief wordt samengewerkt met andere personen of instanties, bijvoorbeeld bij de aanpak van winkelcriminaliteit of bij de aanpak van de jeugdcriminaliteit. Voorwaarde is dat de lokale situatie objectief een afwijking rechtvaardigt van het landelijk regime. In het te nemen verstrekkingenbesluit wordt het doel vastgelegd ten behoeve waarvan het samenwerkingsverband is opgericht, de gegevens die worden verstrekt, de voorwaarden waaronder de gegevens worden verstrekt en de personen of instanties waaraan de gegevens worden verstrekt. De politiegegevens kunnen slechts worden verstrekt voor bepaalde doelen, namelijk het voorkomen en opsporen van strafbare feiten, het handhaven van de openbare orde, de hulpverlening en het uitoefenen van toezicht met het doel strafbare feiten te voorkomen, de openbare orde te handhaven en voor zover verstrekking van de gegevens noodzakelijk is met het oog op een zwaarwegend algemeen belang.

In bijzondere gevallen kan de verantwoordelijke korpsbeheerder ook in incidentele gevallen beslissen tot het verstrekken van gegevens aan andere personen en instanties. Gedacht kan worden aan het doen van een mededeling over vermoedens van kindermishandeling aan een arts of aan een school. Ook daarbij geldt dat de politiegegevens slechts worden verstrekt voor zover de verstrekking noodzakelijk is met het oog op een zwaarwegend algemeen belang. De korpsbeheerder kan deze bevoegdheid mandateren aan een politiefunctionaris, bijvoorbeeld een wijkagent.

## **8. Verwijderen, bewaren, en vernietigen van gegevens**

Het wetsvoorstel voorziet in een regeling voor het verwijderen, bewaren en vernietigen van gegevens. Als algemene regel geldt dat gegevens worden verwijderd, zodra zij niet langer

noodzakelijk zijn voor het doel waarvoor zij zijn verwerkt. Gegevens die onjuist blijken te zijn, worden op grond van artikel 4 vernietigd. Daarnaast stelt het wetsvoorstel enkele maximumtermijnen voor waarna de gegevens niet meer voor operationele doelen mogen worden verwerkt. Na verloop van die termijnen moeten de gegevens worden verwijderd. Ten aanzien van bepaalde gegevens die met het gebruik van een bijzondere opsporingsbevoegdheid zijn verkregen, bepaalt het Wetboek van Strafvordering dat zij na afronding van het onderzoek moeten worden vernietigd (vgl. artikel 125n, eerste lid en artikel 125cc, tweede lid). Gegevens die worden verwijderd worden niet onmiddellijk vernietigd. Gedurende de termijn waarbinnen ze na verwijdering worden bewaard zijn de gegevens in beginsel niet toegankelijk voor operationele doeleinden. Onder omstandigheden kan het echter wenselijk zijn dat de verwijderde gegevens toch worden geraadpleegd en eventueel opnieuw beschikbaar komen voor verwerking. In het wetsvoorstel zijn daarvoor criteria opgenomen. Verwijderde gegevens die betrekking hebben op strafbare feiten worden definitief vernietigd zodra een termijn, die verband houdt met de ernst van het gepleegde misdrijf, is verstreken. Alle andere gegevens worden vernietigd na verloop van 5 jaar na het tijdstip van verwijdering. Deze termijnen bieden ruimte voor het heropenen van onopgeloste ernstige zaken indien daartoe in verband met nieuwe inzichten aanleiding bestaat. Daarvoor kan worden gedacht aan gegevens betreffende al dan niet opgeloste zware zeden- en geweldsdelicten.

## **9. Rechtsbescherming, controle en toezicht**

Het wetsvoorstel voorziet in waarborgen tegen ongerechtvaardigde inbreuken op de persoonlijke levenssfeer. In de eerste plaats gelden daartoe de beperkingen die het wetsvoorstel oplegt aan de verwerking van persoonsgegevens, zoals het vereiste van doelbinding, het vereiste van autorisatie voor de verschillende verwerkingen van gegevens en de beperking van het gebruik van gegevens die voor een bepaald doel zijn verkregen voor andere doelen binnen de politietoelating. Deze zijn hiervoor besproken. In de tweede plaats voorziet het wetsvoorstel daartoe in het recht op kennisgeving en de daarbij passende rechtsbescherming. In de derde plaats voorziet het wetsvoorstel in waarborgen voor controle en toezicht als sluitstuk.

Het recht op kennisgeving houdt in dat een ieder het recht heeft te weten welke hem betreffende politiegegevens worden verwerkt. De verantwoordelijke is verplicht op een schriftelijk verzoek te antwoorden, tenzij het gaat om een in de wet bepaalde uitzondering. De verzoeker kan de verantwoordelijke vervolgens vragen de hem betreffende gegevens te verbeteren, aan te vullen of te verwijderen. Indien de verantwoordelijke korpsbeheerder aan een dergelijk verzoek niet wil voldoen, op grond van de wettelijke weigeringsgronden, geldt deze weigering als een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht waartegen beroep mogelijk is.

De in het wetsvoorstel opgenomen waarborgen voor controle en toezicht houden het volgende in. De verantwoordelijke is verplicht een privacyfunctionaris aan te wijzen. Deze functionaris heeft tot taak de verwerking van de gegevens te controleren en de verantwoordelijke te adviseren ten aanzien van de naleving van deze wet. Daarnaast dienen periodiek audits uitgevoerd te worden ter controle van de naleving van de wet. De auditcyclus en de wijze van uitvoering van de audits zal bij algemene maatregel van bestuur nader worden ingevuld. De resultaten van de periodieke audits worden door de verantwoordelijke toegezonden aan de Ministers en aan het College Bescherming Persoonsgegevens.

Het College bescherming persoonsgegevens wordt – evenals bij de huidige Wet politieregisters - belast met het toezicht op de naleving van de wet. Om de mogelijkheid tot het effectueren van de beoogde controle en toezicht veilig te stellen, verplicht het wetsvoorstel tot het vastleggen van bepaalde gegevensverwerkingen.

## **10. Consequenties voor de praktijk**

In de eerste plaats zal de nieuwe wet naar verwachting leiden tot een doelmatiger en doeltreffender verwerking van gegevens door de politie. De voorstellen sluiten immers direct aan bij de werkwijze van politie en komen tegemoet aan wensen vanuit de praktijk. Het wetsvoorstel draagt voorts bij aan de door het kabinet voorgestane vermindering van het aantal regels en het terugbrengen van de administratieve lasten. Zo leidt het vervallen van de reglementplicht tot het wegvallen van veel gedetailleerde regelgeving die moest worden opgesteld en actueel gehouden door de politie zelf. Met het vervallen van het registerbegrip als aangrijpingspunt voor de wetgeving vervalt het complicerende onderscheid tussen de verschillende soorten registers (permanente/tijdelijke en algemene/bijzondere). Door bij de opzet van de wet zoveel mogelijk aan te sluiten bij bestaande wetten als de Wet bescherming persoonsgegevens en de Wet justitiële gegevens is tegemoetgekomen aan het streven naar eenvormigheid van de wetgeving. Ondanks het streven naar eenvoud en eenvormigheid brengt de aard van de te regelen materie overigens een bepaalde mate van complexiteit mee, die onvermijdelijk tot uitdrukking komt in regelgeving over dit onderwerp. Niettemin is de verwachting dat het voorgestelde systeem goed aansluit bij de werkwijze in de praktijk, waardoor de politie er beter mee uit de voeten zal kunnen.

In de tweede plaats is de verwachting dat de politie op basis van de nieuwe wet beter zal kunnen samenwerken met andere instanties. Het verstrekkingenregime wordt meer open dan onder de Wet politieregisters. De wetgeving schept duidelijkheid over de mogelijkheden gegevens te verstrekken aan personen en instanties waarmee de politie samenwerkt. De knelpunten die in de praktijk op dat punt worden ervaren, onder meer bij de aanpak van jeugdcriminaliteit, worden daarmee weggenomen.

Voor de implementatie van dit wetsvoorstel is aanpassing van de informatiehuishouding bij de politie vereist. Er vindt momenteel een grootscheepse aanpassing plaats in verband met de ontwikkeling van een landelijke informatiehuishouding voor de gehele Nederlandse politie. Met de voorbereidingen daarvan is bij de opzet van dit wetsvoorstel rekening gehouden. De voorbereidingen van zowel het wetsvoorstel als de nieuwe informatiehuishouding zijn erop gericht om de nieuwe wet te implementeren in nauwe samenhang met de invoering van de nieuwe informatiehuishouding.

Invoering van de nieuwe wetgeving vergt bovendien bijscholing van het politiepersoneel. In overleg met de privacyfunctionarissen en het LSOP wordt dit traject in gang gezet.

De ontwikkelkosten voor de nieuwe informatiehuishouding worden gefinancierd uit het budget van de Regieraad ICT politie.

## **ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING**



## PARAGRAAF 1 ALGEMENE BEPALINGEN

### Artikel 1

#### *Onderdeel a*

Voor de definitie van politiegegevens is aangesloten bij die van persoonsgegevens in artikel 1, onderdeel a, van de Wet bescherming persoonsgegevens. Het wetsvoorstel geeft regels voor de verwerking van persoonsgegevens die in het kader van de uitvoering van de politietaak zijn verkregen. De bevoegdheden die ten grondslag liggen aan de verkrijging van de gegevens worden geregeld in andere wetten, waaronder het Wetboek van Strafvordering. In de gegevenshuishouding van de politie kunnen politiegegevens worden onderscheiden van andere gegevens. Dat voor de definitie van persoonsgegevens wordt aangesloten bij de Wet bescherming persoonsgegevens heeft bijvoorbeeld tot gevolg dat de wet, evenals de huidige Wet politieregisters, niet van toepassing is op gegevens die met rechtspersonen in verband kunnen worden gebracht. Gegevens betreffende rechtspersonen zullen evenwel veelal opgenomen zijn in direct verband met en daarom herleidbaar zijn tot een natuurlijke persoon. In dat geval gelden de bepalingen van dit wetsvoorstel onverkort. In de praktijk zal dit er dan ook toe leiden dat, zo er al niet door de politie voor wordt gekozen alle gegevens te behandelen als politiegegevens, in ieder geval de gegevens die herleidbaar zijn tot natuurlijke personen worden verwerkt met inachtneming van het regime van dit wetsvoorstel.

#### *Onderdeel b*

Voor de definitie van politietaak is aangesloten bij de omschrijving daarvan in de Politiewet 1993.

#### *Onderdeel c*

Voor de definitie van verwerken is aangesloten bij artikel 1, onderdeel b, van de Wet bescherming persoonsgegevens. Het begrip verwerken omvat een veelheid van handelingen zoals het verzamelen, vastleggen, raadplegen, wijzigen of verstrekken van gegevens. Iedere afzonderlijke handeling geldt als een verwerking. Ook al omvat de verwerking mede de verstrekking, het wetsvoorstel bevat een afzonderlijke paragraaf die de verstrekking van politiegegevens aan derden regelt, dat wil zeggen aan personen of instanties die niet tot de organisatie behoren waarover de verantwoordelijke het beheer voert. De verwerking is gekoppeld aan een doel binnen de politietaak. Het wetsvoorstel voorziet in mogelijkheden voor verdere verwerking van gegevens met het oog op een ander doel binnen de politietaak. Omdat het een ander doel betreft is hiervoor doorgaans een afzonderlijke machtiging vereist. Wie gemachtigd is voor verwerking met het oog op dat andere doel is daarmee ook gemachtigd voor de zogenaamde verdere verwerking voor dat doel. Verwerking omvat in die zin ook verdere verwerking. Bepalend voor de reikwijdte van de machtiging is het doel waarvoor de betreffende ambtenaar politiegegevens op grond van de machtiging mag verwerken of verder verwerken. De verstrekking aan derden is geregeld in paragraaf 3. Het verdere gebruik van de verkregen gegevens door derden wordt bestreken door een ander regime. Dit zal in de praktijk veelal de Wet bescherming persoonsgegevens zijn. Toegevoegd is het begrip vergelijken teneinde te verhelderen dat deze handeling, die een belangrijke rol vervult in het regime voor de verwerking van politiegegevens, ook wordt aangemerkt als het verwerken van een politiegegeven.

#### *Onderdeel d*

Voor de definitie van bestand is aangesloten bij artikel 1, onderdeel c, van de Wet bescherming persoonsgegevens. Dit begrip wordt gehanteerd in de definitie van politiegegevens.

#### *Onderdeel e*

In dit onderdeel is een definitie opgenomen van beschikbaarstelling van politiegegevens. Het wetsvoorstel voorziet in paragraaf 2 in de verwerking van politiegegevens met het oog op de uitvoering van de politietaak. Gelet op de ook uit internationale regelgeving voortvloeiende beginselen voor gegevensbescherming zijn binnen de politietaak bepaalde doelen geformuleerd. De doelbinding normeert de verwerking van de politiegegevens. Aanvullend is voorzien in de nodige wettelijke mogelijkheden tot verdere verwerking van politiegegevens met het oog op andere doelen binnen de politietaak. Om die gegevens verder te kunnen verwerken is het nodig dat deze door de verantwoordelijke beschikbaar worden gesteld. In de artikelen 10 en 13 zijn verplichtingen opgenomen voor de verantwoordelijke om gegevens toegankelijk te maken voor verdere verwerking door ambtenaren van politie die onder zijn beheer vallen en door ambtenaren van politie die onder het beheer van een andere verantwoordelijke vallen.

#### *Onderdeel f*

Voor de definitie van verstrekken is aangesloten bij artikel 1, onderdeel n, van de Wet bescherming persoonsgegevens. Dit begrip moet ruim worden opgevat en omvat iedere vorm van het bekend maken of ter beschikking stellen van politiegegevens, ongeacht de wijze waarop dit gebeurt (mondeling, schriftelijk of langs elektronische weg). De verstrekking heeft tot gevolg dat de ontvanger over het gegeven kan beschikken. Van verstrekken is ook sprake als een persoon over de schouder van een ander meekijkt naar bijvoorbeeld een bestand persoonsgegevens (Registratiekamer, 6 maart 1995, 94.V.177). Ook het enkel bevestigend beantwoorden op de vraag of bepaalde gegevens correct zijn kan worden aangemerkt als een verstrekking in de zin van de wet als daarvoor gebruik is gemaakt van politiegegevens (Nationale Ombudsman 3 mei 1993, nr. 93/R303).

#### *Onderdeel g*

Bij het bepalen van de verantwoordelijke is aangesloten bij de regeling omtrent het beheer van de regionale politiekorpsen in de Politiewet 1993. Hierboven is aangegeven dat het begrip verwerking een veelheid aan handelingen omvat. Mede gelet op de ontwikkelingen op het gebied van de ICT binnen de politie, in onderdeel j wordt hier nader op in gegaan, zal het in de praktijk voorkomen dat verschillende verantwoordelijken betrokken zijn bij de verwerking van een gegeven. De verantwoordelijke is verantwoordelijk voor de naleving van de in dit wetsvoorstel neergelegde bevoegdheden en verplichtingen ten aanzien van de verwerking van politiegegevens die onder zijn beheer plaats heeft en is aansprakelijk ingeval van niet-naleving van de wettelijke bepalingen. Dit is met name aan de orde bij de gegevensverwerking door het Korps landelijke politiediensten, bij artikel 10 wordt hier nader op in gegaan. Ingeval binnen de Nederlandse politie gekozen wordt voor samenbrenging van politiegegevens in een bovenregionale informatiehuishouding, dienst iedere gegevensverwerking te kunnen worden teruggevoerd op een verantwoordelijke.

De gemeenschappelijke verwerking, genoemd in onderdeel 5, ziet op de situatie dat een grootschalig onderzoek plaatsvindt, bijvoorbeeld naar aanleiding van een ernstig strafbaar feit, waar meerdere politieregio's bij betrokken zijn. Dit onderdeel biedt de mogelijkheid dat de betrokken verantwoordelijken in een dergelijk geval één korpsbeheerder aanwijzen die wordt belast met de feitelijke zorg voor de gemeenschappelijke verwerking van de

politiegegevens. De aangewezen verantwoordelijke fungeert dan als verantwoordelijke in de zin van deze wet. In dat geval is ook deze verantwoordelijke belast met het afgeven van de machtigingen voor de verwerking van politiegegevens door de personen die bij het onderzoek zijn betrokken. Op grond van de Politiewet 1993 kan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan een korpsbeheerder de nodige aanwijzingen ten aanzien van het beheer geven, indien het belang van het beheer van de politie dit vereist. Indien de strafrechtelijke handhaving dan wel de vervulling van taken ten dienste van justitie zijn betrokken dan worden die aanwijzingen gegeven in overeenstemming met Onze minister van Justitie (artikel 53 PW 1993). Indien er aanleiding bestaat tot bijsturing van de wijze waarop in de praktijk wordt omgegaan met de mogelijkheid tot gemeenschappelijke gegevensverwerking dan kan in voorkomende gevallen van de bestaande aanwijzingsbevoegdheden gebruik worden gemaakt. De verplichting tot de schriftelijke melding van een gemeenschappelijke gegevensverwerking aan het College bescherming persoonsgegevens, dat is belast met het toezicht op de verwerking van politiegegevens overeenkomstig het bij of krachtens dit wetsvoorstel bepaalde, dient als extra waarborg voor de betrokkene dat de aanwijzing van een andere verantwoordelijke geen afbreuk doet aan de mogelijkheid tot uitoefening van zijn rechten, zoals die in paragraaf 4 (rechten van de betrokkene) van dit wetsvoorstel zijn uitgewerkt.

#### *Onderdeel h*

Voor de definitie van de betrokkene is aangesloten bij artikel 1, onderdeel f, van de Wet bescherming persoonsgegevens.

#### *Onderdeel i*

Het begrip informant is opgenomen vanwege de wettelijke regeling van de gegevensverwerking met het oog op de beoordeling van de betrouwbaarheid van een informant. Deze verwerking vindt thans plaats in het zogenaamde informantenregister. De definitie van informant is ontleend aan de Regeling criminele inlichtingen eenheden (Stcrt. 2000, 198) maar is enigszins vereenvoudigd. De belangrijkste kenmerken zijn dat de informant informatie verstrekt over personen die betrokken zijn bij gepleegde of te plegen strafbare feiten, de informant mag zelf niet betrokken zijn bij het plegen van strafbare feiten, en dat die verstrekking gevaar oplevert voor de informant of voor derden. Overeenkomstig de Instructie voor de CIE-officier van justitie bepaalt de CIE-officier van justitie of een persoon als informant wordt geregistreerd. De definitie omvat de informanten van de RID'en, die informatie verstrekken over ernstige schendingen van de openbare orde alsmede informanten die informatie aanleveren die niet bestemd is voor de CIE of RID.

#### *Onderdeel j*

Voor de definitie van het College bescherming persoonsgegevens is aangesloten bij artikel 1, onderdeel k, van de Wet bescherming persoonsgegevens.

#### *Onderdeel k*

De definitie van de bewerker is gelijk aan die in artikel 1 sub e van de Wet bescherming persoonsgegevens (WBP). De introductie van deze figuur in dit wetsvoorstel houdt verband met de oprichting van een tweetal bovenregionale organisaties met het oog op de totstandbrenging van een bovenregionale informatiehuishouding voor de politie. De Coöperatie Informatiemanagement Politie (CIP) richt zich op de bundeling van de vraag naar ICT-voorzieningen alsmede het beheer op rechten op ICT-voorzieningen. De ICT Service Coöperatie (ISC) verwerft ICT-voorzieningen ten behoeve van de wettelijke taken van haar leden. Het ligt in de verwachting dat de ISC wordt belast met taken op het terrein van

onderhoud en ontwikkeling met betrekking tot het bovenregionale systeem voor de gegevensverwerking. De bewerker neemt geen beslissingen over de verwerking van persoonsgegevens en dient zich te houden aan hetgeen de verantwoordelijke hem opdraagt ten aanzien van technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van persoonsgegevens (art. 14 WBP). De bewerker is aansprakelijk voor schade voorzover ontstaan door zijn werkzaamheden (art. 49 en 50 WBP).

#### *Onderdeel l*

De definitie van Onze Ministers is gelijkkluidend aan die in de Wet politieregisters.

#### *Onderdeel m*

Het begrip zoekgegevens ziet op gegevens die een bepalende rol kunnen vervullen bij het leggen van verbanden tussen de gegevensverwerkingen voor verschillende doelen binnen de politietaak. De introductie van dit begrip houdt verband met de mogelijkheid om door middel van geautomatiseerde vergelijking van gegevens verbanden te leggen tussen gegevens die worden verwerkt ten behoeve van verschillende doelen binnen de politietaak. Ter voorkoming van een te ruime vorm van verwerking, is de mogelijkheid om gegevens met elkaar te vergelijken in een aantal gevallen beperkt tot zoekgegevens. Dit is geregeld in artikel 6, tweede lid en de artikelen 7 en 8, vierde lid, van dit wetsvoorstel. Het begrip zoekgegevens omvat de personalia, als omschreven in onderdeel n, maar omvat tevens persoonsgegevens als telecommunicatienummers en kentekens. Daarnaast omvat dit begrip ook andere dan persoonsgegevens, zoals een locatie, een tijdstip of bepaalde voorwerpen (wapen, voertuig). Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur zullen de zoekgegevens worden aangewezen. Voor een meer uitgebreide bespreking wordt verwezen naar de toelichting op artikel 7.

#### *Onderdeel n*

Het begrip personalia ziet op gegevens die rechtstreeks op een persoon herleidbaar zijn. De introductie van dit begrip houdt verband met de rechtstreekse verstrekking van politiegegevens aan derden. Dit is geregeld in artikel 20, tweede lid. Het begrip personalia omvat persoonsgegevens als naam, adres, geboortedatum en –plaats. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur zullen de personalia worden aangewezen.

#### *Onderdeel o*

De definitie van het begrip antecedenten is overgenomen van het huidige artikel 2 van het Besluit politieregisters. Het begrip antecedenten dient voor de inkadering van de gegevens die kunnen worden verwerkt met het oog op de ondersteuning van de politietaak. Het gaat hier om een beperkte set van gegevens over een bepaalde persoon of bepaald object welke binnen de politie breed beschikbaar is.

#### *Onderdeel p*

Gelet op de reikwijdte van het wetsvoorstel ligt het in de rede dat de verwerking van politiegegevens wordt gekoppeld aan ambtenaren die bij de politie zijn belast met de uitvoering van de politietaak als bedoeld in artikel 2 van de Politiewet 1993. Voor de ambtenaren van de politie is dit geregeld in artikel 3, onderdelen a en c, van de Politiewet 1993. De verwerking van politiegegevens door de Koninklijke marechaussee wordt – in verband met de gelijkstelling met de politie – gekoppeld aan artikel 6, eerste lid, van de Politiewet 1993, waarin de politietaken van de Koninklijke marechaussee zijn opgesomd. In de memorie van toelichting bij artikel 6 van de Politiewet 1993 is aangegeven dat de

Koninklijke marechaussee bij de uitoefening van die taken gelijk wordt gesteld met de Nederlandse politie (TK 1991-1992, 22562, nr. 3).

In verband met de leesbaarheid en overzichtelijkheid van de verschillende wetsartikelen is ervoor gekozen zowel de ambtenaar, die is aangesteld voor de uitvoering van de politietaak als bedoeld in artikel 3, eerste lid, onderdelen a en c, van de Politiewet 1993 als de ambtenaar van de Koninklijke marechaussee, belast met de uitvoering van de politietaken als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van de Politiewet 1993, aan te merken als ‘ambtenaar van politie’ in de zin van deze wet.

## **Artikel 2**

Artikel 2 geeft aan wat de reikwijdte is van het wetsvoorstel. Het wetsvoorstel is van toepassing op alle gegevens die zijn verkregen in het kader van de uitvoering van de politietaak op grond van de artikelen 2 en 6, eerste lid, van de Politiewet 1993. Dit volgt uit artikel 2, eerste lid, juncto artikel 1 sub a, van het wetsvoorstel. De verwijzing naar artikel 2 van de Politiewet 1993 heeft betrekking op de politie, de verwijzing naar artikel 6, eerste lid, van die wet heeft betrekking op de Koninklijke marechaussee. Het wetsvoorstel is derhalve ook van toepassing op alle zogenaamde taken ten dienste van de justitie, zoals genoemd in artikel 1, lid 1 sub g, van de Politiewet 1993, als onderdeel van de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde (vgl. memorie van toelichting Politiewet 1993 TK 22 562, nr 3. blz. 43). Met betrekking tot enkele van deze taken geldt thans dat de gegevens die ten behoeve daarvan zijn verkregen, expliciet zijn uitgezonderd van het regime van de Wet politieregisters (art. 2, sub a, Wet politieregisters). Dit betreft de uitvoering van wettelijke voorschriften waarmee Onze Minister van Justitie is belast (het gaat dan vooral om de uitvoering van de Vreemdelingenwet en de Wet wapens en munitie) alsmede de administratieve afdoening van inbreuken op wettelijke voorschriften, voor zover in die voorschriften het toezicht op de uitvoering van de politietaak is opgedragen aan het openbaar ministerie (het gaat dan vooral om de Wet Mulder). Van de zijde van de politie en de Koninklijke marechaussee is ten aanzien van deze taken echter aangegeven dat deze in de praktijk wel degelijk – evenals de andere taken ten dienste van de justitie - een relevante samenhang vertonen met de andere onderdelen van de politietaak. Bovendien zou het voor politieambtenaren erg bezwaarlijk zijn om met twee verschillende privacyregimes te werken. Het zou daarom meer voor de hand liggen om gegevens uit alle onderdelen van de politietaak onder hetzelfde privacyregime te verwerken. Het feit dat gegevens die met deze gegevens raakvlakken vertonen maar die duidelijk in het kader van toezicht en door anderen dan de politie zijn verkregen (zoals vingerafdrukken die in het kader van vreemdelingentoezicht zijn verkregen) en gegevens die ten behoeve van vergunningverlening (Wet Wapens en munitie) en ten behoeve van de handhaving door andere organisaties dan de politie of de Koninklijke marechaussee zijn verkregen (zoals de gegevens over de inning van schadevergoedingsmaatregelen voor slachtoffers of die over de inning van alimentatievorderingen die het CJIB mede beheert) niet vermengd mogen worden met de politiegegevens, ook al vallen zij wel onder hetzelfde regime, zien de politie en de Koninklijke marechaussee in dat verband niet als een wezenlijk bezwaar. Daarom wordt nu voorgesteld voor de reikwijdte van het wetsvoorstel voor wat betreft de politie volledig aan te sluiten bij artikel 2 van Politiewet 1993. Voor wat betreft de Koninklijke marechaussee wordt volledig aangesloten bij artikel 6, eerste lid, van de Politiewet 1993, in verband met de gelijkstelling met de politie. Deze keuze komt tegemoet aan de wensen vanuit de praktijk en komt bovendien een heldere afbakening ten goede.

Overwogen is het regime van het wetsvoorstel van overeenkomstige toepassing te verklaren op gegevens die zijn verkregen door ambtenaren, aangesteld voor de uitvoering van de politietaak, bij de uitvoering van andere taken dan de politietaak. Bij deze andere taken moet vooral worden gedacht aan de vele toezichthoudende taken die op grond van bijzondere wetten aan de politie zijn toebedeeld, zoals de milieuwetgeving, de horecawet enz. Daarmee zou worden bereikt dat de politie ten aanzien van alle gegevens die zij verwerkt te maken heeft met één en hetzelfde privacyregime, namelijk de Wet politiegegevens. Aangezien deze gegevens voor andere doelen en met gebruikmaking van andere bevoegdheden zijn verkregen, zouden zij ter voorkoming van onverenigbaar gebruik echter geen deel mogen uitmaken van de gegevensverzameling van artikel 6 van dit wetsvoorstel. De zorgvuldige omgang met persoonsgegevens verlangt immers dat per geval wordt afgewogen of gegevens die voor het ene doel zijn verkregen verder kunnen worden verwerkt voor het andere doel. Die verenigbaarheid van doelen kan – anders dan tot op zekere hoogte bij de gegevens die zijn verkregen binnen het kader van de politietaak – niet op voorhand worden aangenomen. Dit impliceert dat voor de gegevens die zijn verkregen in het kader van de toezichtstaken – per taak – een afzonderlijke gegevensverzameling moet worden aangehouden. Vervolgens zou een criterium moeten worden geformuleerd aan de hand waarvan kan worden afgewogen of die gegevens in een bepaald geval voor een ander doel mogen worden verwerkt. In het belang van een goede wisselwerking tussen die verschillende taken, zou het daarbij eerder voor de hand liggen aan te sluiten bij het criterium van artikel 9 van de Wet bescherming persoonsgegevens dan bij het inhoudelijk zwaardere criterium van het wetsvoorstel, te weten het zwaarwegend algemeen belang. De vraag rijst dan wat het voordeel nog zou zijn van het van overeenkomstige toepassing verklaren van het wetsvoorstel op de gegevens uit andere taken.

Geconcludeerd kan worden dat het van overeenkomstige toepassing verklaren van het regime van de Wet politiegegevens op de verwerking van gegevens die in het kader van andere taken zijn verkregen, geen winst oplevert ten opzichte van de verwerking van deze gegevens op basis van het regime van de Wet bescherming persoonsgegevens.

Ook al vallen de gegevens die zijn verkregen in het kader van het toezicht op de naleving van bijzondere wetten onder een ander privacyregime dan de gegevens die zijn verkregen in het kader van de politietaak, onderkend moet worden dat in de praktijk de bevoegdheden van toezicht en opsporing nauw met elkaar zijn verweven. Enerzijds is een zekere scheiding tussen de beide vormen van handhaving van belang ter voorkoming van onverenigbaar gebruik van gegevens. Anderzijds is voor een goede wisselwerking tussen toezicht en opsporing vereist dat de gegevens die in het kader van de ene taak zijn verkregen – in die gevallen waarin dat verenigbaar is – kunnen worden gebruikt voor een goede uitvoering van de andere taak.

Voor de vraag of toezichtgegevens kunnen worden gebruikt voor de opsporing moet een afweging worden gemaakt aan de hand van de criteria van artikel 9 van de Wet bescherming persoonsgegevens. Aangenomen kan worden dat er vaak sprake zal zijn van verenigbaarheid wanneer zowel het toezicht als de opsporing in het specifieke geval plaatsvindt in het kader van de handhaving van dezelfde wet en derhalve betrekking hebben op hetzelfde te beschermen belang. Daarnaast kan de verantwoordelijke – indien dat noodzakelijk is in het kader van de voorkoming, opsporing en vervolging van strafbare feiten - op grond van artikel 43 van de WBP het gestelde in artikel 9 buiten toepassing laten. Andersom geldt voor de vraag of gegevens die zijn verkregen in het kader van de politietaak, gebruikt kunnen worden voor een bepaalde toezichtstaak, als criterium dat gebruik noodzakelijk moet zijn in het kader van een zwaarwegend algemeen belang. Daar waar het gebruik voor andere taken een verstrekking aan andere personen en instanties meebrengt ten behoeve een goede uitvoering

van hun taken, kan die verstrekking nader worden uitgewerkt en gestroomlijnd in het kader van de in artikel 16 bedoelde algemene maatregel van bestuur.

Het wetsvoorstel regelt voorts zowel de geautomatiseerde als de handmatige verwerking van politiegegevens. In het tweede lid van artikel 2 wordt de werking van deze wet uitgesloten voor gegevens die worden verwerkt ten behoeve van uitsluitend persoonlijke of huishoudelijke doeleinden alsmede voor gegevens die worden verwerkt ten behoeve van de interne bedrijfsvoering. Deze gegevens werden in de Wet politieregisters ook uitgezonderd.

### **Artikel 3**

De algemene regel dat politiegegevens slechts worden verwerkt voor zover dit noodzakelijk is met het oog op een goede uitvoering van de politietaak geldt thans ook op grond van artikel 4 van de Wet politieregisters. Deze regel vloeit voort uit de beginselen van noodzakelijkheid en evenredigheid, zoals neergelegd in artikel 8 van het EVRM en in het Verdrag van de Raad van Europa ter bescherming van personen met het oog op de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens (1981). Het eerste gedeelte van het tweede lid sluit aan bij het huidige artikel 4 van de Wet politieregisters. Dit wetsvoorstel beoogt geen bevoegdheden te regelen tot het verkrijgen van politiegegevens. Dergelijke bevoegdheden vloeien onder meer voort uit het Wetboek van Strafvordering en de Politiewet en de op die wetten gebaseerde regelgeving, de bijzondere wetten of de jurisprudentie. Het wetsvoorstel beoogt regels te stellen voor de verwerking van politiegegevens die op grond van elders geregelde bevoegdheden zijn verkregen. Het tweede gedeelte van het tweede lid is ook terug te vinden in artikel 11, eerste lid, van de Wet bescherming persoonsgegevens en hangt nauw samen met het proportionaliteitsbeginsel. Gelet op de beperking van de verwerking tot de politietaak in het eerste lid verheldert het derde lid dat verstrekking van politiegegevens aan derden mogelijk is voorzover voorzien in paragraaf 3 van het wetsvoorstel.

### **Artikel 4**

Dit artikel beschrijft de verantwoordelijkheden die de verantwoordelijke draagt in zijn hoedanigheid van beheerder van de persoonsgegevens voor zover zij onder zijn verantwoordelijkheid worden verwerkt. Het eerste en tweede lid zijn ook terug te vinden in artikel 11, tweede lid, respectievelijk artikel 13 van de Wet bescherming persoonsgegevens en behelst een inspanningsverplichting voor de verantwoordelijke. Voor de toelichting wordt kortheidshalve verwezen naar de memorie van toelichting van die wet (Tweede Kamer, vergaderjaar 1997-1998, 25 982, nr. 3). De Regeling informatiebeveiliging politie (Regeling van 17 maart 1997, Stcrt. 60) geeft een methodiek voor de beveiliging van informatiesystemen van de politiekorpsen. Ter uitvoering van deze regeling is een stelsel voor informatiebeveiliging uitgewerkt. Dit stelsel omvat onder meer een 'leidraad Organisatie van de informatiebeveiliging', met een eenduidige indeling van informatievoorzieningsfunctionaliteiten in de informatiesystemen en gemeenschappelijke IT-diensten van de politie, inclusief de toedeling van verantwoordelijkheden aan de leidinggevenden, en het 'basisbeveiligingsniveau Nederlandse politie' (BBNP), met gemeenschappelijke betrouwbaarheidseisen en -maatregelen. Het stelsel voor informatiebeveiliging wordt beheerd door de Coöperatie Informatiemanagement Politie (CIP). De verwijzing naar de artikel 14, 49 en 50 van de Wet bescherming persoonsgegevens in het derde lid houdt verband met de introductie van de figuur van de bewerker in dit wetsvoorstel (artikel 1, onderdeel k).

## **Artikel 5**

De tekst van dit artikel komt grotendeels overeen met artikel 5, eerste lid, van de Wet politieregisters en met artikel 16, eerste volzin, van de Wet bescherming persoonsgegevens. Gevoelige gegevens kunnen worden verwerkt voorzover zij een duidelijke functie vervullen bij de uitvoering van de politietaak. Indien bijvoorbeeld van een verdachte bekend is dat deze wekelijks een bezoek brengt aan een bepaalde kerk of moskee dan mag dit gegeven worden verwerkt voorzover dit nuttige informatie kan zijn voor de opsporing van het strafbare feit. Ook gegevens over de huidskleur of de etnische achtergrond kunnen worden verwerkt als onderdeel van een signalement in gevallen waarin de persoonsgegevens en verblijfplaats van de betreffende verdachte niet bekend zijn. Dit artikel noopt ertoe dat de politieambtenaar zich dient af te vragen of de verwerking van bepaalde gevoelige gegevens in het concrete geval onvermijdelijk is. Gevoelige gegevens mogen nooit bij wijze van automatisme worden verwerkt. Dit betekent dat statistische gegevens over bijvoorbeeld de relatie tussen etnische afkomst en de betrokkenheid bij criminaliteit niet kunnen worden gegenereerd door middel van registratie van de betreffende gegevens in het kader van de uitvoering van de politietaak. Dergelijke gegevens kunnen bijvoorbeeld wel worden verkregen door middel van een geautomatiseerde koppeling van politiegegevens met bevolkingsgegevens, op een zodanige wijze dat de uitkomsten niet op personen herleidbaar zijn.

## **PARAGRAAF 2 DE VERWERKING VAN POLITIEGEGEVENS MET HET OOG OP DE UITVOERING VAN DE POLITIETAAK**

### **Artikel 6**

Dit artikel regelt de verwerking van persoonsgegevens met het oog op de dagelijkse uitvoering van de politietaak. Het betreft gegevens die de politie ter kennis komen tijdens de dagelijkse werkzaamheden, zoals de surveillance, het registreren en doorgeven van meldingen door de meldkamer, de hulpverlening, het opnemen van aangiften aan de balie, rapportages over bijzondere voorvallen in de openbare ruimte zoals waargenomen door politieambtenaren of gemeld door burgers. De gegevens komen voort uit de verschillende onderdelen van de politietaak, zoals in deze wet daaronder begrepen: de handhaving van de openbare orde, de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde en de hulpverlening. De huidige regelgeving beschermt de hulpverleningstaak af van de andere politietaken. Daaraan ligt de wens ten grondslag dat burgers die zich tot de politie wenden met een verzoek om hulp, zich niet belemmerd voelen door de mogelijkheid dat de in dat verband over hen vastgelegde gegevens zonder meer ook voor andere doeleinden worden aangewend. Op dit punt legt het wetsvoorstel een ander accent. Dit houdt verband met het feit dat de hulpverlening in de praktijk niet goed is te onderscheiden van de andere onderdelen van de politietaak. Zo kan een vermissing van een persoon nauwe raakvlakken hebben met een strafbaar feit en kan juist het onderling met elkaar in verband brengen van gegevens, die de politie in het kader van de verschillende activiteiten ter kennis zijn gekomen, bijdragen aan een goede uitvoering van de politietaak. Met het oog op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer gelden na het verstrijken van de termijn van één jaar wel waarborgen in verband met het verdere gebruik van de gegevens, de machtigingen en de bewaartermijn.

#### *Eerste lid*

Gedurende één jaar na de datum van eerste verwerking mogen deze gegevens binnen de politie vrij worden verwerkt ten behoeve van de dagelijkse uitvoering van de politietaak. De



enige beperking die geldt ten opzichte van de kring van verwerkingsgerechtigden is dat zij belast moeten zijn met onder meer de dagelijkse uitvoering van de politietaak. Deze bepaling ziet op een ruime bevragsingsmogelijkheid in het kader van de zogenaamde basispolitiezorg. Van deze gegevens is het juist niet de bedoeling dat slechts een beperkte kring van opsporingsambtenaren gemachtigd is tot verwerking. Een ieder die, gezien zijn functie binnen de politie, deze gegevens nodig heeft is bevoegd tot verwerking. Binnen dit jaar kan de politie deze gegevens breed gebruiken om verbanden te leggen tussen de verschillende gebeurtenissen die zich in die periode hebben voorgedaan. Gedurende deze periode kunnen verbanden worden gelegd tussen de beschikbare gegevens door middel van geautomatiseerde vergelijking of het combineren van gegevens. Zowel het vergaren als verwerken (waaronder vergelijken) van gegevens op grond van dit artikel is evenwel gebonden aan de algemene beperkingen die daarvoor gelden op grond van artikel 3, zoals dat de verwerking noodzakelijk moet zijn met het oog op een goede uitvoering van de politietaak en, gelet op de doeleinden waarvoor de gegevens worden verwerkt, terzake dienend en niet bovenmatig is. Het vergelijken van de op grond van dit artikel verkregen politiegegevens met grote hoeveelheden gegevens uit openbare of andere externe bronnen, al dan niet door middel van het 'binnenhalen' van deze gegevens, moet in het kader van dit artikel worden gezien als buitenproportioneel en in strijd met artikel 3. Grootschalige vormen van verwerking in combinatie met externe gegevens gaan de reikwijdte van dit artikel dan ook te boven.

#### *Tweede lid*

De gegevens 'achter het schot' kunnen op basis van het tweede lid, naar aanleiding van een concreet geval, weer beschikbaar komen voor verdere verwerking indien zij door middel van vergelijking op zoekgegevens uit het systeem tevoorschijn komen. Ook voor de in het tweede lid bedoelde vergelijking gelden ten aanzien van de kring van verwerkingsgerechtigden geen andere beperkingen dan dat zij onder meer belast moeten zijn met de dagelijkse uitvoering van de politietaak. Wel is in dit artikellid nog eens uitdrukkelijk aangegeven dat de betreffende verwerking noodzakelijk moet zijn met het oog op de dagelijkse uitvoering van de politietaak. Raadpleging zonder dat daartoe een deugdelijke aanleiding bestaat, is niet toegestaan. Door middel van technische voorzieningen zal de verantwoordelijke ook achteraf adequate controle kunnen uitoefenen. Daarvoor kan worden gedacht aan het plaatsen van filters of het gebruik van gedragsprofielen. Dit laatste houdt in dat een gebruikersprofiel wordt opgesteld voor de ambtenaren die betrokken zijn bij de gegevensverwerking. Indien afwijkingen worden geconstateerd tussen het gebruikersprofiel en de daadwerkelijke gegevensverwerking door de betrokkene dan kan dat aanleiding vormen tot nader onderzoek naar de wijze waarop de betreffende ambtenaar gebruik maakt van de politiegegevens.

Verder geldt dat de verwerking is beperkt tot een gegevensvergelijking op basis van zoekgegevens. Het begrip vergelijken is beperkter dan het begrip verwerken. Het begrip vergelijken houdt in dat gegevens die reeds bij de betrokken politieambtenaar beschikbaar zijn kunnen worden vergeleken met andere gegevens. Dit betekent dat er wordt vergeleken op basis van hit/no hit. Ingeval van een hit kunnen de overeenkomende gegevens, alsmede de daarmee samenhangende politiegegevens, worden verwerkt voorzover de belanghebbende ambtenaar deze nodig heeft voor de uitvoering van de politietaak. Verdergaande zoekmogelijkheden zijn niet toegestaan als in de wetsbepaling wordt gesproken van vergelijken. Het gaat hier om een vergelijking op basis van zoekgegevens. Het begrip zoekgegevens is omschreven in artikel 1, onderdeel m, van dit wetsvoorstel. De vergelijking aan de hand van zoekgegevens biedt de mogelijkheid de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer zoveel mogelijk te beperken doordat alleen de gegevens die overeenkomen in beeld komen. De reikwijdte van het begrip zoekgegevens zal bij algemene maatregel van

bestuur worden ingekaderd. Het gaat hierbij om de gegevens die in de dagelijkse politietaak nodig zijn om na te gaan of er eerdere verwerkingen zijn over dezelfde persoon, of over eenzelfde voertuig of locatie. Met deze verwerkingsmogelijkheid kunnen, als een verdachte één of meerdere strafbare feiten heeft bekend, bijvoorbeeld oudere gegevens worden gezocht. Daarbij kan worden gedacht aan de veelplegende junk die enkele zaken bekend. Door terug te zoeken in eerdere gegevens die op basis van artikel 6 werden verwerkt, kan deze verdachte wellicht met meer feiten worden geconfronteerd welke mogelijk ook door hem zijn gepleegd. Indien de zaak geen gericht opsporingsonderzoek in het kader van artikel 7 rechtvaardigt, biedt het tweede lid van artikel 6 de mogelijkheid om zaken compleet te maken met eerder verwerkte politiegegevens. De ernst van een feit of de achtergrond van een persoon, bijvoorbeeld diens recidivegevaar of diens achtergrondproblematiek, wordt doorgaans mede aan de hand van de historische gegevens beoordeeld. Dit is met name relevant in geval van de aanpak van veelplegers. Maar ook in hulpverleningsgevallen kan het van belang zijn eerdere gegevens bij de zaak te betrekken, bijvoorbeeld voor het inschatten van de ernst van de verslaving of van de psychiatrische problematiek. De voorziening is tevens van belang voor de beoordeling van de situatie op locaties waar de politie actief moet zijn. Indien bijvoorbeeld noodhulp moet worden geboden of een arrestatie moet worden verricht op een bepaald adres, kan de informatie die op grond van artikel 6 wordt verwerkt aanwijzingen geven over de situatie ter plekke. Indien langs deze weg informatie boven komt dat op die locatie een persoon woont die zich zeer agressief uit of die kampt met een alcoholprobleem, dan kan dit bijdragen aan het verminderen van de risico's die het politieoptreden met zich mee kan brengen.

De mogelijkheid om gegevens te vergelijken op basis van zoekgegevens staat open voor alle politieambtenaren die zijn betrokken bij de dagelijkse uitvoering van de politietaak.

#### *Derde lid*

Daarnaast wordt het wenselijk geacht, bijvoorbeeld voor de oplossing van strafbare feiten, bepaalde analyses uit te kunnen voeren op de 'achter het schot' beschikbare politiegegevens die zijn verwerkt met het oog op de dagelijkse uitvoering van de politietaak, anders dan aan de hand van zoekgegevens. Door middel van samengestelde zoekvragen kunnen verderstreckende verbanden worden gelegd tussen de politiegegevens. Een dergelijke verwerking kan aan de orde zijn bij tactische analyses, in het kader waarvan gegevens worden bijeengebracht over normschendingen die gedurende een bepaalde periode in een bepaald geografisch gebied hebben plaatsgevonden. Omdat het hier een vergaande mogelijkheid tot verwerking van gegevens betreft, wordt deze mogelijkheid beperkt tot daartoe gemachtigde ambtenaren. Beoogd wordt de autorisatie tot deze vorm van analyse toe te kennen aan medewerkers van de zogenaamde informatiedesk (of: infodesk). In de praktijk worden dergelijke analyses doorgaans al gepleegd door de infodesk. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden hierover nadere regels gesteld (artikel 12, zevende lid).

In de praktijk komt het voor dat bepaald aangewezen politieambtenaren zijn belast met bepaalde specialistische taken zoals de afhandeling van internationale rechtshulpverzoeken of Interpolcorrespondentie. Het gaat hier dan om taken die geen gerichte gegevensverwerking in de zin van de artikelen 7 en 8 impliceren en die dus kunnen plaatsvinden onder het regime van dit artikel. Op grond van de eerste twee leden van dit artikel worden de nodige mogelijkheden geboden voor een dergelijke gegevensverwerking. Ingeval het in het kader van die werkzaamheden noodzakelijk zou zijn om politiegegevens in combinatie met elkaar te verwerken dan is daartoe een machtiging noodzakelijk.

#### *Vierde lid*

De gegevens die op basis van de verwerking als bedoeld in het tweede en derde lid (opnieuw) beschikbaar zijn gekomen, mogen worden verwerkt ten behoeve van de dagelijkse politietoek als bedoeld in het eerste lid. Het ligt echter voor de hand te veronderstellen dat in de praktijk de behoefte zal bestaan de gegevens, die zijn verwerkt ten behoeve van de dagelijkse politietoek, mede te verwerken voor andere doelen binnen de politietoek. In het wetsvoorstel wordt een dergelijke handelwijze aangeduid als 'verdere verwerking'. In het vierde lid wordt de mogelijkheid geboden de gegevens, die zijn verwerkt ten behoeve van de dagelijkse uitvoering van de politietoek, ter beschikking te stellen voor verdere verwerking ten behoeve van een onderzoek naar de schending van de rechtsorde in een bepaald geval (artikel 7), de analyse van betrokkenheid bij handelingen of misdrijven van een bepaalde ernst (artikel 8) of de betrouwbaarheid van een informant (artikel 9). Hierdoor wordt het mogelijk om een gericht onderzoek te starten naar aanleiding van gegevens die zijn voortgekomen uit de uitvoering van de dagelijkse politietoek. Op de verdere verwerking van deze gegevens zijn vervolgens de bepalingen van het artikel op grond waarvan de verdere verwerking plaatsvindt van toepassing. Dit geldt ook voor de termijn waarbinnen de gegevens mogen worden verwerkt.

#### *Vijfde lid*

In het vijfde lid wordt vastgelegd dat de politiegegevens, die zijn verwerkt met het oog op de dagelijkse politietoek, worden vernietigd uiterlijk vijf jaar na de datum van de eerste verwerking. Voor gegevens die met toepassing van het vierde lid verder worden verwerkt voor een ander doel binnen de politietoek geldt deze termijn dus niet. Voor die gegevens geldt de verwijderingsbepaling van het artikel op grond waarvan de gegevens verder worden verwerkt.

### **Artikel 7**

Wanneer extra inspanningen worden geleverd om gericht gegevens te vergaren ten behoeve van een onderzoek met het oog op de handhaving van de rechtsorde in een bepaald geval, mag de gegevensverwerking niet worden voortgezet op basis van artikel 6. Artikel 7 biedt de basis voor een dergelijke verwerking. In paragraaf 6.3 is aangegeven wat bedoeld wordt met het gebruik van de term gerichte gegevensverwerking. Van gerichte verwerking is in elk geval sprake als een speciaal team voor het onderzoek wordt samengesteld of wanneer bijzondere opsporingsbevoegdheden worden ingezet. In zulke gevallen is, naar aanleiding van een bepaalde gebeurtenis of situatie, doorgaans sprake van omvangrijke gegevensverwerking over personen, ten aanzien van wie de precieze betrokkenheid bij de te onderzoeken strafbare feiten nog niet vast staat. Dit geldt in een opsporingsonderzoek bijvoorbeeld voor personen, die (nog) niet kunnen worden aangemerkt als verdachte in de zin van artikel 27 van het wetboek van Strafvordering. Het onderzoek is juist gericht op de vaststelling van die verdenking. Maar ook van andere personen kunnen gegevens nodig zijn om de zaak goed te kunnen behandelen, bijvoorbeeld gegevens van getuigen of slachtoffers.

#### *Eerste lid*

Artikel 7 bepaalt in het eerste lid dat de politie gericht politiegegevens over personen mag verwerken voor bepaalde doelen, die als gemeenschappelijk kenmerk hebben dat er sprake is van een onderzoek naar aanleiding van een bepaald geval. Een geval kan worden omschreven als een naar tijd beperkte gebeurtenis of situatie dan wel een serie gebeurtenissen. Het kan gaan om een opsporingsonderzoek, bijvoorbeeld omdat er een moord is gepleegd, een verkennend onderzoek, bijvoorbeeld omdat er veel drugsmisdaad in een bepaald gebied wordt gesignaleerd, of de aanpak van de overlast bij een school of coffeeshop. Hieronder kunnen

ook worden begrepen de gegevensverwerkingen die aan de orde zijn in verband met landelijke coördinatieonderzoeken (landelijke verkiezingen) en in verband met het bewaken en beveiligen van personen ten aanzien van wie er signalen zijn dat hun gezondheid of leven worden bedreigd. Waar het in deze gevallen om gaat is dat de politie, naar aanleiding van een naar tijd beperkte gebeurtenis of situatie dan wel een serie van gebeurtenissen, over gaat tot gerichte en omvangrijke gegevensverzameling over personen, met als doel de rechtsorde in dat geval te herstellen of een ernstige verstoring daarvan te voorkomen. De verwijzing naar de handhaving van de rechtsorde impliceert dat het gericht verwerken van politiegegevens over bepaalde personen niet mogelijk is met het oog op de hulpverleningstaak. Mede gelet op het regime van artikel 6 lijkt een dergelijke gegevensverwerking in de praktijk ook niet noodzakelijk, met dien verstande dat gerichte onderzoeken die aspecten van hulpverlening in zich dragen (aanpak jeugdcriminaliteit, vermiste personen) veelal pas aan de orde zijn wanneer zij daarnaast ook betrekking hebben op handhaving van de rechtsorde. Het onderscheid tussen de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde en de hulpverlening is doorgaans niet eenduidig. Zo kan het zoeken naar een vermiste persoon, van wie bekend is dat hij geestelijke problemen heeft, heel wel verband houden met criminaliteit. In die gevallen waarin raakvlakken bestaan met de handhaving van de rechtsorde is gerichte gegevensverwerking onder het regime van dit artikel dus mogelijk. Voorzover een gericht onderzoek niet aan de orde is, kunnen politiegegevens ten behoeve van de hulpverlening worden verwerkt op basis van artikel 6.

In het licht van de aanbevelingen van de Raad van Europa op het gebied van de dataprotectie, in het bijzonder Aanbeveling R(87)15 en de op die aanbeveling betrekking hebbende evaluaties, is het regime voor de gegevensverwerking van dit artikel toegesneden op de zogenaamde ad hoc bestanden, die zijn ingericht voor bijzondere onderzoeken. Er kan onderscheid worden gemaakt tussen twee typen van ad hoc bestanden. In de eerste plaats ad hoc bestanden ter opheldering van een specifieke misdaad die is gepleegd. In de tweede plaats ad hoc bestanden ter verkrijging van informatie over een specifiek criminaliteitsverschijnsel of fenomeen. Een dergelijke verwerking kan aan de orde zijn in geval van tactische analyses, in het kader waarvan gegevens vanuit verschillende open en gesloten bronnen over een bepaalde vorm van criminaliteit of een ernstige schending van de openbare orde, evenals de personen die daarbij betrokken zijn, worden bijeengebracht met het oog op het treffen van maatregelen. Deze maatregelen kunnen van strafrechtelijke aard zijn maar kunnen ook zijn gericht op preventie van criminaliteit dan wel het treffen van bestuurlijke maatregelen. Ook kunnen de analyses worden gebruikt als basis voor samenwerkingsverbanden met andere publieke of private instanties, bijvoorbeeld een buurtpreventieproject. Bij de verzameling van informatie over een specifiek criminaliteitsverschijnsel of een ernstige schending van de openbare orde kan in de praktijk ook behoefte bestaan aan een vorm van gerichte gegevensverwerking die een meer permanent karakter draagt. Dan is de gegevensverwerking meer gericht op het verkrijgen van een goede informatiepositie over een meer permanent verschijnsel. In dat geval is het regime van artikel 8 van toepassing.

Bij de verwerking op basis van artikel 7 gelden geen beperkingen ten aanzien van de status van de personen (verdacht, onverdacht of niet-verdacht); de politie kan alles verzamelen mits de persoonsgegevens van belang zijn voor het onderzoek. Een belangrijke waarborg voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer is gelegen in de voorwaarde dat de gegevens slechts toegankelijk zijn voor daartoe gemachtigde opsporingsambtenaren. Dit betekent dat alleen ambtenaren van politie, die politiegegevens nodig hebben voor de uitvoering van hun taak, toegang hebben tot die gegevens. Daarvoor kan in eerste plaats worden gedacht aan de ambtenaren van politie die betrokken zijn bij het betreffende onderzoek. Daarnaast kan

worden gedacht aan de ambtenaren van politie die betrokken zijn bij de verdere verwerking van deze gegevens, bijvoorbeeld ten behoeve van ondersteunende taken als bedoeld in artikel 10. Bij algemene maatregel van bestuur zal hieraan nadere uitwerking worden gegeven. De tactische afscherming van de gegevens binnen de politieorganisatie is hier tevens mee gediend. Door middel van de autorisaties kunnen de gegevens zowel functioneel als geografisch worden afgeschermd. Uit artikel 12, eerste lid, blijkt dat de verantwoordelijke alle opsporingsambtenaren voor wie dat noodzakelijk is voor de goede uitvoering van diens taak behoort te machtigen voor de betreffende gegevensverwerking wanneer het gaat om opsporingsambtenaren uit het eigen korps. De regeling in dit artikel voorziet aldus in de mogelijkheid om, indien naar aanleiding van een bepaalde gebeurtenis of situatie, onderzoek wordt verricht en gericht persoonsgegevens worden verzameld deze gegevens te verwerken voorzover dat nodig is voor het doel van het onderzoek. De categorieën van personen waarover gegevens kunnen worden verwerkt, worden bij voorbaat niet nader ingekaderd. De omvang en reikwijdte van de gegevensverwerking wordt echter begrensd door de doelbinding en de beginselen van proportionaliteit en rechtmatigheid die zijn neergelegd in artikel 3. Tenslotte geldt dat de gegevensverwerking geen permanent karakter draagt maar op grond van de doelbinding in tijd begrensd is.

#### *Tweede lid*

Het doel van het onderzoek moet schriftelijk worden vastgelegd. Dit ten behoeve van de controle op de naleving van de beperkingen die vanuit het principe van de doelbinding aan de verwerking van gegevens worden gesteld. De functionaris voor de gegevensbescherming houdt een overzicht van alle lopende onderzoeken en de doelen van die onderzoeken, die met inachtneming van dit artikel worden geopend. Dit is vastgelegd in artikel 28 (protocolplicht).

#### *Derde lid*

In het derde lid wordt verhelderd dat de gegevens, die worden verwerkt met het oog op een bepaald onderzoek, door de politie-ambtenaar die daarmee belast is, beschikbaar kunnen worden gesteld voor verdere verwerking ten behoeve van bepaalde andere doelen binnen de politietaken. De gegevens kunnen vervolgens door de daartoe gemachtigde ambtenaren verder worden verwerkt voor een ander onderzoek met het oog op de handhaving van de rechtsorde in een bepaald geval als bedoeld in het eerste lid of voor een analyse naar de betrokkenheid bij handelingen of misdrijven die een ernstige schending van de rechtsorde vormen als bedoeld in artikel 8. De mogelijkheid van het beschikbaar stellen van gegevens uit een onderzoek ten behoeve van een ander onderzoek, is ten opzichte van de huidige wetgeving nieuw. Gedacht moet worden aan gegevens die in het kader van een onderzoek worden verwerkt en ten aanzien waarvan de gemachtigde ambtenaar het vermoeden heeft dat deze van belang kunnen zijn voor een ander onderzoek. Dit is bijvoorbeeld het geval indien een getuige in het ene onderzoek een verklaring aflegt die relevant is voor het onderzoek naar de moord op een filiaalhouder van een pompstation, welke zaak onderwerp is van een ander onderzoek. In dergelijke gevallen biedt dit lid een grondslag voor het beschikbaar stellen van de gegevens ten behoeve van het andere onderzoek. Het gebruik van de woorden 'beschikbaar stellen' verheldert dat de gegevensverwerking dus als een vorm van eenrichtingsverkeer plaatsvindt; niet toegestaan is dat vanuit een bepaald onderzoek of vanuit de criminele inlichtingeneenheden op grond van dit artikel wordt nagegaan in hoeverre elders binnen de politieorganisatie (binnen bepaalde onderzoeken) bruikbare gegevens voorhanden zijn, daartoe dient de weg van artikel 7 of 8, vierde of vijfde lid, te worden bewandeld.

#### *Vierde lid*

In dit lid wordt de mogelijkheid geboden om, naar aanleiding van het onderzoek als bedoeld in het eerste lid, politiegegevens aan de hand van bepaalde kenmerken te raadplegen of te beoordelen op onderlinge verbanden. Het kan gaan om raadpleging van gegevens die op grond van artikel 6 zijn verzameld met het oog op de dagelijkse uitvoering van de politietaak of gegevens die zijn verzameld in andere onderzoeken op grond van het eerste lid van dit artikel. De raadpleging of analyse aan de hand van de kenmerken kan leiden tot nieuwe inzichten over relaties tussen de verschillende gegevensverwerkingen, zoals die plaatsvinden op grond van de artikelen 6 en 7, en de betrokkenheid van bepaalde personen daarbij.

In het algemeen deel van de memorie van toelichting is reeds aangegeven dat, gelet op de risico's voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en de afscherming van gevoelig opsporingsonderzoek, het noodzakelijk is een dergelijke verwerking van politiegegevens te binden aan strikte criteria (paragraaf 6.5). Personen, die oorspronkelijk in een bepaalde hoedanigheid voorkomen in afzonderlijke opsporingsonderzoeken (verdachte, getuige, slachtoffer of anderszins), kunnen op grond van deze verwerking in beeld komen in een andere hoedanigheid (verdachte). Gegevens die in het ene onderzoek zijn verkregen door toepassing van ingrijpende bevoegdheden, bijvoorbeeld de inbeslagneming van een boekhouding, kunnen op deze wijze beschikbaar komen voor een ander onderzoek dat op zichzelf nooit aanleiding had kunnen geven tot de inbeslagneming. Hierbij moet ook worden bedacht dat de gegevens, die in het kader van de afzonderlijke onderzoeken zijn verzameld, nog niet op juistheid en volledigheid behoeven te zijn getoetst. Het kan hier ook gaan om zogenaamde 'bulkgegevens', gegevens die zijn verkregen door middel van telefoontaps en de inbeslagname van computergegevens, waarbij nog niet is geselecteerd welke van die gegevens relevant zijn voor het onderzoek. Onder deze bulkgegevens bevinden zich ook gegevens van niet-verdachte burgers. Strikte criteria zijn ook nodig omdat anders het risico bestaat dat de regionale politiekorpsen er voor gaan kiezen vooraleerst gebruik te maken van de mogelijkheid de benodigde gegevens te verkrijgen door middel van rechtstreekse raadpleging van de gegevens van andere onderzoeken en, als keerzijde van een dergelijke handelwijze, onvoldoende invulling geven aan de mogelijkheid om bepaalde gegevens overeenkomstig artikel 10 beschikbaar te stellen ten behoeve van landelijke raadpleging binnen de politie. Daarmee zou aan de betekenis van artikel 10 voor de samenwerking tussen de regiokorpsen ernstig afbreuk worden gedaan

Gelet op het ingrijpende karakter van deze vorm van gegevensverwerking dient de verantwoordelijke of de betrokken politiefunctionaris een zorgvuldige afweging te maken tussen het belang dat met de raadpleging van andere onderzoeksgegevens is gediend en het belang van de persoon ten aanzien van wie aanleiding bestaat tot het daadwerkelijk aanwenden van deze mogelijkheid. Hierbij dienen de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit in acht te worden genomen. De wettelijke criteria zijn als volgt. In de eerste plaats geldt dat een duidelijke aanleiding ten grondslag moet liggen aan de gegevensvergelijking. De betreffende gegevensvergelijking moet noodzakelijk zijn voor een onderzoek als bedoeld in artikel 7. Hiermee wordt tevens tot uitdrukking gebracht dat de raadpleging van de politiegegevens dient te voldoen aan de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit. In de tweede plaats is de gegevensverwerking beperkt tot een gegevensvergelijking op basis van zoekgegevens. Het begrip vergelijken is beperkter dan het begrip verwerken, en hiermee wordt gewaarborgd dat de raadpleging van andere gegevens slechts plaatsvindt op basis van gegevens die in het oorspronkelijke onderzoek, van waaruit de andere onderzoeken worden bevestigd, reeds zijn verkregen. Dit betekent dat er wordt vergeleken op basis van hit/no hit. Het begrip zoekgegevens is omschreven in artikel 1, onderdeel m, van dit wetsvoorstel. Hiervoor kan worden gedacht aan bepaalde personalia

(naam, adres, geboortedatum en geboorteplaats), telecommunicatienummers, kentekens, een locatie, een tijdstip en bepaalde voorwerpen (wapens, voertuigen). De vergelijking aan de hand van zoekgegevens biedt de mogelijkheid de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer zoveel mogelijk te beperken doordat alleen de gegevens die overeenkomen in beeld komen. De reikwijdte van het begrip zoekgegevens zal bij algemene maatregel van bestuur worden ingekaderd. In de derde plaats is de gegevensvergelijking slechts toegestaan voor een ambtenaar die daartoe is gemachtigd. Hierdoor wordt de kring van politiepersoneel, dat kennis kan nemen van de betreffende gegevens, beperkt tot diegenen die uit hoofde van hun taak daarvan kennis dienen te nemen. Vanwege het belang van een dergelijke zoekmogelijkheid voor bepaalde opsporingsonderzoeken zal de kring van verwerkingsgerechtigden niet bij voorbaat te nauw mogen worden ingeperkt. Gedacht kan worden aan een aantal leden van een onderzoeksteam, dat is belast met de opheldering van een of meerdere strafbare feiten. Bij algemene maatregel van bestuur zullen hier nadere regels over worden gesteld (artikel 12, zevende lid). Tenslotte wordt de verdere verwerking van de overeenkomende gegevens afhankelijk gesteld van toestemming van een daartoe bevoegde functionaris

De gegevensvergelijking kan zich uitstrekken over de op de zoekgegevens reagerende gegevens die in het kader van andere onderzoeken zijn verzameld. Vanzelfsprekend kunnen in de gegevensvergelijking geen gegevens worden betrokken die op grond van deze wet of op grond van het Wetboek van Strafvordering hadden moeten worden vernietigd (zoals op grond van de artikelen 125n, eerste lid, en artikel 126cc, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering). In dit verband moet ook worden gewezen op de aanvullende eisen die in het Wetboek van Strafvordering worden gesteld aan het gebruik van bepaalde gegevens voor andere doelen binnen de politietaak. Op grond van de artikelen 125n, derde lid, en 126dd, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering is bijvoorbeeld toestemming van de officier van justitie vereist voor het gebruik van gegevens, die zijn verkregen door respectievelijk de doorzoeking van een geautomatiseerd netwerk en het direct af luisteren, opnemen van vertrouwelijke communicatie of het onderzoek van telecommunicatie voor een ander strafrechtelijk onderzoek. Deze wettelijke voorwaarden gelden onverkort. Het feit dat dergelijke gegevens kunnen worden betrokken in de gegevensvergelijking impliceert dat voorafgaand toestemming van de officier van justitie is vereist voordat de gegevens beschikbaar worden gesteld voor die gegevensvergelijking.

Op grond van artikel 10 (verwerking met het oog op ondersteunende taken) kan de gegevensvergelijking zich ook uitstrekken over de gegevens die worden verwerkt met het oog op het opbouwen en instandhouden van de informatiepositie rond de betrokkenheid van personen bij bepaalde ernstige strafbare feiten of handelingen die relevant zijn voor het inzicht in bedreigende maatschappelijke problemen dan wel die de openbare orde bedreigen, als bedoeld in artikel 8. Deze is dan beperkt tot bepaalde personen, ook wel aangeduid als 'subjecten'. Een ruimere bevraging van gegevens over dergelijke subjecten zal namelijk eenvoudig kunnen leiden tot verspreiding van gevoelige opsporingsgegevens die bij de betreffende criminele inlichtingen worden verwerkt, bijvoorbeeld over informanten die gegevens hebben verstrekt over de modus operandi van een zware crimineel. Op grond van artikel 10 is een beperkte set van gegevens binnen de politie breed beschikbaar. Het derde lid van dat artikel biedt de mogelijkheid van geautomatiseerde gegevensvergelijking. Gelet op de betrokken belangen is ervoor gekozen de gegevens, die worden verwerkt op grond van artikel 8 van dit wetsvoorstel, niet te betrekken in de gegevensvergelijking van artikel 7, vierde lid. Ingeval in de praktijk toch de noodzaak zou bestaan tot een ruimere bevraging van gegevens

over subjecten dan kunnen dergelijke gegevens beschikbaar komen via de meer geclausuleerde bevraging op grond van het vijfde lid van dit artikel.

#### *Vijfde lid*

Aanvullend wordt in het vijfde lid voorzien in de mogelijkheid van een ruime verwerking van de op grond van de artikelen 6, 7 en 8 beschikbare gegevens ten behoeve van een onderzoek als bedoeld in het eerste lid. Onverkort geldt dat de bevraging van gegevens uit andere onderzoeken noodzakelijk is voor het onderzoek maar de zoekingang is ruimer, omdat deze niet is beperkt tot de politiegegevens die reeds in dat onderzoek beschikbaar zijn en omdat deze niet is beperkt tot de vergelijking aan de hand van zoekgegevens zodat alle gegevens, ook de zogenaamde vrije- veld gegevens van een ander onderzoek kunnen worden geraadpleegd. Zoals in het algemeen deel reeds opgemerkt wordt het noodzakelijkheids criterium door de Straatsburgse rechtspraak nader ingevuld met de vereisten van proportionaliteit, ‘pressing social need’ en subsidiariteit. Deze zoekmogelijkheid kan in bijzondere gevallen aan de orde zijn bij de opsporing van een ernstig misdrijf dat niet langs andere weg is op te lossen. Gedacht kan worden aan een ontvoering, gijzeling, of serie misdrijven waarbij de behoefte bestaat alle relevante gegevens over bepaalde personen bijeen te brengen, inclusief alle gegevens die worden verwerkt in het kader van artikel 8. Deze mogelijkheid kan ook aan de orde zijn in geval van terroristische acties of een dreiging daarvan. Maar tevens kan worden gedacht aan situaties waarin behoefte bestaat aan analyse van gegevens zonder dat er een dader in beeld is. Bijvoorbeeld een situatie waarin waarbij relaties aan de orde zijn tussen overvallen die op verschillende plaatsen in het land zijn gepleegd. Deze relaties kunnen kenbaar worden door analyse aan de hand van bepaalde profielen van daders, slachtoffers of feiten. De ernstige bedreiging van de rechtsorde waar het in het betreffende geval om gaat, rechtvaardigt het bijeenbrengen van alle beschikbare politiegegevens ten behoeve van de opsporing van een strafbaar feit. Tenslotte kan worden gedacht aan tactische analyses, in het kader waarvan op basis van samengestelde zoekvragen gegevens worden bijeengebracht over normschendingen die gedurende een bepaalde periode in een bepaald geografisch gebied hebben plaatsgevonden. De bepalingen uit het Wetboek van Strafvordering betreffende de verwerking van gegevens, zoals de artikelen 125n, derde lid, en 126dd, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering, gelden hier uiteraard ook onverkort. Op grond van de uitkomsten van de analyse kan worden besloten tot opsporingsonderzoek gericht op een of meerdere personen. De gegevensverwerking met betrekking tot een dergelijk opsporingsonderzoek zal, in geval er sprake is van een gerichte verwerking van gegevens over personen, kunnen plaatsvinden onder het regime van artikel 7.

Vanwege de inbreuk die wordt gemaakt op het principe van de doelbinding, dat aan de regeling van artikel 7 ten grondslag ligt, en de gevolgen voor de afscherming van gevoelige gegevens binnen de politie dient een dergelijke ruime verwerkingsmogelijkheid te worden gebonden aan strikte criteria. De beginselen die zijn neergelegd in artikel 3 stellen hier duidelijke grenzen. Alleen in zeer zwaarwegende gevallen kan een analyse op grond van het vijfde lid voldoen aan de eisen van noodzakelijkheid, zoals ingevuld in de Straatsburgse rechtspraak, en evenredigheid. In de wetstekst is dit tot uitdrukking gebracht in de woorden ‘in bijzondere gevallen’. Nadere inkadering kan plaatsvinden aan de hand van een inhoudelijk criterium, zoals bijvoorbeeld het criterium een dergelijke analyse slechts is toegestaan ingeval van een ernstige schending van de rechtsorde of een dreiging daarvan. Aan het gebruik van een dergelijk inhoudelijk criterium kleven echter bezwaren. In de eerste plaats omdat een dergelijk criterium in de praktijk te knellend kan blijken zodra behoefte bestaat aan toepassing van deze zoekmogelijkheid in gevallen waarin de ernstige schending van de rechtsorde niet evident is. Bovendien veronderstelt dit criterium een toetsing, vanwege de in het geding



zijnde belangen en de aard van de belangenafweging ligt toetsing door een gezagsdrager dan voor de hand. In het licht van deze overwegingen is ervoor gekozen een dergelijke verwerking slechts toe te staan in opdracht van het op grond van de Politiewet 1993 bevoegde gezag. Dit is de officier van justitie of de burgemeester; ingeval van regio-overschrijdende samenwerking kan ook worden gedacht aan een landelijk officier van justitie. Verder geldt dat de kring van personen, die kan worden gemachtigd voor een dergelijke analyse, zeer beperkt dient te zijn. Binnen het betreffende onderzoeksteam zullen slechts enkele ambtenaren van politie die beschikken over de vereiste deskundigheid daartoe bevoegd kunnen zijn. Bij algemene maatregel van bestuur zullen hieromtrent nadere regels worden gesteld (artikel 12, zevende lid).

Tenslotte kan worden opgemerkt dat deze vorm van gegevensverwerking niet gebonden is aan geautomatiseerde verwerking, ook het handmatig doorzoeken van gegevensbestanden is op grond van dit lid toegestaan.

In de praktijk zal het nodig kunnen zijn de politiegegevens, die in aanmerking komen voor het leggen van verbanden op grond van het vierde en vijfde lid van dit artikel, te 'oormerken'. Automatiseringstechnisch is het echter ook mogelijk een informatiesysteem zodanig in richten dat bepaalde gegevens voor bepaalde gebruikers niet beschikbaar zijn. Ingeval van gevoelige opsporingsonderzoeken met een hoog afbreukrisico kan de behoefte bestaan aan afscherming van de gegevens, ook binnen de eigen politieorganisatie. Dergelijke onderzoeken worden ook wel betiteld als embargo-onderzoeken. Om te voorkomen dat de gegevens via de gegevensvergelijking van het vierde en vijfde lid bij andere politiekorpsen bekend worden kan de verantwoordelijke ervoor kiezen deze gegevens niet te verstrekken. Het wetsvoorstel biedt in artikel 13, derde lid, daartoe de mogelijkheid.

#### *Zesde lid*

Het zesde lid verplicht tot verwijderen van de politiegegevens indien deze niet langer nodig zijn voor het doel waarvoor zij zijn verkregen. Na het bereiken van het doel is de noodzaak tot verdere verwerking van de gegevens niet meer aanwezig. Dit is bijvoorbeeld het geval als het misdrijf, ter opheldering waarvan het onderzoeksteam is opgericht, is opgelost en de betrokken daders zijn aangehouden. De verwijderingsplicht geldt ook ingeval het onderzoek wordt gestaakt, hetgeen tot uitdrukking kan komen doordat het onderzoeksteam wordt opgeheven. De noodzaak tot verdere verwerking van de gegevens voor het doel waarvoor zij zijn verkregen is dan niet meer aanwezig. Dit laat onverlet dat indien bij een bepaald onderzoek gegevens bekend worden die betrekking hebben op een ander onderzoek, overheveling van deze gegevens ten behoeve van dat andere onderzoek mogelijk moet zijn. Met de mogelijkheid de gegevens voor dat doel gedurende een periode van een half jaar te verwerken wordt aangesloten bij de geldende regeling in artikel 8, achtste lid, van het Besluit politieregisters. Hieronder valt ook de analyse van restinformatie van opsporingsonderzoeken waarbij jegens personen geen verder onderzoek is verricht, hetzij omdat het onderzoek in eerste instantie was gericht op andere delicten, hetzij omdat het onderzoek in eerste instantie was gericht op andere personen. Nadere analyse van de gegevens kan leiden tot een nieuw opsporingsonderzoek (artikel 7) dan wel de verwerking teneinde inzicht te verkrijgen in de betrokkenheid bij ernstige strafbare feiten of handelingen die een ernstige schending van de openbare orde vormen (artikel 8). Bij het KLPD worden bijvoorbeeld gegevens betreffende opsporingsonderzoeken naar bepaalde delicten - mensensmokkel, kinderpornografie, milieucriminaliteit - bijéén gebracht.

De verwijderde gegevens worden niet direct vernietigd, ze zijn echter in beginsel niet langer beschikbaar voor operationele doelen. Artikel 11 bepaalt hoe lang de verwijderde gegevens

mogen worden bewaard en onder welke voorwaarden zij alsnog kunnen worden geraadpleegd en eventueel opnieuw voor operationele doeleinden verwerkt.

## **Artikel 8**

Evenals artikel 7 heeft artikel 8 betrekking op gerichte en omvangrijke verwerking door de politie van gegevens over personen. Het gaat hier om gerichte gegevensverwerking die een meer permanent karakter draagt omdat gekeken wordt naar de betrokkenheid van bepaalde personen bij bepaalde ernstige strafbare feiten of bij handelingen die relevant zijn voor het inzicht in bedreigende maatschappelijke problemen dan wel die de openbare orde bedreigen. Anders dan bij artikel 7 staat niet zozeer de gebeurtenis of situatie centraal als wel de opbouw van de informatiepositie. Dit artikel ziet bovendien op de meer permanente vormen van gegevensverwerking. Deze meer permanente verwerking van gegevens is nodig gelet op de aard van de misdrijven of handelingen die in het geding zijn, zoals hierna bij de toelichting van het eerste lid aan de orde komt. Anders dan bij artikel 7 worden op basis van artikel 8 de categorieën van personen over wie gegevens kunnen worden verwerkt, bij algemene maatregel van bestuur ingekaderd. Het gaat om betrokkenheid bij feiten of handelingen die permanente aandacht van de politie behoeven. De gegevensverwerking heeft een pro-actieve functie, ter verkrijging van een goede informatiepositie. Deze informatiepositie draagt er mede aan bij dat besloten kan worden tot een operationeel opsporingsonderzoek (op basis van artikel 7), dan wel operationele maatregelen in de sfeer van de openbare orde. In de derde evaluatie van Aanbeveling no. R(87)15 wordt gerefereerd aan een dergelijke gegevensverwerking. De Raad beveelt aan om in zogenaamde ad hoc bestanden voor specifieke criminaliteitsverschijnselen categorieën van personen te definiëren over wie persoonsgegevens worden vastgelegd evenals de categorieën van gegevens. Met het oog op deze aanbeveling wordt in het tweede lid bepaald dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld omtrent de categorieën van personen waarover gegevens worden verwerkt, de soorten gegevens die worden verwerkt en de verstrekking van gegevens. Een dergelijke nadere regeling wordt mede ingegeven doordat in dit wetsvoorstel de reglementsplicht komt te vervallen.

De verwerking vindt slechts plaats door daartoe gemachtigde ambtenaren van politie. Naar verwachting zullen dit voor wat betreft het eerste lid, onderdeel a, vooral de CIE-medewerkers zijn die zijn belast met het onderhouden van contacten met informanten (de CIE-runners), maar het kan ook gaan om misdaadanalisten of andere ambtenaren van politie die niet zijn belast met administratieve taken. Ditzelfde geldt voor wat betreft het eerste lid, onderdeel c, voor de ambtenaren van politie die werkzaam zijn bij de RID.

### *Eerste lid*

Met het criterium onder a wordt bedoeld op de CIE-taak, de omschrijving van de misdrijven is overgenomen van het huidige artikel 1 sub k Wpolr (register zware criminaliteit). Bij de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel bijzondere politieregisters heeft de Tweede Kamer - tegen de achtergrond van de parlementaire enquête opsporingsmethoden - veel aandacht geschonken aan het CIE-criterium. Voorkomen zou moeten worden dat teveel personen in de CIE-registers worden opgenomen zonder dat er een duidelijk verband is met strafbare feiten van een bepaalde ernst. Om die reden is het huidige CIE-criterium gehandhaafd in de nieuwe wet en worden de categorieën van personen over wie op grond van dit onderdeel gegevens mogen worden verwerkt, gelet op het tweede lid, bij algemene maatregel van bestuur beperkt. Het onderscheid tussen het register zware criminaliteit en het

voorlopig register verval. Essentieel is de vraag of er een vermoeden bestaat van betrokkenheid bij misdrijven van een bepaalde ernst.

Met het criterium onder b wordt bedoeld op de gerichte en omvangrijke verwerking van persoonsgegevens verband houdend met ernstige bedreigingen van de rechtsorde in relatie tot een zwaarwegend maatschappelijk probleem zoals terrorisme. Het gaat om handelingen van personen die kunnen duiden op betrokkenheid bij activiteiten die de rechtsorde ernstig kunnen aantasten. Naast terrorisme kan worden gedacht aan mensenhandel, wissel- en chequefraude (die het betalingsverkeer ontwricht) of vormen van ernstige milieucriminaliteit. De aanpak van deze activiteiten vergt de opbouw in instandhouding van een permanente informatiepositie. Binnen de politie worden zogenaamde informatieknooppunten opgericht die worden belast met het bijeenbrengen van relevante gegevens over bepaalde aandachtsgebieden. Op landelijk niveau vindt een dergelijke gegevensverwerking plaats bij het korps landelijke politiediensten, waar op meer permanente basis gegevens worden bijeengebracht inzake bepaalde delictsgebieden, bijvoorbeeld mensensmokkel, milieucriminaliteit of wissel- en chequefraude. De gegevens van de regiokorpsen worden bijeengebracht en op basis van die gegevens worden landelijke criminaliteitsbeelden opgesteld. Vervolgens wordt een projectplan geschreven ter voorbereiding van een eventueel opsporingsonderzoek. Daarna kan een bovenregionaal opsporingsteam aan de slag met het operationeel onderzoek. Een dergelijke gegevensverwerking valt, indien het gaat om een vorm van gerichte gegevensverwerking die plaats vindt op permanente basis ten behoeve van tactische besluitvorming, onder de reikwijdte van artikel 8. Gaat het echter om gerichte gegevensverwerking naar aanleiding van een gebeurtenis of serie van gebeurtenissen naar aanleiding van een bepaald geval, waarbij de gegevensverwerking beperkt is naar tijd, dan is artikel 7 van toepassing. In het hierboven beschreven voorbeeld zal de gegevensanalyse door het informatieknooppunt kunnen worden aangemerkt als een analyse in de zin van artikel 8, de gegevensverwerking rond het eventuele opsporingsonderzoek van een bovenregionaal rechercheteam zal kunnen plaatsvinden op grond van artikel 7.

De handelingen, die de rechtsorde ernstig bedreigen, ter zake waarvan op grond van artikel 8 gegevens mogen worden verwerkt, zullen bij algemene maatregel van bestuur worden omschreven. Hiermee wordt beoogd te voorkomen dat te gemakkelijk handelingen worden aangewezen en gegevens over personen die daarbij betrokkenen zijn, worden verwerkt. Voorts wordt hiermee het behoud van landelijke eenheid nagestreefd. In relatie tot het terrorisme kan het bijvoorbeeld gaan om handelingen die kenmerkend zijn voor de voorbereiding van bepaalde activiteiten

Met het criterium onder c wordt bedoeld op de huidige RID-taak Het criterium is afgeleid van het modelreglement Openbare Orde Informatie (Stcrt. 2002, 238). De RID-en verwerken informatie in verband met het voorkomen van ernstige schendingen van de openbare orde. Voor deze taak is het nodig permanent gegevens te kunnen verwerken van bijvoorbeeld personen die regelmatig betrokken zijn bij grote ordeverstoringen in verband met bijvoorbeeld risicovolle voetbalwedstrijden.

#### *Tweede lid*

Op grond van het tweede lid worden bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels gesteld omtrent de categorieën van personen waarover gegevens worden verwerkt, de soorten van gegevens die worden verwerkt en de verstrekking van gegevens. Het gaat hier om gegevens die thans zijn opgenomen in de Regeling criminele inlichtingeneenheden en het Modelreglement register zware criminaliteit. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de ook in

internationale aanbevelingen inzake privacybescherming gehanteerde beginselen van kenbaarheid en voorzienbaarheid, zodat het voor een burger duidelijk kan zijn in welke gevallen en onder welke omstandigheden bepaalde persoonsgegevens over hem kunnen worden verwerkt. Ook de in dit wetsvoorstel voorgestelde afschaffing van de reglementsverplichting noopt tot deze aanvullende wettelijke voorziening.

#### *Derde lid*

Het derde lid geeft aan dat gegevens waar men op stuit in het kader van de gegevensverwerking op grond van het eerste lid, door de gemachtigde ambtenaar ter beschikking kunnen worden gesteld voor verdere verwerking in een lopend of alsnog te starten onderzoek op grond van artikel 7. De mogelijkheid van het beschikbaar stellen van gegevens van een onderzoek ten behoeve van verwerking op grond van artikel 8 sluit aan bij het huidige artikel 13, tweede lid, Wpolr. Dit vloeit voort uit de ‘veredelingstaak’ van de criminele inlichtingeneenheid. In die gevallen waarin de relevantie van gegevens voor een onderzoek evident is kunnen de gegevens direct worden doorgesluisd naar het betreffende onderzoek; de analyse is dan dus als afgerond te beschouwen.

#### *Vierde lid*

Met het oog op de analyse van de criminele inlichtingen is het van belang dat gegevens uit andere onderzoeken of andere analyses, die worden uitgevoerd bij criminele inlichtingeneenheden van andere regiokorpsen, beschikbaar zijn. Het vierde lid maakt het mogelijk om, voorzover dat nodig is voor de analyse, op basis van zoekgegevens politiegegevens geautomatiseerd te vergelijken. Het begrip zoekgegevens is omschreven in artikel 1, onderdeel m, van dit wetsvoorstel. Voor de verdere toelichting kan worden verwezen naar hetgeen hierover is opgemerkt bij artikel 7, vierde lid, met dien verstande dat de gegevensvergelijking zich ook kan uitstrekken over de gegevens van personen die onderwerp zijn van een analyse in de zin van artikel 8. Nu het hier gaat om het opbouwen en instandhouden van een informatiepositie rond de betrokkenheid van bepaalde personen bij bepaalde ernstige strafbare feiten of handelingen die verband houden met bedreigende maatschappelijke problemen of die de openbare orde bedreigen, en die worden uitgevoerd door daartoe gemachtigde medewerkers van de criminele inlichtingen eenheid, lijkt er geen aanleiding om de reikwijdte van de gegevensvergelijking te beperken tot de gegevens die worden verwerkt op grond van de artikelen 6 en 7.

#### *Vijfde lid*

De tekst van deze bepaling is gelijklopend aan die van artikel 7, vijfde lid. Voor de verdere toelichting kan worden verwezen naar hetgeen hierover is opgemerkt bij dat artikellid.

#### *Zesde lid*

Het zesde lid geeft aan dat de gegevens vijf jaar na de datum van de laatste verwerking moeten worden verwijderd. Dit geldt niet voor gegevens die inmiddels met toepassing van het derde lid verder worden verwerkt op grond van artikel 7. Voor die gegevens geldt hetgeen daarover is bepaald in artikel 7.

Beoogd is de huidige regeling betreffende de CIE-gegevens op hoofdlijnen over te nemen in de nieuwe regeling. De regeling van het voorlopige register (artikel 13b Wpolr) is niet overgenomen. Het voorlopige register bevat gegevens omtrent personen ten aanzien waarvan gegevens zijn verkregen die niet uitsluiten dat deze persoon, indien aanvullende gegevens zouden binnenkomen, op basis van de samenhang tussen de oorspronkelijke gegevens en de aanvullende gegevens zal kunnen worden geregistreerd in een register zware criminaliteit

(Tweede Kamer, vergaderjaar 1996-1997, 25 398, nr. 3, blz. 18). Dit register kan dus worden beschouwd als een voorportaal van het register zware criminaliteit. Gebleken is dat binnen de politie weinig gebruik wordt gemaakt van dit register. Dit hangt samen met de voor de praktijk minder heldere afgrenzing tussen het regime voor de opslag en verstrekking van de gegevens in dit register en dat ten aanzien van het register zware criminaliteit. Het thans voorgestelde wettelijke regime biedt in het eerste lid van dit artikel de mogelijkheid tot verwerking van politiegegevens met het oog op het verkrijgen van inzicht in de betrokkenheid van personen bij bepaalde ernstige misdrijven of handelingen die relevant zijn voor het inzicht in bedreigende maatschappelijke problemen dan wel die de openbare orde bedreigen zonder dat bij voorbaat restricties gelden ten aanzien van de mate van betrokkenheid van die personen. Het tweede lid van dit artikel biedt de mogelijkheid van nadere inkadering van de gegevensverwerking bij of krachtens een algemene maatregel van bestuur door regels te stellen omtrent de categorieën van personen waarover gegevens met het oog op het eerdergenoemde doel kunnen worden verwerkt.

Naar aanleiding van artikel 30a van de Wet politieregisters is in juni 2003 begonnen met de evaluatie van paragraaf 3 van die wet. Dit betreffen de bepalingen met betrekking tot bijzondere politieregisters. De uitkomsten van die evaluatie zullen naar verwachting in de eerste helft van 2004 beschikbaar zijn. Niet uitgesloten is dat de uitkomsten van de evaluatie aanleiding geven tot aanpassing van de bepalingen van dit wetsvoorstel.

## **Artikel 9**

Dit artikel geeft een regeling voor het zogenaamde informantenregister. Hiermee wordt beoogd een compleet beeld te verkrijgen van al datgene dat zich rond de informant heeft afgespeeld. Dit totaaloverzicht is noodzakelijk voor de controle van de betrouwbaarheid van de informant. De gegevens van het informantenregister worden binnen een regiokorps afgeschermd en dienen niet voor operationeel gebruik. De gegevens worden evenmin vrij uitgewisseld met andere regiokorpsen. Nadat de informatie is opgenomen in het informantenregister wordt beoordeeld of verdere verwerking met het oog op een onderzoek als bedoeld in artikel 7 of een analyse van artikel 8 wenselijk is.

### *Eerste lid*

In het eerste lid is het doel van de verwerking aangegeven. De gegevensverwerking op basis van artikel 9 heeft betrekking op alle waarnemingen, afspraken en bevindingen in relatie tot de informant, de persoon van de informant en de verstrekte informatie. Dit betreft onder meer gespreksverslagen, waarin de inhoud van de met de informant gevoerde gesprekken worden weergegeven, relevante gegevens over antecedenten en de eventuele betrokkenheid in opsporingsonderzoeken, de dagelijkse gedragingen van de informant en de contacten die hij onderhoudt met personen die betrokken kunnen zijn bij strafbare feiten. De gegevensverwerking vindt plaats door een zeer beperkte kring van ambtenaren die daartoe door de verantwoordelijke zijn geautoriseerd. Dit wordt nader toegelicht bij artikel 12, eerste lid. Vanwege de betrokken opsporingsbelangen, en de daarmee verband houdend risico's voor de veiligheid van personen die bijstand verlenen aan de opsporing van doorgaans ernstige strafbare feiten, is voorzien in een medebeslissingsbevoegdheid voor de hoofdofficier van justitie. In de praktijk zal deze zich laten adviseren door de CIE-officier van justitie.

### *Tweede lid*

De informatie die de informant verstrekt dient te worden behouden teneinde op het totaalbeeld van de informatie een afweging te kunnen maken of de informatie gebruikt kan worden in

relatie tot de veiligheid van de informant. Daarnaast moet worden beoordeeld in hoeverre gegevens in aanmerking komen voor operationele verwerking, dat wil zeggen dat de gegevens worden betrokken in een onderzoek op grond van artikel 7 of de analyse als bedoeld in artikel 8. Dit impliceert tevens dat die gegevens kunnen worden uitgewisseld met andere regiokorpsen. Het tweede lid maakt de verdere verwerking mogelijk binnen een periode van vier maanden na de datum van de eerste verwerking. Zou er geen termijn worden gesteld dan zou, vanwege het feit dat de gegevensverwerking een breed karakter draagt, de verwerking met het oog op de beoordeling van de betrouwbaarheid van de informant in de praktijk kunnen evolueren tot een operationele verwerking die mede is gericht op het analyseren van gegevens met het oog op het doel van artikel 8.

#### *Derde lid*

Voor de toelichting op dit lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 8, tweede lid.

#### *Vierde lid*

Voor het verkrijgen van een goed beeld van de contacten en gedragingen van de informant, en daarmee voor een juiste inschatting van de risico's die zijn verbonden aan de inzet van die informant, is het van essentieel belang dat alle binnen de politie beschikbare gegevens over die informant kunnen worden verwerkt. Op grond van artikel 10, eerste lid, kan worden nagegaan of de informant is betrokken in bepaalde onderzoeken of analyses. De informant wordt dan 'door alle bestanden heen gehaald' die worden gehouden met het oog op de ondersteunende taken. Een dergelijke zoekmogelijkheid zal doorgaans toereikend zijn voor het verkrijgen van wetenschap over de vraag in hoeverre de informant elders is betrokken bij bepaalde strafbare feiten. Voor het verkrijgen van een volledig overzicht of de raadpleging van bepaalde detailgegevens, wat is precies de rol van de informant geweest, zijn familieleden betrokken, kan een ruimere bevoegdheid nodig zijn om verbanden te kunnen leggen tussen de beschikbare gegevens van andere onderzoeken of analyses. De verwijzing naar artikel 8, vierde en vijfde lid, biedt de mogelijkheid om in dergelijke gevallen op basis van zoekgegevens geautomatiseerd gegevens te vergelijken of, indien daartoe in bijzondere gevallen aanleiding bestaat, politiegegevens in combinatie met elkaar te verwerken. Omgekeerd betekent dit overigens niet dat de gegevens, die over informanten worden verwerkt, kunnen worden betrokken in het leggen van verbanden tussen gegevens van verschillende onderzoeken of analyses, op grond van de artikelen 7 en 8, vierde en vijfde lid. Vanwege de gevoeligheid van deze gegevens is in het vierde en vijfde lid van de artikelen 7 en 8 geen verwijzing naar artikel 9 opgenomen.

#### *Vijfde lid*

In het vijfde lid is vastgelegd dat de gegevens worden verwijderd indien zij niet langer noodzakelijk zijn voor het doel van de verwerking. Met deze bepaling wordt ruimte geboden gegevens over bepaalde informanten te verwerken gedurende de periode dat zij als informant zijn ingeschreven. Zodra de informant wordt uitgeschreven dient verwijdering van de gegevens te volgen. Daarna geldt de algemene bepaling over de bewaartermijnen van artikel 11, die in het derde lid de mogelijkheid biedt de gegevens te verwerken ten behoeve de afhandeling van klachten en de verantwoording van verrichtingen. Tevens wordt in dat artikel de mogelijkheid geboden de gegevens, in afwijking van de in het vijfde lid van dat artikel gestelde termijnen, langer te bewaren (artikel 11, zesde lid).

#### *Zesde lid*

Bij het Korps landelijke politiediensten wordt een register gehouden ten behoeve van de nationale coördinatie van politieke infiltratie. In dit register worden gegevens opgeslagen

betreffende de werving en selectie van infiltranten, hun persoonlijkheid en karaktereigenschappen en de toegepaste methodieken. Daarnaast wordt een register gehouden betreffende getuigen die zijn opgenomen in een getuigenbeschermingsprogramma (bedreigde getuigen). Het gaat hier niet alleen om gegevens als naam, adres en woonplaats maar ook om informatie over de dagelijkse leefwijze van deze personen en de wijze waarop het regiokorps toezicht houdt op hun veiligheid. Net als het informantenregister fungeren deze registers als beheersregister, de opgenomen gegevens worden niet gebruikt ten behoeve van de opsporing van strafbare feiten. Vanwege de gevoeligheid van de opgenomen gegevens, het gevaar dat de ongeclausuleerde verstrekking van dergelijke gegevens kan opleveren voor de betrokken persoon en daarmee de noodzaak deze ook binnen de politieorganisatie zelf te kunnen afschermen wordt in het eerste lid de mogelijkheid geboden het regime van dit artikel toe te passen op de verwerking van politiegegevens met betrekking tot bijvoorbeeld infiltranten of bedreigde getuigen. De categorieën van personen, ten aanzien van wie van deze mogelijkheid gebruik wordt gemaakt, en de soorten van de te verwerken gegevens worden bij algemene maatregel van bestuur aangewezen.

## **Artikel 10**

Dit artikel geeft een regeling voor de verdere verwerking van persoonsgegevens, die oorspronkelijk zijn verwerkt met het oog op een doel als bedoeld in artikel 6, 7 of 8 ter ondersteuning van de politietoek. Deze verwerking is gericht op het raadplegen van een beperkte set van gegevens over een bepaalde persoon of een bepaald object. Er is geen sprake van gerichte en uitgebreide gegevensvergaring met betrekking tot personen maar van de meer statische registratie van binnen de politie reeds verwerkte gegevens, ter ondersteuning van de politietoek. De gegevens zijn breed toegankelijk (surveillant op straat, aan de balie, Kmar, grensposten e.d.). De beperking is onder meer gelegen in de omstandigheid dat het in dit artikel gaat om een beperkte set van bij algemene maatregel van bestuur te benoemen politiegegevens die door de betrokken ambtenaren van politie beschikbaar zijn gesteld ten behoeve van raadpleging door ambtenaren van politie van alle regiokorpsen. Het gaat hier dus om de beschikbaarstelling van politiegegevens zodat deze gegevens binnen de Nederlandse politie breed toegankelijk zijn. Hier gelden dan ook geen nadere eisen op het gebied van de machtiging van de ambtenaren van politie.

Het uitgangspunt van het wetsvoorstel is dat de verantwoordelijke toeziet op de correcte verwerking van gegevens die onder zijn beheer plaats vindt. In het geval van gegevensverwerking met het oog op ondersteunende taken, vindt de verdere verwerking van de gegevens doorgaans plaats bij het Korps landelijke politiediensten. Als verantwoordelijke is de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties dan gehouden tot het toezicht op de naleving van artikel 3 en het treffen van maatregelen als bedoeld in artikel 4. Omdat het hier gaat om gegevens die afkomstig zijn door andere regiokorpsen hebben de verplichtingen voor de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties uitsluitend betrekking op de gegevensverwerking die onder zijn verantwoordelijkheid plaats vindt. Ingeval een gegeven is aangeleverd door een regiokorps, dan is de verantwoordelijke van dat korps verantwoordelijk voor de gegevensverwerking die onder zijn beheer heeft plaatsgevonden. Wordt bijvoorbeeld een persoon door een regiokorps bij het Korps landelijke politiediensten aangemeld voor signalering en blijkt die signalering niet juist omdat de betreffende persoon ten onrechte als verdachte is aangemerkt, dan is de verantwoordelijke voor het regiokorps die de gegevens over de signalering beschikbaar heeft gesteld, verantwoordelijk voor die gegevens. Een dergelijke regeling is thans neergelegd in artikel 4 van het Reglement landelijk politieregister

OPS (Stcrt. 1999, nr. 141). Zodra dit wetsvoorstel van kracht is vloeit dit voort uit artikel 1, onderdeel g.

#### *Eerste lid*

In het eerste lid wordt een opsomming gegeven van de subdoelen, met het oog waarop de gegevens, die oorspronkelijk zijn verzameld op grond van de artikelen 6 tot en met 8, kunnen worden verwerkt. Dit betreft in de eerste plaats de signalering van personen en goederen (OPS, NSIS/LIST) vanwege bijvoorbeeld een arrestatiebevel of een uitleveringsverzoek. Het betreft hier gegevens over personen ten aanzien van wie een verzoek tot opsporing en/of aanhouding is gedaan in verband met een onderzoek naar een strafbaar feit, ter fine van uitlevering of voor de terugbrenging in de inrichting waarin zij zijn geplaatst. In de tweede plaats kan het gaan om gegevens die worden gebruikt voor de identificatie, verificatie en bejegening van personen (HAVANK/DANA/DAS, VIS/VIR, GRIP). Daarvoor kan worden gedacht aan vingerafdrukken, foto's en gegevens over de vuurwapengevaarlijkheid van personen. Dit betreft gegevens over personen wier dactyloscopische gegevens werden opgenomen, gedetineerden, contactpersonen en dergelijke. In de derde plaats kan het voor de uitoefening van de politietaak van belang zijn om op centraal niveau antecedenten te kunnen raadplegen. Dit betreft het feit dat een proces-verbaal van verhoor is opgemaakt jegens een bepaald persoon als verdachte van een strafbaar feit, en de beslissing van het openbaar ministerie of de rechter. Deze gegevens hebben betrekking op verdachte personen en worden vastgelegd in relatie tot een bepaald strafbaar feit. Op grond van het vierde onderdeel kunnen gegevens worden verwerkt in verband met een bepaald strafbaar feit of een schending van de openbare orde in die gevallen waarin (nog) geen dader bekend is. Dit biedt de mogelijkheid om gegevens over onopgeloste zaken bijeen te brengen. Aan de hand van specifieke delictkenmerken kan dan worden gezocht naar overeenkomsten met vergelijkbare delicten, ten aanzien waarvan wel een dader bekend is. Deze verwerking biedt de mogelijkheid verschillende gegevens met elkaar in verband te brengen, ook wanneer niet kan worden voldaan aan de zware criteria die gelden voor de ruime zoekmogelijkheden van artikel 7 en 8, vierde en vijfde lid. Voor de verwerking op grond van artikel 10 gelden lichtere criteria maar deze verwerking is dan ook beperkter van aard en omvang. Het gaat om aangiften zonder daders, waarbij aan de hand van delictkenmerken kan worden gezocht naar vergelijkbare delicten, inclusief de delicten ten aanzien waarvan wel een dader bekend is.

#### *Tweede lid*

In dit lid wordt aan de verantwoordelijke de verplichting opgelegd de categorieën van politiegegevens, die bij algemene maatregel van bestuur worden aangewezen, beschikbaar te stellen voor de verdere verwerking ter ondersteuning van de politietaak. Dit is in het belang van een goede samenwerking tussen de politiekorpsen.

#### *Derde lid*

Het is van groot belang dat de mogelijkheid bestaat tot afstemming van de verschillende verwerkingen binnen de politie. In de eerste plaats omdat dit van belang kan zijn voor de verdere aanpak van een opsporingsonderzoek. In de tweede plaats is het noodzakelijk te weten in hoeverre elders binnen de politie onderzoek wordt verricht naar bepaalde personen of locaties of andere entiteiten omdat anders het risico bestaat dat binnen eenzelfde regio dan wel binnen verschillende regiokorpsen langs elkaar wordt gewerkt of dat lopende onderzoeken worden geschaad. De mogelijkheid tot uitwisseling van de politiegegevens, die samenhangen met de persoon jegens wie sprake is van meerdere verwerkingen is essentieel voor de effectiviteit van de opsporing van strafbare feiten. Op grond dit lid kunnen verbanden worden gelegd tussen de verschillende gegevensverwerkingen die met betrekking tot een



bepaalde persoon plaatsvinden met het oog op verschillende doelen binnen de politietaak. Op dit moment worden binnen de politie verbanden gelegd tussen opsporingsonderzoeken door middel van de Verwijsindex Recherche Onderzoeken en Subjecten (VROS). Dit is een voor een beperkte groep van politieambtenaren toegankelijke index waarin gegevens zijn opgenomen inzake subjecten die voorkomen in het register zware criminaliteit en het voorlopig register. Daarnaast worden meldingen van rechercheonderzoeken (MRO's) opgenomen, inclusief een opsomming van de tien belangrijkste entiteiten van het onderzoek. Indien de door de politiekorpsen aangeleverde gegevens overeenkomen wordt het desbetreffende korps op de hoogte gesteld dat er een mogelijke overeenkomst in gegevens bestaat, hetgeen aanleiding kan vormen om contact te zoeken met het desbetreffende onderzoeksteam om te bezien in hoeverre er mogelijk gelijkvormige dan wel juist conflicterende onderzoeksbelangen spelen.

In de in dit lid geregelde vorm van verenigbare verwerking kunnen politiegegevens worden betrokken van eenvoudige onderzoeken met het oog op de uitvoering van de dagelijkse politietaak (artikel 6), onderzoeken met het oog op een bepaald geval (artikel 7) en analyses ten behoeve van het verkrijgen van inzicht in betrokkenheid bij ernstige schendingen van de rechtsorde (artikel 8). In dit laatste geval gaat het om de verstrekking van bepaalde persoonsgegevens over de zogenaamde CIE-subjecten. De mogelijkheid om ook gegevens te betrekken die zijn verwerkt met het oog op de dagelijkse politietaak van artikel 6 kan van belang zijn om een goed beeld te verkrijgen van de persoon jegens wie het onderzoek is gericht. Het kan nuttig zijn gegevens over zijn contacten met de politie inzake strafbare feiten te kunnen betrekken in de gegevensvergelijking. Vanwege hun gevoeligheid zijn de gegevens, die worden verwerkt rond informanten (artikel 9) uitgesloten.

In de praktijk zal de in dit lid geregelde verwerking vooral aan de orde zijn bij de afstemming tussen de verschillende onderzoeken onder het regime van artikel 7.

De geautomatiseerde gegevensvergelijking beperkt de mogelijkheid tot kennisneming van politiegegevens tot die, welke zijn aangewezen in een algemene maatregel van bestuur. Voor de aanwijzing van de categorieën van gegevens zal worden aangesloten bij het huidige VROS. Dit betekent dat het zal gaan om gegevens over natuurlijke en rechtspersonen (voornaam en achternaam geboortedatum en -plaats), voer-, vaar-, of vliegtuig (merk of type, kenteken of registratienummer, e.d.), telecommiddel (netnummer, abonneenummer) en locatie (straatnaam, pandnummer, postcode e.d.). In geval van een 'hit' kunnen de overeenkomende politiegegevens verder worden verwerkt voor een ander doel binnen de artikelen 7 of 8. In afwijking van het algemene uitgangspunt van dit artikel zal, vanwege de gevoeligheid van deze taak, de gegevensverwerking gebonden zijn aan een machtiging van de betrokken ambtenaar van politie. Gedacht kan worden aan ambtenaren, die binnen een regionaal politiekorps werkzaam zijn bij een bepaalde eenheid, bijvoorbeeld de informatiedesk, maar mede gelet op de toekomstige ontwikkelingen op het gebied van de informatiehuishouding binnen de Nederlandse politie is het ook voorstelbaar dat deze taak op landelijk niveau wordt geconcentreerd bij het Korps landelijke politiediensten. In een algemene maatregel van bestuur zullen hieromtrent nadere regels kunnen worden gegeven (artikel 12, zevende lid).

Het vereiste van instemming van een bevoegde functionaris maakt het mogelijk dat weliswaar sprake is van een 'hit', maar dat de overeenkomende gegevens toch niet beschikbaar worden gesteld. Opsporingstechnische redenen kunnen daaraan ten grondslag liggen. Vanwege de doorbreking van de afscherming en het hiermee verband houdende afbreukrisico van gevoelig opsporingsonderzoek is het wenselijk de verdere gegevensverwerking afhankelijk te stellen van instemming van een door de verantwoordelijke aan te wijzen functionaris. De belangen

van een zorgvuldige omgang met de gegevens van de betrokken persoon dienen hierbij te worden afgewogen. Het ligt in de rede te veronderstellen dat die functionaris voor het nemen van een beslissing over de verdere verwerking te rade gaat bij de betrokken teamleider of CIE-chef. Wellicht dat ook de medewerkers van de zogenaamde informatiedesk binnen de regiokorpsen op dit gebied een rol kunnen vervullen. In artikel 12, zevende lid, is vastgelegd dat bij algemene maatregel van bestuur nadere regels kunnen worden gesteld over de kring van politiefunctionarissen aan wie de bevoegdheid tot het nemen van een dergelijke beslissing kan worden toegedeeld. Als de gegevens beschikbaar worden gesteld kan de functionaris die instemt beslissen welke gegevens verder mogen worden verwerkt voor een ander doel binnen de politietaak.

#### *Vierde lid*

Op grond van de huidige wet is de gegevensverwerking ten behoeve van de ondersteunende taken nader ingekaderd door middel van de verplichting voor de beheerder van het register om een reglement vast te stellen, dat de werking van het register beschrijft en een duidelijke regeling bevat van een aantal onderwerpen. Dit wetsvoorstel brengt met zich mee dat de reglementplicht vervalt. Teneinde de burger inzicht te verschaffen in de omstandigheden en voorwaarden waaronder persoonsgegevens over hem worden verzameld en opgeslagen, zullen in verband met deze kenbaarheids- en voorzienbaarheidseisen bij algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld omtrent de categorieën van personen waarover gegevens worden verzameld evenals de verwerkingstermijnen. Voor wat betreft de categorieën van personen kan worden gedacht aan een nader onderscheid aan de hand van de mate van betrokkenheid bij het strafbare feit of de schending van de openbare orde, bijvoorbeeld een aanduiding van personen die worden verdacht van een strafbaar feit, personen die nog niet worden verdacht van een strafbaar feit maar ten aanzien van wie er wel sprake is van vermoedens van betrokkenheid bij een strafbaar feit, derden (aangevers, getuigen of slachtoffers) en opsporingsambtenaren. De bewaartermijnen zullen worden toegesneden op de thans geldende bewaartermijnen van de verschillende landelijke politieregisters. Zo bevat het huidige politieregister verificatie informatieregister gegevens betreffende personen in relatie tot de bestrijding van fraude en identiteitsdocumenten. Dit register kent een bewaartermijn van vijf jaar voor bekende daders en tien jaar voor onbekende daders. Het zogenaamde violent crime linkage analysis system bevat gegevens betreffende ernstige al dan niet seksueel geaarde geweldsmisdrijven en bevat uitvoerige gegevens van bekende daders, slachtoffers, getuigen etcetera en gegevens van onopgeloste misdrijven. De bewaartermijn van deze gegevens is veertig jaar. Deze lange bewaartermijn houdt verband met de ernst van de gepleegde delicten en de persoonlijkheid van de dader tengevolge waarvan rekening moet worden gehouden met recidive. In de algemene maatregel van bestuur zal dit verder worden uitgewerkt.

#### **Artikel 11**

Ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer dienen de politiegegevens, die niet langer nodig zijn voor de uitvoering van de politietaak, te worden verwijderd. De verwijderde gegevens zijn niet langer toegankelijk voor operationele doeleinden maar zij worden niet terstond vernietigd. Zij worden als het ware apart gezet. Langs de weg van de automatisering behoeft dit slechts te betekenen dat zij voor toegang worden afgesloten. Artikel 11 bepaalt de termijnen waarbinnen de verwijderde gegevens worden bewaard en voor welke doelen zij mogen worden gebruikt. De gekozen redactie van artikel 11 gaat uit van een bewaarplicht. Er is geen aanleiding per delict of per gebeurtenis of persoon verschil te maken in de

bewaartermijn. Vooraf valt namelijk niet in te schatten welke gegevens later nog beschikbaar moeten zijn voor een van omschreven doeleinden. Beter is dan een algemene regel te treffen.

De Wet politieregisters kent geen eenduidige regeling van bewaartermijnen. Voor bijzondere politieregisters, zoals het tijdelijk register, het register zware criminaliteit en het voorlopig register, gelden wettelijke bewaartermijnen (art. 8, achtste lid, Bpolr respectievelijk art. 13a, achtste lid en 13b, vijfde lid, Wpolr). Voor gegevens over verdachte personen, die niet zijn opgenomen in bijzondere politieregisters, geldt dat het reglement voor het register de gevallen beschrijft waarin opgenomen gegevens worden verwijderd en de vernietiging, zodra dit mogelijk is, van de verwijderde gegevens (art. 10, tweede lid, Wpolr). Voor gegevens over onverdachte personen geldt de termijn van vier maanden (art. 5a, eerste lid, Wpolr).

#### *Eerste lid*

In het eerste lid is het algemene uitgangspunt opgenomen dat de op grond van de genoemde artikelen verwerkte gegevens worden verwijderd zodra zij niet langer noodzakelijk zijn voor het doel waarvoor ze zijn verwerkt dan wel, indien voor de verwerking van de betreffende gegevens een termijn is bepaald, uiterlijk na verloop van die termijn. Voor de gegevens die op grond van andere dan de in dit lid genoemde artikelen zijn verwerkt, zoals op grond van artikel 4, geldt dat zij niet worden verwijderd maar vernietigd zodra zij niet langer nodig zijn voor het doel of de termijn is verstreken.

#### *Tweede lid*

Het is voorstelbaar dat, nadat een onderzoek is afgesloten en de betreffende onderzoeksgegevens zijn verwijderd, nieuwe aanwijzingen beschikbaar komen die een nieuw licht kunnen werpen op de betrokken daders. Dit kan zich voordoen doordat er aanvullende gegevens bekend worden, afkomstig van personen die zich bij de politie hebben melden of doordat nieuwe methoden en technieken beschikbaar komen. Voor dat laatste kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het onderzoek van DNA-profielen op daderkenmerken. Dergelijke ontwikkelingen kunnen nopen tot heropening van het onderzoek. Recentelijk is deze problematiek actueel geworden naar aanleiding van een aantal ‘cold cases’ waarin door middel van nieuwe technologische mogelijkheden op basis van oude gegevens alsnog een verdachte kon worden getraceerd. Door te verlangen dat aan een aantal cumulatieve criteria is voldaan, wordt beoogd het gebruik van dit artikellid tot uitzonderingsgevallen te beperken. Daarbij moet vooral worden gedacht aan ernstige feiten die rechtsorde ernstig hebben geschokt, zoals ernstige zeden- en levensdelicten. De politiegegevens die overeenkomen alsmede de daarmee samenhangende gegevens kunnen verder worden verwerkt op grond van de artikelen 7 of 8. Dit betekent dat de gegevens opnieuw beschikbaar zijn gekomen voor verwerking voor operationele doelen. Op die verwerking zijn de bepalingen van de artikelen op basis waarvan verder wordt verwerkt van toepassing.

#### *Derde lid*

In de artikelen 7 en 8 worden een regeling gegeven voor het raadplegen of beoordelen van alle beschikbare politiegegevens aan de hand van gemeenschappelijke kenmerken of onderlinge verbanden. Het is echter voorstelbaar dat reeds afgesloten onderzoeken, ten aanzien waarvan de gegevens zijn verwijderd, de relevante gegevens bevatten die bruikbare aanknopingspunten kunnen bieden voor een lopend onderzoek. Hierbij kan worden gedacht aan een oude, onopgeloste strafzaak met betrekking tot een zwaar strafbaar feit. De oorspronkelijke gegevens moeten dan kunnen worden ‘teruggehaald’ om deze in verband te kunnen brengen met de gegevens van het lopende onderzoek. De gestelde criteria vertonen overeenkomsten met de regeling van de artikelen 7 en 8, vijfde lid. Omdat het hier echter

verwijderde gegevens betreft bestaat er geen aanleiding de verdere verwerking afhankelijk te stellen van instemming van de door de verantwoordelijke aan te wijzen bevoegde functionaris.

#### *Vierde lid*

Het gebruik van de verwijderde gegevens voor de doeleinden als geformuleerd in het vierde lid is niet beperkt tot uitzonderingsgevallen. Ten behoeve van de afhandeling van klachten en de verantwoording van verrichtingen is het van belang dat ook verwijderde gegevens daarvoor beschikbaar zijn.

#### *Vijfde lid*

In het vijfde lid is bepaald hoe lang de verwijderde gegevens worden bewaard. Voor het bepalen van de bewaartermijnen is aansluiting gezocht bij de regeling met betrekking tot de verjaring. Echter, in plaats van de bewaartermijn te verbinden aan de verjaring van het betreffende delict, is gekozen voor het bepalen van vaste bewaartermijnen. De reden hiervoor is dat het - in verband met de mogelijkheid van stuiting van de verjaring - voor de politie vrij gecompliceerd en arbeidsintensief is om per delict het precieze moment van verjaring vast te stellen. Omwille van de eenvoud is daarom gekozen voor het wat grover systeem van vaste termijnen. Door die termijnen voor een belangrijk deel te ontleen aan de verjaringstermijnen voor de betreffende delictcategorieën is de regeling daarmee grotendeels in overeenstemming. Daarbij is overigens vooruitgelopen op het wetsvoorstel wijziging van het Wetboek van Strafrecht met betrekking tot de verjaringsregeling, dat thans in voorbereiding is. De lange bewaartermijn onder a heeft betrekking op misdrijven waarvan het in verband met mogelijke recidive van belang wordt geacht dat de politie geruime tijd over deze gegevens beschikt. In het in voorbereiding zijnde wetsvoorstel wordt voorgesteld deze delicten niet te laten verjaren. Een oneindige bewaartermijn voor deze gegevens van de politie lijkt echter buitenproportioneel. Voor deze delictcategorie is hier daarom gekozen voor een bewaartermijn van 30 jaar. Het wetsvoorstel wijkt af van de verjaringstermijnen in het Wetboek van Strafrecht waar het misdrijven betreft waarop geldboete, hechtenis of gevangenisstraf van niet meer dan drie jaren is gesteld en lichtere delicten. Voor al deze delicten - alsmede voor gegevens die ten behoeve van de handhaving van de openbare orde of ten behoeve van de taken ten dienste van de justitie zijn verkregen - geldt een bewaartermijn van vijf jaar na het tijdstip van verwijdering. Voor het tijdstip van verwijdering als start van de bewaartermijn is gekozen omdat het deels gaat om gegevens die niet zijn voortgekomen uit de opsporingstaak en derhalve geen betrekking hebben op misdrijven. Voor zover de gegevens binnen deze categorie wel betrekking hebben op misdrijven zou de bewaartermijn van 5 jaar na de pleegdatum (vrijwel) kunnen samenvallen met de termijn waarbinnen de gegevens moesten worden verwijderd en daardoor onvoldoende toegevoegde waarde hebben. Het systeem zou te zeer verfijnd worden als binnen deze categorie ook nog onderscheid in typen gegevens zou worden gemaakt. Naar verwachting zal bovendien het aantal lichte delicten en lichte schendingen van de openbare orde dat op grond van artikel 11 voor bewaring in aanmerking komt, zeer gering zijn. Het gaat hier immers om gegevens die zijn verkregen in het kader van een gerichte verwerking op grond van artikel 7 of artikel 8. De gegevens die in het kader van de politietaak zijn verkregen en die niet in aanmerking komen voor gerichte verwerking op grond van artikel 7 of 8, zijn in beginsel vijf jaar na eerste verwerking al in aanmerking gebracht voor vernietiging op grond van artikel 6, vijfde lid.

#### *Zesde lid*

In bepaalde gevallen kan aanleiding bestaan om verwijderde gegevens niet te vernietigen na ommekomst van de termijnen van het vijfde lid. Daarvoor kan worden gedacht aan gegevens

betreffende onderzoeken naar ernstige zeden- en geweldsdelicten waarbij er, gelet op de persoonlijkkenmerken van de betrokken dader(s) een gereede kans bestaat op herhaling. Weliswaar bestaat reeds de mogelijkheid een bepaalde set van onderzoeksgegevens op grond van artikel 10, vierde lid, gedurende een langere periode te bewaren maar in de opsporingspraktijk kan zich de behoefte om aanvullend alle relevante gegevens, die in het kader van een onderzoek zijn verzameld, op grond van het derde lid te kunnen beoordelen op onderlinge verbanden. Dit lid biedt de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur een langere bewaartermijn vast te stellen voor de onderzoeksgegevens over misdrijven die een ernstige schending van de rechtsorde vormen. Daarmee wordt aangesloten op het criterium van het derde lid.

#### *Zevende lid*

Ingevolge artikel 13 van de Archiefwet 1995 worden archiefbescheiden die ouder dan 20 jaar zijn, in beginsel overgebracht naar een archiefbewaarplaats. Archiefbescheiden die in een archiefbewaarplaats berusten zijn in beginsel openbaar. De openbaarheid van gegevens met betrekking tot strafbare feiten, die mogelijk nog van nut kunnen zijn voor een opsporingsonderzoek is echter niet wenselijk. Denkbaar is dat de uitzonderingsbepaling van artikel 14 lid 3 van de Archiefwet 1995 daarop van toepassing is, zodat de overbrenging naar een archiefbewaarplaats kan worden opgeschort. Het is echter de vraag of het hier gaat om gegevens die ‘nog veelvuldig worden gebruikt of geraadpleegd’. Om die reden is hier bepaald dat de Archiefwet 1995 slechts van toepassing is op gegevens ten aanzien waarvan de bewaartermijn is verstreken. De Archiefwet 1995 verplicht tot het opstellen van selectielijsten. Daarin is aangegeven welke gegevens in aanmerking komen voor overbrenging naar een archiefbewaarplaats en welke niet. Om te voorkomen dat bij de politie een soort schaduwarchief ontstaat is in dit lid nog eens bepaald dat gegevens ten aanzien waarvan de bewaartermijn is verstreken, en die niet worden overgebracht naar een archiefbewaarplaats, worden vernietigd, vernietiging houdt in dat de gegevens uit alle bestanden worden gewist en dat ook de papieren dossiers worden vernietigd, gegevens die op grond van dit artikellid moeten worden vernietigd, worden dus ook vernietigd uit de gegevensverzameling die bestaat op grond van artikel 10.

### **Artikel 12**

Een belangrijk uitgangspunt van de Wet politiegegevens is dat een omvangrijk deel van de verwerking van politiegegevens is gekoppeld aan machtigingen (of: autorisaties). Hiermee wordt beoogd de kring van ambtenaren van de politie en van de Koninklijke marechaussee die zijn betrokken bij de verwerking van politiegegevens beperkt te houden tot diegenen ten aanzien van wie geldt dat de verwerking noodzakelijk is voor de vervulling van hun taken. De machtiging geldt voor bepaalde verwerkingen met betrekking tot politiegegevens.

Uitgangspunt van het wettelijk systeem is dat de machtiging geldt voor de verwerking van gegevens die vallen onder de verantwoordelijkheid van de betreffende verantwoordelijke. Dit is geregeld in artikel 13 van dit wetsvoorstel. Vervolgens dient de verdere verwerking plaats te vinden op basis van een machtiging van de betrokken ambtenaren van politie door die andere verantwoordelijke.

De verplichting tot de machtiging van ambtenaren van politie voor bepaalde verwerkingen rond politiegegevens, zoals dat wordt geregeld in dit artikel, is er op gericht te voorkomen dat politiegegevens binnen de politie beschikbaar zijn voor ambtenaren voor wie kennisneming van dergelijke gegevens voor een goede uitvoering van hun taak niet noodzakelijk is. De verwerking van politiegegevens met het oog op de dagelijkse uitvoering van de politietaak is

bijvoorbeeld niet gebonden aan machtiging van de betrokken politieambtenaren. Het is echter in de praktijk voorstelbaar dat een verantwoordelijke besluit tot een geografische inperking van de beschikbaarheid van politiegegevens, zodat bepaalde gegevens breed beschikbaar zijn voor politieambtenaren van een bepaald district en de verwerking voor de andere ambtenaren van dat regiokorps is gebonden aan een machtiging. Het wordt aan de verantwoordelijke gelaten om op dit punt desgewenst nadere grenzen te stellen.

#### *Eerste lid*

Het eerste lid legt de verantwoordelijke de plicht op tot de machtiging van de ambtenaar van politie als bedoeld in artikel 3, onder a en c, van de Politiewet 1993, voorzover noodzakelijk voor de goede uitvoering van diens taak. Gelet op artikel 1, onderdeel p, moet de verantwoordelijke ook de ambtenaar van de Koninklijke marechaussee, die is belast met de uitvoering van de politietaak als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van de Politiewet 1993, machtigen tot bepaalde gegevensverwerkingen. De verwijzing naar de artikelen 3 en 6 van de Politiewet 1993 impliceert dat uitsluitend ambtenaren van de politie of van de Koninklijke marechaussee, belast met de uitvoering van de politietaak, kunnen worden gemachtigd tot de gegevensverwerking als bedoeld in de artikelen 6, derde lid, 7, eerste, vierde en vijfde lid, 8, eerste, vierde en vijfde lid, 9, eerste lid, 10, derde lid, en 11, tweede, derde en vierde lid. Deze regeling stemt overeen met de geldende regeling van artikel 14, onderdeel a, van de Wet politieregisters. Het gaat hier om de ambtenaren die onder het beheer van de verantwoordelijke vallen. Gaat het om ambtenaren die onder het beheer van andere verantwoordelijken vallen dan kunnen de gegevens door de verantwoordelijke worden verstrekt aan de betrokken ambtenaar als vertegenwoordiger van die verantwoordelijke. Dit wordt geregeld in artikel 13, tweede lid.

De koppeling van de verwerking van politiegegevens aan een schriftelijke machtiging door de verantwoordelijke geldt in de eerste plaats voor de verwerking als bedoeld in artikel 6, derde lid. Vanwege de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer die dit met zich mee kan brengen is de uitvoering van analyses, waarbij aan de hand van alle politiegegevens die op grond van artikel 6 in combinatie met elkaar worden verwerkt, is de uitvoering daarvan voorbehouden aan daartoe gemachtigde ambtenaren van politie die onder het beheer van de verantwoordelijke vallen. De precieze kring van gemachtigde ambtenaren zal bij algemene maatregel van bestuur worden uitgewerkt, vooralsnog zal voor dit artikellid kunnen worden gedacht aan de medewerkers van de zogenaamde infodesk van een regionaal politiekorps. Uit de regeling van artikel 6, eerste en tweede lid, vloeit voort dat andere ambtenaren zoals politieursurveillanten wel toegang kunnen hebben tot de gegevensverwerking als bedoeld in artikel 6, eerste lid. Ook de in artikel 6, tweede lid, bedoelde verwerking kan in beginsel mede door deze personen plaatsvinden. Politieambtenaren die werkzaam zijn bij andere regiokorpsen hebben dus alleen toegang tot deze politiegegevens indien deze hen op grond van artikel 13, tweede lid, worden verstrekt. Die verdere verwerking is, in beginsel, gekoppeld aan een machtiging van de verantwoordelijke, onder wiens beheer de verdere verwerking plaats vindt.

Bij het machtigen voor de verwerking van politiegegevens, als voorzien in artikel 7, eerste lid, moet bijvoorbeeld worden gedacht aan de leden van een opsporingsteam, dat wordt belast met een opsporingsonderzoek. Binnen dat team is onderscheid mogelijk naar de aard van de verwerking. Naar het model van de verwerking van gegevens in het zogenaamde OCTOPUS-systeem, zoals dat thans bij de politie plaats vindt, kan onderscheid worden gemaakt in het lezen van alle gegevens, het lezen van alle gegevens en wijzigen van eigen gegevens, het lezen van alle gegevens en wijzigen van alle gegevens en het verwijderen van gegevens. Het

is aan de verantwoordelijke om hier, gelet op de omstandigheden van het geval, de reikwijdte van de machtiging aan te passen aan de behoeften van de praktijk. Artikel 12, tweede lid, biedt hiervoor een wettelijke grondslag. Voor wat betreft de gegevensvergelijking op grond van artikel 7, vierde lid, is hiervoor reeds vermeld dat de grens rond de kring van gemachtigden binnen een onderzoeksteam betrekkelijk ruim zal moeten kunnen worden getrokken omdat het voor het welslagen van het onderzoek van groot belang zal zijn dat verbanden kunnen worden gelegd met andere onderzoeken of analyses. Datzelfde geldt ook voor de verwerking op grond van het vijfde lid, met dien verstande dat de inbreuk die wordt gemaakt op het principe van de doelbinding en de gevolgen voor de afscherming duidelijk meer ingrijpend zijn dan bij de verwerking op grond van het vierde lid. De machtiging tot de gegevensverwerking zal dus zeer beperkt moeten zijn, waarbij bijvoorbeeld kan worden gedacht aan de leider van het onderzoeksteam en zijn plaatsvervanger.

Voor de verwerking van politiegegevens, als voorzien in artikel 8, geldt in zijn algemeenheid hetzelfde als hetgeen hierboven bij artikel 7 is opgemerkt.

Voor de verwerking van politiegegevens over informanten geldt dat, vanwege de gevoeligheid van dergelijke gegevens, de verwerking strikt dient te worden beperkt tot degenen ten aanzien van wie een dergelijke verwerking uit hoofde van hun taak noodzakelijk is. Daarbij zal onderscheid moeten worden gemaakt in de soort verwerking; het raadplegen, wijzigen of verstrekken van gegevens. De verwerking van de zogenaamde informantencodes zal beperkt moeten zijn tot het hoofd van de criminele inlichtingen eenheid of diens plaatsvervanger, en de CIE-officier van justitie. De verwerking van de overige gegevens zal beperkt moeten zijn tot het hoofd van de criminele inlichtingen eenheid, diens plaatsvervanger, de betrokken runners, eventueel een of enkele misdaadanalisten of administratief medewerkers en de CIE-officier van justitie.

De gegevensverwerking ter ondersteuning van de politietaak, geregeld in artikel 10, is in beginsel niet gebonden aan machtigingen. De gegevensverwerking met het oog op ondersteunende taken kan plaatsvinden bij bepaald daartoe aangewezen politiekorpsen, bijvoorbeeld het Korps landelijke politiediensten. Een uitzondering hierop wordt gevormd door de gegevensvergelijking op grond van het derde lid van artikel 10. Vanwege de gevoeligheid van die taak zal de kring van ambtenaren die bevoegd zijn tot verdere verwerking beperkt moeten zijn. Daarvoor kan worden gedacht aan de medewerkers van de infodesk maar ook zou landelijk een speciale eenheid kunnen worden ingericht bij het Korps landelijke politiediensten zodat vanaf centraal niveau overzicht ontstaat over de regionale korpsen die over eenzelfde persoon politiegegevens verwerken en zonodig kan worden gekomen tot de afstemming van de verschillende activiteiten.

#### *Tweede lid*

Het systeem van autorisaties is gekoppeld aan de uitoefening van bepaalde functies of taken. Alleen de politieambtenaar die binnen het politiekorps een bepaalde functie of taak uitvoert, en daarvoor de beschikking over bepaalde gegevens heeft, kan gemachtigd worden tot de verwerking van deze gegevens. Hiermee wordt beoogd te voorkomen dat een te ruime kring van politieambtenaren voor bepaalde verwerkingen worden gemachtigd. De bescherming van de persoonlijke levenssfeer is hiermee gediend. Tevens is de regeling hierdoor beter te controleren. Nu het begrip verwerking van politiegegevens een veelheid aan verschillende handelingen kan betreffen zal de machtiging, afhankelijk van de taak van de betrokkene, moeten worden toegesneden op bepaalde vormen van verwerking, zoals raadplegen (lezen), vergelijken, verstrekken en/of verwijderen van gegevens en zal in de machtiging aangegeven

worden voor welke taakuitoefening deze verwerkingen mogen plaatsvinden. Op dit punt worden bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels gesteld. Dit is in het zevende lid geregeld. Overigens kan de verantwoordelijke in aanvulling daarop desgewenst nadere regels stellen.

De technische ontwikkeling van de informatiehuishouding binnen de politie maakt het technisch mogelijk om de politiegegevens, die worden verwerkt met het oog op verschillende doelen binnen de politietaak, bijeen te brengen waarbij de toegang tot die gegevens en de vervolgens te verrichten verwerkingsvorm afhankelijk is van de machtiging (of: autorisatie) door de verantwoordelijke. De machtiging wordt verleend op basis van de taken (of: rollen) van de betrokken ambtenaar. De informatiehuishouding zal zodanig worden vorm gegeven dat controle mogelijk is ingeval van het ongevoegd verwerken van politiegegevens door personen die daartoe niet gemachtigd zijn. Het informatiesysteem zal zodanig kunnen worden ingericht dat de identificatie van de gebruiker wordt gecontroleerd, bijvoorbeeld aan de hand van een password. Gegevens zullen uitsluitend beschikbaar zijn voor degenen die daartoe op grond van hun taak zijn gemachtigd. Wanneer dit password wordt gebruikt door een andere persoon, dan kan dat door middel van zogenaamde gedragscontrole worden opgemerkt. Dit betekent dat het systeem het gedrag van de betrokken ambtenaar controleert op afwijkingen in het gedragsprofiel. Dit is geregeld in artikel 28 (protocolplicht).

#### *Derde lid*

In de praktijk bestaat behoefte aan bijstand aan de uitvoering van de politietaak, als bedoeld in artikel 2 van de Politiewet 1993, door politiepersoneel dat is belast technische en administratieve taken. Het kan bijvoorbeeld voorkomen dat burgerpersoneel wordt belast met de uitvoering van bepaalde taken in de meldkamer of bij de infodesk. In dit lid wordt de mogelijkheid geboden tot verwerking van politiegegevens door dergelijke personen, bijvoorbeeld voor het doorgeven van een melding van overlast of het invoeren van gegevens in een gegevensbestand. Daarnaast wordt door personen, die niet zijn benoemd tot ambtenaar van politie als bedoeld in artikel 3 van de Politiewet 1993, een bijdrage geleverd aan de opsporing van strafbare feiten. Daarvoor kan worden gedacht aan personen die assistentie verlenen aan de politie, bijvoorbeeld door het volgen van de door camera's in het kader van de handhaving van de openbare orde geregistreerde beelden of aan personen met specifieke kennis op een bepaald terrein zoals accountants, misdaadanalisten of psychologen. De machtiging dient per geval afzonderlijk plaats te vinden, dat wil zeggen dat de machtiging geldt voor een bepaald onderzoek.

#### *Vierde lid*

Uit het eerste lid volgt dat de verantwoordelijke uitsluitend ambtenaren van politie, die onder zijn beheer vallen, kan machtigen tot de verwerkingen die onder zijn verantwoordelijkheid plaatsvinden. Dit lid maakt hierop een uitzondering mogelijk, bijvoorbeeld voor het geval dat een ambtenaar van korps A op verzoek van de beheerder van korps B deelneemt aan een onderzoek dat wordt verricht onder verantwoordelijkheid van de beheerder van korps B. Ingeval de betreffende politieambtenaar bij korps B wordt gedetacheerd dan zal de gegevensverwerking ten behoeve van dat onderzoek volledig plaatsvinden onder de verantwoordelijkheid van de beheerder van korps B. Het kan echter wenselijk zijn dat de gegevensverwerking, die de betreffende ambtenaar verricht ten behoeve van dat onderzoek, onder de verantwoordelijkheid van de korpsbeheerder van korps A valt zonder dat er sprake is van detachering. Op grond van dit lid kan de korpsbeheerder van korps B in een dergelijke situatie de ambtenaar van korps A machtigen om onder zijn verantwoordelijkheid bepaalde gegevensverwerkingen te verrichten.



#### *Vijfde lid*

De verantwoordelijke legt de machtigingen vast inclusief de vermelding van de taak of functie. De verplichting tot vastlegging en toewijzing van de machtigingen is eveneens opgenomen in artikel 28 van dit wetsvoorstel (protocolplicht).

#### *Zesde lid*

In dit lid wordt bepaald dat de machtiging voor de verwerking van de politiegegevens, bedoeld in de artikelen 8 en 9, is beperkt tot de personen die werkzaam zijn bij de criminele inlichtingeneenheid. Deze gegevensverwerking is ook thans voorbehouden aan de medewerkers van die eenheid. Dit betreft de personen die de dagelijkse contacten met de informant onderhouden, de zogenaamde runners, de chef van de criminele inlichtingeneenheid en diens plaatsvervanger, de coördinatoren, misdaadanalisten, administratieve krachten en de CIE-officier van justitie. Deze toegang tot de informantencodes, die uitsluitel geven over de identiteit van de informant, zal vanwege veiligheidsredenen zeer beperkt moeten zijn.

#### *Zevende lid*

In dit lid wordt voorzien dat bij algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld over de categorieën van ambtenaren die voor bepaalde taken kunnen worden gemachtigd. Ten aanzien van de verwerking als bedoeld in artikel 6, derde lid, wordt gedacht aan de medewerkers van de infodesk. Ten aanzien van de verwerking als bedoeld in artikel 8 kan worden gedacht aan de medewerkers van de criminele inlichtingeneenheid. De invulling van de machtigingen is mede afhankelijk van de risico's die zijn verbonden aan de taken, waarmee de betrokken ambtenaar is belast. Hieruit kan voortvloeien dat, naarmate dit risico toeneemt, binnen de politieorganisatie een hogere autoriteit bevoegd is tot de machtiging. In overleg met de politie zal hiervoor een landelijk model kunnen worden ontwikkeld, dat ten grondslag kan liggen voor de regeling in de algemene maatregel van bestuur.

#### *Achtste lid*

In dit lid is de verplichting van de verantwoordelijke opgenomen voor het toedelen van de bevoegdheid tot het verlenen van toestemming voor het daadwerkelijke gebruik van de gegevens die bij de geautomatiseerde gegevensvergelijking met elkaar overeenkomen. Een dergelijke gegevensvergelijking is geregeld in de artikelen 7 en 8, vierde en vijfde lid, en artikel 10, derde lid. Bij de artikelen 7 en 8 heeft de toestemming ook betrekking op de gegevens die samenhangen met de gegevens die overeenkomen. Bij de toelichting op de betreffende artikelliden is nader ingegaan op de kring van daartoe te machtigen ambtenaren van politie.

### **Artikel 13**

#### *Eerste lid*

In het eerste lid wordt voorzien in een verplichting voor de verantwoordelijke om politiegegevens beschikbaar te stellen voor de verdere verwerking, als hierboven omschreven. Deze verplichting heeft betrekking op de ambtenaren van politie, die onder zijn beheer vallen, voorzover zij deze gegevens behoeven voor een goede uitvoering van hun taken.

Het wetsvoorstel formuleert in paragraaf 2 een aantal doelen binnen de politietaak. De ambtenaren van politie kunnen gegevens verwerken met het oog op die doelen. In een aantal gevallen is die verwerking gekoppeld aan een machtiging door de verantwoordelijke, onder

wiens beheer die verwerking plaats heeft. De ruime betekenis van het begrip ‘verwerking’ brengt met zich mee dat, binnen het doel voor de verwerking, andere ambtenaren van politie betrokken kunnen zijn. Zo is het mogelijk dat ambtenaren van politie, die zijn belast met surveillance, bepaalde politiegegevens over een veelpleger verder verwerken met het oog op de dagelijkse uitvoering van de politietaak. Dergelijke gegevens kunnen ook van belang zijn voor andere politieambtenaren die in het kader van de dagelijkse uitvoering van de politietaak met die betreffende persoon in aanraking komen. Het raadplegen en eventueel verder gebruiken van deze gegevens kan eveneens onder de verwerking van politiegegevens met het oog op het oorspronkelijke doel vallen. Een dergelijke vorm van verdere verwerking is aan de orde in artikel 6, tweede en derde lid. Daarnaast wordt in paragraaf 2 voorzien in de mogelijkheid om politiegegevens verder te verwerken met het oog op een ander doel binnen de politietaak. Bijvoorbeeld ingeval de politiegegevens over een bepaalde persoon zijn verzameld met het oog op de dagelijkse uitvoering van de politietaak maar, omdat die persoon ook wordt verdacht van ernstige strafbare feiten met het onderzoek waarvan een opsporingsteam is belast, van belang blijken voor dat onderzoek. Een dergelijke vorm van verdere verwerking is aan de orde in de artikelen 7 en 8, derde, vierde en vijfde lid, en artikel 9, tweede en vierde lid.

Gaat het om verdere verwerking van politiegegevens door ambtenaren van politie, die onder het beheer vallen van een andere verantwoordelijke, dan is het tweede lid van dit artikel van toepassing.

#### *Tweede lid*

In dit lid wordt aan de verantwoordelijke de plicht opgelegd om gegevens te verstrekken aan ambtenaren van politie, die onder het beheer van een andere verantwoordelijke vallen, voorzover zij die gegevens behoeven voor de uitvoering van de politietaak. In het kader van de uitoefening van zijn taak zal de ambtenaar van een regiokorps met de verschillende verantwoordelijken in aanraking kunnen komen, hetzij omdat hij behoefte heeft aan gegevens die worden gehouden in een ander politiekorps hetzij doordat de verwerking van gegevens met het oog op een bepaald doel kan plaatsvinden onder de regie van verschillende verantwoordelijken.

Het wetsvoorstel regelt de verwerking van politiegegevens voor bepaalde doelen binnen de politietaak. Uit de doelbinding in relatie tot het begrip ‘verwerking van politiegegevens’ kan voortvloeien dat gegevens worden verstrekt aan andere opsporingsambtenaren, ook wanneer die onder het beheer van een andere verantwoordelijke vallen. Indien het bijvoorbeeld voor het oplossen van een ernstig delict noodzakelijk is dat de politieambtenaren van een ander regiokorps op de hoogte worden gebracht van bepaalde feiten, en dus politiegegevens worden verstrekt, dan volgt reeds uit paragraaf 2 dat een dergelijke verstrekking geoorloofd is. De in het tweede lid nergelegde verplichting biedt de nodige helderheid over de gevallen waarin politiegegevens moeten worden verstrekt aan personen die deze gegevens voor een goede uitoefening van de politietaak nodig hebben. Dit is in het belang van een goede samenwerking tussen de politiekorpsen. Deze wettelijke plicht sluit aan bij de verplichting op grond van artikel 10 van de Politiewet 1993, inhoudende dat alle ambtenaren, belast met de politietaak, elkaar wederkerig de nodig hulp verlenen en bij voortduring een eendrachtige samenwerking betrachten bij het uitvoeren van die taak. Zij verlenen elkaar zoveel mogelijk de gevraagde medewerking.

Het begrip verstrekking, als gedefinieerd in artikel 1, onderdeel f, omvat het ter beschikking stellen van politiegegevens. De verstrekkingenplicht strekt dus ook tot de beschikbaarstelling

van politiegegevens voor de verdere verwerking door ambtenaren van politie, die onder het beheer van een andere verantwoordelijke vallen. Dit kan onder meer aan de orde zijn in de gegevensvergelijking van de artikelen 7 en 8, vierde en vijfde lid. Tevens strekt deze verplichting tot de landelijke beschikbaarstelling van politiegegevens, zoals dat is voorzien in artikel 10. De beschikbaarstelling van de politiegegevens is dan in zekere zin de voorwaarde voor de mogelijkheid van het daadwerkelijke verdere gebruik van die gegevens. Het raadplegen en het eventuele verdere gebruik van die gegevens vindt plaats onder de verantwoordelijkheid van de verantwoordelijke onder wiens beheer de verdere verwerking vervolgens plaats heeft.

In het tweede lid wordt de verantwoordelijke de mogelijkheid geboden te kiezen voor de rechtstreekse geautomatiseerde verstrekking van politiegegevens. Dit wil zeggen dat de ambtenaar van politie zelfstandig toegang heeft tot de gegevens, die hij voor een goede taakuitvoering nodig heeft; hij kan deze gegevens dus zonder tussenkomst van een ambtenaar van politie, die onder het beheer van de verantwoordelijke voor de betreffende gegevens valt, raadplegen en eventueel verder verwerken. De Wet politieregisters veronderstelt dat de verstrekking van gegevens uit een politieregister plaats vindt door tussenkomst van een ambtenaar van politie. Met het oog op de meest voorkomende verstrekkingen welke noodzakelijk zijn voor een goede uitvoering van de politietaken voorziet de huidige Wet politieregisters daarnaast in een specifieke regeling voor de rechtstreekse en geautomatiseerde ('on-line') verstrekking van gegevens. De ontwikkelingen binnen de informatietechnologie maken het echter mogelijk politiegegevens op geautomatiseerde wijze te verstrekken, de overdracht van politiegegevens zonder menselijke tussenkomst zal dan eerder regel zijn dan uitzondering. Rekening houdend met de technische ontwikkelingen, en ook gelet op de ontwikkeling van de bovenregionale informatiehuishouding binnen de politie, wordt de verantwoordelijke de mogelijkheid geboden tot rechtstreekse en geautomatiseerde verstrekking van politiegegevens aan ambtenaren van politie die vallen onder het beheer van een andere verantwoordelijke.

De verdere verwerking door de ambtenaren van politie, die onder het gezag van een andere verantwoordelijke vallen, is slechts geoorloofd indien, in de gevallen waarin een machtiging vereist is, deze ambtenaren daartoe zijn gemachtigd door die verantwoordelijke. Het uitgangspunt van het wetsvoorstel is dat de verantwoordelijke zorg draagt voor een correcte verwerking van politiegegevens, voorzover die verwerking onder zijn beheer plaats heeft. Ingeval een ambtenaar van politie gegevens verstrekt krijgt van een andere verantwoordelijke, dan is, in de gevallen waarin een machtiging vereist is, de verdere verwerking in een dergelijk geval gebonden aan een machtiging als voorzien in artikel 12. Die machtiging moet worden verstrekt door de verantwoordelijke onder wiens beheer de verdere verwerking plaats vindt.

### *Derde lid*

Het derde lid biedt de mogelijkheid om de beschikbaarstelling aan een politieambtenaar van het eigen regiokorps of de verstrekking van politiegegevens aan een politieambtenaar van een ander politieregio te weigeren in die gevallen waarin daartoe, om opsporingstechnische redenen, aanleiding bestaat. Soortgelijke bepalingen zijn terug te vinden in artikel 13a, derde lid, van de Wet politieregisters en artikel 11, eerste lid, van het Besluit politieregisters. Het kan voorkomen dat het onderzoek naar een bepaalde gebeurtenis wordt geschaad doordat gegevens worden verstrekt aan andere ambtenaren van politie die niet direct bij dit onderzoek zijn betrokken. Ditzelfde kan gelden voor de analyse van de persoonsgegevens met het oog op het verkrijgen van inzicht in betrokkenheid bij misdrijven die een ernstige inbreuk op de rechtsorde vormen. Ook kan worden gedacht aan de verstrekking van gegevens die gevaar

oplevert voor de gezondheid of veiligheid van informanten of getuigen, bijvoorbeeld in die gevallen waarin anonimiteit is toegezegd. In dergelijke gevallen kan er tevens aanleiding bestaan de beschikbaarstelling van de gegevens voor het leggen van verbanden op grond van de artikelen 7 en 8, vierde en vijfde lid, te weigeren zodat de betreffende gegevens niet langs die weg bekend worden buiten de kring van de politieambtenaren die bij het onderzoek zijn betrokken. De gegevens worden dan op zodanige wijze 'geormerkt' dat deze niet worden betrokken in het vergelijken respectievelijk combineren van de gegevens. Met de woorden 'in bijzondere gevallen' wordt aangegeven dat een dergelijke handelwijze in de praktijk niet tot een algemene gedragslijn mag verworden. De hoofdlijn van de wettelijke regeling is dat gegevens aan andere ambtenaren van politie worden verstrekt indien zij deze behoeven voor de uitvoering van de politietaak - hetzij rechtstreeks, hetzij door middel van de verwerking met het oog op ondersteunende taken als bedoeld in artikel 10 - tenzij er goede gronden zijn om dat niet te doen. Het wetsvoorstel beoogt de politie meer ruimte te bieden voor de uitwisseling van gegevens, een ruime toepassing van deze bepaling zou aan dat uitgangspunt ernstig afbreuk kunnen doen. Dit uitgangspunt zal tot uitdrukking worden gebracht in de bij algemene maatregel van bestuur te stellen nadere regels.

### **PARAGRAAF 3 DE VERSTREKKING VAN POLITIEGEGEVENS BUITEN DE POLITIE**

Deze paragraaf regelt de verstrekking van politiegegevens aan personen of instanties die niet zijn betrokken bij de uitvoering van de politietaken, als bedoeld in de artikelen 2 en 6 van de Politiewet 1993. Er worden bepaalde doelen of taken geformuleerd die verenigbaar zijn dan wel van zodanig zwaarwegend belang dat deze de verstrekking van politiegegevens aan derden rechtvaardigen. Aldus kan de verstrekking van politiegegevens aan derden plaatsvinden indien dit voortvloeit uit een wettelijke verplichting of indien dit noodzakelijk is met het oog op een zwaarwegend algemeen belang.

#### **Artikel 14**

Dit artikel regelt de verstrekking van politiegegevens aan opsporingsambtenaren van bijzondere opsporingsdiensten en aan gezagsdragers met het oog op bepaalde doeleinden of de uitvoering van bepaalde taken.

##### *Onderdeel a*

In onderdeel a wordt de verstrekking van politiegegevens geregeld aan ambtenaren die werkzaam zijn bij de bijzondere opsporingsdiensten (BOD'en). De bijzondere opsporingsdiensten zijn belast met de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde ten aanzien van bijzondere wetten op het gebied van economie, financiën, landbouw, milieu en sociale zekerheid. De taak van de BOD'en impliceert een nauwe samenwerking met de ambtenaren van de politie of van de Koninklijke marechaussee bij de opsporing van strafbare feiten die zowel raakvlakken hebben met het commune strafrecht als met de ordeningswetgeving. In het bijzonder bij de bestrijding van de georganiseerde criminaliteit is dikwijls sprake van dergelijke raakvlakken. De Wet politieregisters regelt de verstrekking van gegevens uit politieregisters aan ambtenaren in dienst van een publiekrechtelijk lichaam voorzover zij deze behoeven ter opsporing van strafbare feiten bij het onderzoek waarvan zij zijn betrokken. De koppeling van de verstrekking aan de voorwaarde van een opsporingsonderzoek blijkt in de praktijk te knellen omdat de gegevensuitwisseling ook noodzakelijk is buiten het geval van een opsporingsonderzoek. Daarvoor kan worden gedacht

aan de verstrekking van gegevens uit het register zware criminaliteit aan de BOD'en, welke gegevens voor de BOD'en nodig zijn voor het verkrijgen van inzicht in de betrokkenheid van personen bij ernstige misdrijven. Het resultaat van de op grond van de gegevensverstrekking te verrichten analyse is van belang voor zowel de BOD'en als voor de politie. Het wetsvoorstel beoogt meer ruimte te bieden voor een adequate gegevensuitwisseling door de verstrekking van politiegegevens aan de BOD'en te binden aan het criterium dat de BOD'en deze gegevens behoeven voor de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde op het beleidsterrein van Onze Minister die het aangaat.

#### *Onderdeel b*

In onderdeel b wordt de verstrekking van politiegegevens aan de buitengewone ambtenaren van politie geregeld. De regeling is gelijk aan het huidige artikel 14, onderdeel d, van de Wet politieregisters. Er zijn geen knelpunten bekend bij de toepassing van deze bepaling zodat deze voorsnog ongewijzigd wordt gehandhaafd. Ditzelfde geldt voor de onderdelen c en d, welke inhoudelijk gelijk zijn aan het artikel 15, eerste lid, onderdelen a en b van de Wet politieregisters, met dien verstande dat in onderdeel d de woorden 'voor het treffen van maatregelen' zijn geschrapt. Er zijn situaties denkbaar waarin de burgemeester voor de inschatting van het veiligheidsbeeld informatie nodig heeft, bijvoorbeeld van de RID, welke niet noodzakelijkerwijs hoeft te leiden tot het treffen van maatregelen in het kader van de handhaving van de openbare orde. In het voormelde artikel wordt tevens een regeling gegeven voor de verstrekking van gegevens uit politieregisters aan de korpschefs van een regionaal politiekorps, de commandant van de Koninklijke marechaussee en de ambtenaren van het bureau integriteitbevordering openbaar bestuur (BIBOB). Gelet op het feit dat dergelijke verstrekkingen niet direct samenhangen met de uitoefening van de politietaak, maar daar wel mee in verband staan, zullen deze verstrekkingen worden geregeld onder het regime van artikel 16 van dit wetsvoorstel (verstrekking structureel geldend voor alle regio's). In dat artikel zal eveneens de verstrekking van gegevens aan het College van burgemeester en wethouders worden geregeld, voorzover het College deze gegevens nodig heeft voor het uitoefenen van toezicht op de naleving van bijzondere wetten. Op grond van de Gemeentewet is de bevoegdheid van de burgemeester op het gebied van de handhaving van de openbare orde beperkt tot de voor het publiek toegankelijk ruimten, zodat een aanvullende voorziening nodig is voor de verstrekking van politiegegevens aan het College.

#### *Onderdeel c*

Dit onderdeel is gelijk aan artikel 15, eerste lid, onderdeel a van de huidige Wet politieregisters.

#### *Onderdeel d*

Dit onderdeel is gelijk aan artikel 15, eerste lid, onderdeel b van de huidige Wet politieregisters, met dien verstande dat de verwijzing in het eerste onderdeel van dit artikel naar de verklaringen omtrent het gedrag is geschrapt. Dit houdt met verband de Wet justitiële gegevens van 7 november 2002, waarin is geregeld dat een verklaring omtrent het gedrag wordt afgegeven door Onze Minister van Justitie (artikel 28 WJG). Bij zijn onderzoek met betrekking tot een afgifte van een dergelijke verklaring kan Onze Minister onder meer kennis nemen van gegevens uit de politieregisters (artikel 36, eerste lid, WJG).

In artikel 15, eerste lid, van de Wet politieregisters worden andere gezagsdragers aangewezen aan wie op hun verzoek gegevens uit een politieregister worden verstrekt. Dit betreffen de korpschef van een regionaal politiekorps in verband met de bevoegdheden van de Wet wapens en munitie of de Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus, de ambtenaren van het bureau BIBOB in verband met de Wet bevordering integere

besluitvorming openbaar bestuur en de commandant van de Koninklijke marechaussee in verband met de bevoegdheid van artikel 37s van de Luchtvaartwet. Een regeling van deze verstrekkingen past niet goed in dit artikel omdat het hier geen verstrekkingen betreffen welke samenhangen met de uitvoering van de politietaak. Gelet op het zwaarwegend algemeen belang dat in deze gevallen aan de orde is zullen deze verstrekkingen plaatsvinden op grond van de algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 16. Te dien aanzien zullen voormelde gezagsdragers op grond van dit wetsvoorstel dus in eenzelfde positie verkeren ten opzichte van de verstrekking van politiegegevens als op grond van de Wet politieregisters.

#### *Tweede lid*

In artikel 13, derde lid, wordt de mogelijkheid geboden om, vanwege opsporingstechnische redenen, politiegegevens niet te verstrekken aan ambtenaren van politie die bij een ander politiekorps werkzaam zijn. Het aldaar gestelde geldt onverkort voor de gegevensverstrekking aan derden. De mogelijkheid tot het weigeren van verstrekking van politiegegevens geldt echter niet jegens de leden van het Openbaar Ministerie, in verband met hun gezag en zeggenschap over de politie hebben zij hebben altijd toegang tot de politiegegevens.

### **Artikel 15**

#### *Eerste lid*

De verwijzing naar de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten geldt als een spiegelbepaling van de artikelen 62 juncto 60 van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2002 (Staatsblad 2002, 148), die de ambtenaren van politie en van de Koninklijke marechaussee verplichten om van de te hunner kennis gekomen gegevens mededeling te doen aan de korpschef van het politiekorps, respectievelijk de commandant van de Koninklijke marechaussee, die deze gegevens aan de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst of de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst zendt. Dit betekent in voorkomende gevallen dat als een dienst heeft kenbaar gemaakt dat hij ten behoeve van bepaalde gevallen politiegegevens wenst, en waardoor tevens het belang van de betrokken dienst bij die gegevens expliciet is gemaakt, de betrokken ambtenaren bij het kennismaken van deze gegevens verplicht zijn deze aan de inlichtingen- of veiligheidsdienst te verstrekken.

#### *Tweede lid*

De verwijzing naar de bijstand aan een internationaal strafrecht geldt als een spiegelbepaling van artikel 6 van de Uitvoeringswet Internationaal Strafhof, van 20 juni 2002, (Staatsblad 2002, 314), dat de mogelijkheid biedt om gegevens te verstrekken aan het Strafhof indien dit voor de goede uitvoering van de taak van het Strafhof noodzakelijk is. In artikel 8 van de Wet houdende bepalingen verband houdende met de instelling van het Internationaal Tribunaal voor de vervolging van personen aansprakelijk voor ernstige schendingen van het internationale humanitaire recht, begaan op het grondgebied van het voormalige Joegoslavië sedert 1991, van 21 april 1994, (Staatsblad 1994, 308) is bepaald dat gegevens uit politieregisters kunnen worden verstrekt aan de Openbare Aanklager indien dit voor de goede uitvoering van diens taak noodzakelijk is.

#### *Derde lid*

De verstrekking van politiegegevens aan politieautoriteiten van andere landen wordt gebonden aan de algemene voorwaarde dat de verstrekking noodzakelijk is voor de uitvoering van de politietaak in Nederland of in het betreffende land. Hiermee wordt aangesloten op noodzakelijkheidsbeginsel van artikel 3, eerste lid, van het wetsvoorstel. De voorgestelde wettelijke regeling beoogt een wettelijk kader te bieden voor voortzetting van de huidige

praktijk op het gebied van de uitwisseling van persoonsgegevens tussen de politiekorpsen van verschillende landen. Onder het begrip politieautoriteiten in een ander land worden mede verstaan de liaisonofficieren van andere landen die zijn gedetacheerd in Nederland in het kader van de internationale politieke samenwerking.

Tot op heden zijn ons geen bijzondere problemen met de toepassing van de bepalingen van artikel 18, eerste lid, van de Wet politieregisters en artikel 13 van het Besluit politieregisters bekend. Een uitzondering op die vaststelling wordt wellicht gevormd door de bepalingen van het Besluit politieregisters over de tussenkomst van het Korps landelijke politiediensten, die als onnodig knellend worden ervaren in verband met de grensoverschrijdende gegevensverstrekking tussen politiekorpsen in de grensstreken. De nadere uitwerking in de algemene maatregel van bestuur als bedoeld in het vijfde lid, zal dan ook nauw aansluiten op de bestaande regelgeving waarbij wel de nodige aandacht zal worden geschonken aan de gegevensverstrekking aan buitenlandse politieautoriteiten in de grensstreken.

#### *Vierde lid*

De Europol-overeenkomst (Trb. 1995, 282) geeft specifieke regels voor de taken en de daaruit voortvloeiende gegevensverwerking door Europol. Daarbij wordt rekening gehouden met de beginselen van het Verdrag van de Raad van Europa van 28 januari 1981 en met Aanbeveling R(87)15 van het Comité van Ministers van de Raad van Europa van 1987 (artikel 14, derde lid, Europol-overeenkomst). In het derde lid wordt geregeld dat de bepalingen van dit verdrag ten grondslag kunnen liggen aan de verstrekking van gegevens door Nederlandse politieambtenaren aan Europol. In de op grond van het vijfde lid vast te stellen algemene maatregel van bestuur zullen hieromtrent nadere regels worden gesteld.

#### *Vijfde lid*

De gegevensverstrekking aan het buitenland is gebonden aan het criterium dat bij de ontvangende instantie voldoende waarborgen aanwezig zijn voor een juist gebruik van de verstrekte gegevens en voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Dit criterium vloeit voort uit artikel 12, derde lid, onder a, van het Verdrag inzake gegevensbescherming (Trb. 1988, 7) en is terug te vinden in het huidige artikel 13, vierde lid, van het Besluit politieregisters. Terzake kan worden verwezen naar de Nota van toelichting bij het besluit politieregisters. Voor de landen die lid zijn van de Raad van Europa mag worden verwacht dat aan dit criterium wordt voldaan. Voor die landen waarvoor dat niet het geval is zal per geval afzonderlijk moeten worden overwogen of, gelet op de aard van het gegeven en het doel waarvoor het wordt gevraagd en met inachtneming van wat in het algemeen omtrent het desbetreffende land bekend is, de verstrekking van het gegeven gerechtvaardigd is.

#### *Zesde lid*

Nadere regels over de gegevensverstrekking aan buitenlandse politieautoriteiten of internationale opsporingsorganisaties zullen worden uitgewerkt in een algemene maatregel van bestuur. De regeling van het huidige Besluit politieregisters zal daartoe als uitgangspunt dienen.

### **Artikel 16**

Op grond van de Wet politieregisters is de verstrekking van gegevens uit politieregisters uitsluitend mogelijk aan personen of instanties die daartoe in de wet zelf of in het Besluit politieregisters zijn aangewezen. Het systeem van de Wet politieregisters wordt deels gehandhaafd, in die zin dat verstrekking van politiegegevens aan de orde kan zijn voor

personen of instanties die ten behoeve van hun taakuitoefening dergelijke gegevens behoeven, hetgeen met zich mee brengt dat de verstrekking van politiegegevens zowel de regionale politiekorpsen als het Korps landelijke politiediensten kan regarder. In dit artikel is bepaald dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur instanties en personen kunnen worden aangewezen aan welke politiegegevens worden of kunnen worden verstrekt. Deze instanties kunnen worden aangewezen indien er een zwaarwegend algemeen belang is dat verstrekking van politiegegevens nodig maakt. Dit criterium wordt hieronder nader toegelicht. Dit kan aan de orde zijn indien voor personen of instanties ten behoeve van hun taakuitoefening politiegegevens nodig zijn. Daarvoor kan worden gedacht aan bijvoorbeeld de Raad voor de Kinderbescherming. De personen en instanties zijn thans opgesomd in het Besluit politieregisters (artikel 14 Bpolr). In deze gevallen is het wenselijk de beslissing over verstrekking van de politiegegevens op centraal niveau te lokaliseren omdat een landelijk eenvormige regeling vereist is. Dit is mede in het belang van de belanghebbenden. In het huidige artikel 18, derde lid van de Wet politieregisters wordt het criterium van het openbaar belang gehanteerd. De Wet politieregisters kent voor verstrekking het vereiste van de publieke taak. Voorgesteld wordt dit vereiste te laten vervallen. Dit brengt met zich mee dat verstrekking van politiegegevens aan particuliere instanties met het oog op een zwaarwegend algemeen belang, in plaats van het thans geldende criterium van het openbaar belang, mogelijk is. In die gevallen waarin behoefte bestaat aan een landelijk eenvormige regeling kunnen dergelijke instanties bij of krachtens de wet worden aangewezen.

Met de vervanging van het criterium van het openbaar belang door het zwaarwegend algemeen belang wordt overigens niet beoogd andere eisen ten grondslag te leggen aan de verstrekking van gegevens aan derden. Het criterium van het zwaarwegend algemeen belang is ontleend aan artikel 8, vierde lid, van de Richtlijn nr. 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (PbEG van 24 oktober 1995, L 281). Ter implementatie van deze richtlijn is dit criterium neergelegd in artikel 23, eerste lid, onder e, van de Wet bescherming persoonsgegevens. Gelet op artikel 8, tweede lid, van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (EVRM) dient onder het begrip zwaarwegend algemeen belang te worden verstaan het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen. Voor een nadere toelichting op de inhoud van het begrip zwaarwegend algemeen belang kan worden verwezen naar de nota naar aanleiding van het verslag inzake de wijziging van de Wet justitiële gegevens (Tweede Kamer, vergaderjaar 2003-2004, 28 886, nr. 5). In die nota wordt opgemerkt dat het bereik van een zwaarwegend algemeen belang beperkter is dan dat van het algemeen belang. Met een gegevensverwerking wordt een algemeen belang gediend, indien die verwerking voor de samenleving van betekenis is. Een gegevensverwerking is vanuit het oogpunt van een zwaarwegend algemeen belang gerechtvaardigd indien die voor de samenleving van meer dan gewone betekenis is. Daarvoor kan bijvoorbeeld worden gedacht aan verstrekking van politiegegevens aan personen of instanties die, in het kader van een samenwerkingsverband, zijn betrokken bij de aanpak van winkelcriminaliteit of de aanpak van jeugdcriminaliteit. Het belang van de openbare veiligheid en dat van de voorkoming van strafbare feiten kunnen een dergelijke gegevensverstrekking rechtvaardigen.

Toepassing van het criterium van het zwaarwegend algemeen belang impliceert een belangenafweging. Het belang dat gediend wordt met de verstrekking van de gegevens wordt



afgewogen tegen het belang van de persoonlijke levenssfeer van degene op wie de politiegegevens betrekking hebben. Bij deze belangenafweging moeten ook het proportionaliteitsbeginsel en subsidiariteitsbeginsel worden betrokken. Deze eis wordt gesteld omdat met de verstrekking van de gegevens het oorspronkelijke doel, waarvoor deze gegevens zijn verzameld en verwerkt, wordt los gelaten. De mede uit artikel 8 van het EVRM voortvloeiende eisen van proportionaliteit en subsidiariteit strekken tot het gebruik van het criterium van het zwaarwegend algemeen belang voor verstrekkingen van politiegegevens aan derden. Dit wordt eveneens nader toegelicht in de eerdergenoemde nota naar aanleiding van het verslag. Daar waar bij of krachtens algemene maatregel van bestuur ontvangstgerechtigden worden aangewezen vindt deze afweging plaats op landelijk niveau door Onze Ministers.

De woorden ‘worden of kunnen worden verstrekt’ sluiten aan op de systematiek van de Wet politieregisters, die onderscheid maakt tussen de verplichte verstrekking van gegevens en de verstrekking van gegevens op verzoek van de belanghebbende. Deze systematiek wordt ongewijzigd overgenomen.

De woorden ‘bij of krachtens’ bieden de mogelijkheid om de betrokken personen of instanties aan te wijzen door middel van een ministeriele regeling. Op grond van de huidige wet dienen de personen of instanties aan wie gegevens uit een politieregister worden verstrekt, bij algemene maatregel van bestuur te worden aangewezen (artikel 18, derde lid, Wpolr). Gelet op het feit dat met dit wetsvoorstel mede wordt beoogd voor de verstrekking van politiegegevens meer ruimte te bieden voor afwegingen op het niveau van de verantwoordelijke in het kader van samenwerkingsverbanden, lijkt het niet evenwichtig voor het landelijke regime vast te houden aan een algemene maatregel van bestuur. Nadere inkadering van de categorieën van personen en de categorieën van de te verstrekken gegevens blijft voorbehouden aan een algemene maatregel van bestuur (tweede lid). Met een ministeriele regeling kan meer flexibiliteit worden geboden, binnen de kaders van dit artikel en de op grond van het tweede lid bij algemene maatregel van bestuur te stellen regels.

De Wet politieregisters biedt een specifieke regeling voor de verstrekking van gegevens uit het register zware criminaliteit. Mede met het oog op het criterium van het zwaarwegend algemeen belang dat op alle verstrekkingen van toepassing is, wordt in het wetsvoorstel geen onderscheid gemaakt in de aard of inhoud van de gegevens die worden verstrekt. Hiermee wordt de nodige speelruimte geboden voor een gegevensuitwisseling die tegemoet komt aan de behoefte van de politie en de betrokken partners. Het ligt echter in de rede om de verstrekking zoveel mogelijk toe te snijden op de concrete behoefte. Daarom voorziet het tweede lid van dit artikel in nadere inkadering van de te verstrekken politiegegevens bij algemene maatregel van bestuur. Het kan gaan om gegevens over bepaalde personen, zoals slachtoffers van misdrijven of minderjarigen, of om bepaalde categorieën van gegevens, zoals gegevens over aanrijdingen of over overtredingen van de milieuwetgeving.

Op dit punt verdient ook een belangrijke ontwikkeling met betrekking tot de veiligheidszorg nadere aandacht. Naar aanleiding van de aanbevelingen van de Commissie Van den Haak is door de regering bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een nationaal coördinator bewaking en beveiliging (NCBB) benoemd die onder meer is belast met het verzamelen van bij de politie en de inlichtingen- en veiligheidsdiensten aanwezige informatie ten behoeve van het uitvoeren van dreigings- en risico-evaluaties en het door de zogenaamde evaluatiedriehoek laten vaststellen van bewakings- en beveiligingsopdrachten.

De gegevensverstrekking door de politie aan de NCBB zal mogelijk zijn op grond van artikel 16, bijvoorbeeld naar aanleiding van een attendering.

#### *Derde lid*

In het derde lid wordt, naar het model van het huidige artikel 18, zesde lid van de Wet politieregisters, de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de bevoegdheid verleend om af te wijken van enig voorschrift omtrent de verstrekking van politiegegevens. Deze bevoegdheid ziet op alle verstrekkingvoorschriften van deze paragraaf en kan leiden tot zowel het geven van toestemming tot verstrekkingen als het opleggen van een verplichting daartoe aan de verantwoordelijke. Van de voorgestelde afwijkingsbevoegdheid kan slechts gebruik worden gemaakt in bijzondere gevallen, een categorische afwijking is dus niet mogelijk. Telkens dient de betrokken minister in zijn besluit aan te geven omtrent welke gegevens hij afwijking van de bepalingen van deze paragraaf toestaat.

#### **Artikel 17**

In dit artikel wordt de mogelijkheid geboden voor de verstrekking van politiegegevens in incidentele gevallen. Onder bepaalde voorwaarden kan de verantwoordelijke besluiten tot verstrekking van politiegegevens aan derden. Er gelden een aantal vereisten. Omwille van de uniformiteit is hiervoor zoveel mogelijk aangesloten bij de regeling voor de verstrekking van justitiële gegevens, zoals die is opgenomen in het wetsvoorstel Justitiële gegevens (Tweede Kamer, vergaderjaar 2002-2003, 28 886, nrs. 1-2, artikel 39f). Gelet op het feit dat het hier deels om dezelfde gegevens kan gaan, bijvoorbeeld indien het gaat om gegevens die in de vorm van een proces-verbaal ter kennis zijn gebracht van het openbaar ministerie, ligt een dergelijke aansluiting ook voor de hand. In de eerste plaats geldt dat de verstrekking slechts mogelijk is voor bepaalde doeleinden, te weten de uitvoering van de politietaak en het uitoefenen van toezicht op het naleven van regelgeving. Die doelen kunnen met zich meebrengen dat politiegegevens worden verstrekt aan derden. Hiervoor kan worden gedacht aan het verstrekken van politiegegevens over een illegale hennepkwekerij die in een woning is aangetroffen aan het energiebedrijf dat aan de bewoner de elektriciteit heeft geleverd of gegevens over een kind dat slachtoffer is van mishandeling aan het schoolbestuur of aan de betrokken leerkracht. Ook kan worden gedacht aan het verstrekken van politiegegevens aan gemeenten ten behoeve van het toezicht op de naleving van bordeelvergunningen. Verder geldt dat de verstrekking noodzakelijk moet zijn met het oog op een zwaarwegend algemeen belang. Bij de toelichting op artikel 16 is reeds opgemerkt dat met dit criterium wordt aangegeven dat de verstrekking voor de samenleving van meer dan gewone betekenis is. Uit de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit dient dit belang dermate zwaarwegend te zijn dat het belang van verstrekking aan derden zwaarder dient te wegen dan het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van degene op wie de politiegegevens betrekking hebben.

In het eerste lid is vastgelegd dat de beslissing van de verantwoordelijke tot verstrekking van politiegegevens wordt genomen in overeenstemming met het op grond van de Politiewet 1993 bevoegde gezag. In het kader van de artikelen 17 en 18 wordt onder het bevoegde gezag verstaan het gezag onder wiens verantwoordelijkheid de werkzaamheden vallen ten behoeve waarvan de gegevens zijn verwerkt. Indien de politie optreedt ter handhaving van de openbare orde en ter uitvoering van de hulpverleningstaak dan staat zij onder het gezag van de burgemeester (artikel 12 Politiewet 1993). Indien de politie optreedt ter strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde staat zij onder het gezag van de officier van justitie (artikel 13

Politiewet 1993). Nu het hier gaat om verstrekking van politiegegevens, die door de politie bij de uitoefening van haar taak onder het gezag van de burgemeester of de officier van justitie zijn verkregen, ligt het in de rede dat het bevoegde gezag als bedoeld in de Politiewet 1993 wordt betrokken in de beslissing tot verstrekking van politiegegevens aan derden. Ingeval het niet helder is of bepaalde gegevens zijn verkregen in het kader van de handhaving van de openbare orde of in het kader van de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde, verdient het aanbeveling om de instemming van beide gezagsdragers te vragen. In dat geval kan het zogenaamde driehoeksoverleg, dat regelmatig plaatsvindt op grond van artikel 14 van de Politiewet 1993, een geschikt forum zijn om die instemming te vragen. Indien gegevens zijn verkregen in het kader van een bovenregionale samenwerking, kan het verstandig zijn de instemming te vragen van meerdere betrokken burgemeesters en/of van meerdere betrokken hoofdofficieren van justitie. Voor het openbaar ministerie is een belangrijk bijkomend aspect de afstemming met de gegevensverstrekking door dit orgaan aan derden. Thans is bij de Tweede Kamer aanhangig een wijziging van de Wet justitiële gegevens in verband met het verwerken van strafvorderlijke gegevens (TK 2002-2003, 28 886). In dit wetsvoorstel wordt voorzien in de bevoegdheid van het College van procureurs-generaal om strafvorderlijke gegevens te verstrekken aan derden (zie artikel 39f). Teneinde de nodige afstemming te realiseren en te voorkomen dat situaties ontstaan die kunnen worden omschreven als 'shopping' is het van belang dat het openbaar ministerie, als verantwoordelijke voor de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde, betrokken is bij de beslissing tot verstrekking van politiegegevens. Het College van procureurs-generaal is op grond van de Wet rechterlijke organisatie bevoegd algemene en bijzondere aanwijzingen te geven betreffende de uitoefening van taken en bevoegdheden van het openbaar ministerie (art. 127 en 130 Wet RO). De algemene aanwijzingen kunnen onder omstandigheden uiteraard ook het te voeren beleid inzake het instemmen met verstrekkingen op grond van de artikelen 17 en 18 van dit wetsvoorstel betreffen. Dergelijke aanwijzingen of richtlijnen zouden de ambtenaar van de politie vooraf inzicht kunnen geven in het daaromtrent te voeren beleid. Ditzelfde geldt voor afspraken die gemaakt kunnen worden tussen de verantwoordelijke en de burgemeesters wier gezag in het geding kan zijn.

## **Artikel 18**

De politie werkt in de praktijk samen in (lokale) samenwerkingsverbanden. Hierbij bestaat de behoefte aan een structurele uitwisseling van gegevens waarbij de politie en derden parallelle belangen hebben. De uitvoering van de politietaken spoort in deze samenwerkingsverbanden met het belang van de organen waarmee wordt samengewerkt. Zo werkt de politie voor de bestrijding van jeugdcriminaliteit samen met een lokaal uiteenlopend palet van instanties die met problematische jeugd te maken hebben. De politie werkt soms samen met woningbouwverenigingen voor het behoud van een veilige buurt zodat toekomstige overlast van criminaliteit wordt voorkomen en bestaande overlast wordt beëindigd. In dit verband kan ook worden gedacht aan de samenwerking met particulieren, bijvoorbeeld met winkeliers bij de aanpak van winkelcriminaliteit. Voorwaarde is dat de lokale situatie objectief een afwijking rechtvaardigt van het landelijke regime. Het is noodzakelijk dergelijke ontwikkelingen door middel van een toegesneden wettelijk regime in goede banen te leiden.

De voorwaarden zijn neergelegd in het eerste lid van het artikel. De verantwoordelijke kan alleen besluiten dat ten behoeve van een samenwerkingsverband politiegegevens worden verstrekt aan personen of instanties indien dit noodzakelijk is voor de uitvoering van de politietaken of het uitoefenen van toezicht en er een zwaarwegend algemeen belang aan de orde is. Dit is bij de toelichting op de artikelen 16 en 17 nader toegelicht. Voorbeelden

daarvan zijn de bestrijding van jeugdcriminaliteit, de bestrijding van huiselijk geweld of de aanpak van winkelcriminaliteit. Daarnaast dient de verstrekking tot doel te hebben het voorkomen of opsporen van strafbare feiten, het handhaven van de openbare orde of het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven. Voor de betrokkenheid van het bevoegd gezag geldt hetgeen daarover bij artikel 17 is opgemerkt. In de beslissing tot verstrekking van de politiegegevens moet worden aangegeven ten behoeve van welk samenwerkingsverband welke gegevens aan welke personen of instanties worden verstrekt. Het wordt wenselijk geacht dat de korpsbeheerders in het jaarverslag, dat in het kader van de beleids- en beheerscyclus wordt opgesteld, aangeven welke samenwerkingsverbanden op grond van dit artikel in de betreffende politieregio aan de orde zijn geweest.

## **Artikel 19**

Dit artikel stemt inhoudelijk overeen met het artikel 18, vierde lid, van de Wet politieregisters, met dien verstande dat de beleidsinformatie is toegevoegd. Overigens kunnen de verwijderde en bewaarde gegevens met weglating van de persoonsgegevens zonder bezwaar beschikbaar worden gesteld voor doeleinden als wetenschappelijk onderzoek en het genereren van beleidsinformatie. De gegevens vallen immers, wanneer zij van persoonsgegevens zijn ontdaan, niet langer onder het begrip ‘politiegegevens’. Het beschermingsregime van deze wet is daarop dan ook niet van toepassing.

## **Artikel 20**

### *Eerste lid*

De rechtstreekse geautomatiseerde verstrekking van politiegegevens met het oog op de uitvoering van de politietaak is geregeld in artikel 13, tweede lid. Voor de verstrekking van gegevens aan derden ligt een dergelijke wijze van verstrekken echter minder voor de hand omdat dergelijke verstrekkingen niet plaatsvinden met het oog op de verwerking van politiegegevens als voorzien in paragraaf 2. Het rechtstreeks langs geautomatiseerde weg verstrekken van politiegegevens aan personen of instanties buiten de politieorganisatie brengt risico's met zich mee op het gebied van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en de afscherming van gevoelige opsporingsinformatie. Rechtstreekse geautomatiseerde verstrekking impliceert dat personen die geen ambtenaar van politie zijn zelfstandig toegang hebben tot het informatiesysteem van de politie. Het gaat hier om gevoelige gegevens, voorkomen moet worden dat onbevoegden langs elektronische weg kunnen ‘rondkijken’ in gegevensbestanden of informatiesystemen en aldus opsporingsgegevens bij derden bekend worden. Vooral nog lijkt er dan ook geen reden voor het rechtstreeks langs geautomatiseerde weg verstrekken van politiegegevens af te wijken van de hoofdlijnen van het huidige wettelijke systeem.

Vanwege de toenemende integratie van de werkzaamheden van politie en openbaar ministerie op het gebied van de veiligheidszorg, gewezen kan worden op ontwikkelingen als de één-loketfunctie bij de slachtofferzorg en de directe uitreiking van dagvaardingen na aanhouding (AU-afdoening), bestaat bij het openbaar ministerie de behoefte aan het rechtstreeks langs geautomatiseerde weg verkrijgen van politiegegevens, ook buiten kantoortijden. Het huidige Besluit politieregisters zal worden aangepast opdat een dergelijke verstrekking mogelijk is. In lijn met de voorgenomen aanpassing van het huidige Besluit politieregisters wordt thans voorgesteld de mogelijkheid van het rechtstreeks langs geautomatiseerde weg verstrekken van gegevens uit politieregisters ook mogelijk te maken voor leden van het openbaar ministerie,

voorzover zij deze gegevens behoeven voor de afdoening van strafzaken en de hulp aan slachtoffers van strafbare feiten.

#### *Tweede lid*

In de praktijk bestaat bij zowel de politie als bij belanghebbende instanties behoefte aan rechtstreekse verstrekking van politiegegevens. Daarvoor kan worden gedacht aan de vergelijking van verschillende politiegegevens met persoonsgegevens van het MOT-register, ter beoordeling van de vraag door het meldpunt ongebruikelijke transacties (MOT) in hoeverre een ongebruikelijke financiële transactie voor doormelding aan de politie in aanmerking komt. Ook worden gegevens verstrekt aan medewerkers van de immigratie- en naturalisatiedienst (IND) in het kader van de zogenaamde openbare orde toets bij het nemen van beslissingen op aanvragen om het verlenen, verlengen of wijzigen van verblijfstitels. Een wettelijke voorziening, gericht op geautomatiseerde verstrekking van de desbetreffende politiegegevens, kan de efficiency ten goede komen. Vanuit oogpunt van privacybescherming bestaat er weinig verschil tussen het verstrekken van een gegeven door middel van een telefoon- of faxbericht of door middel van een e-mailbericht enerzijds en rechtstreekse verstrekking anderzijds. Door de verstrekking op basis van hit/no hit kan worden gewaarborgd dat er uitsluitend gegevens worden verstrekt over de vraag of over een persoon gegevens worden verwerkt bij de politie; de verstrekking van de ‘achterliggende’ gegevens dient plaats te vinden op basis van de bepalingen ten aanzien van de verstrekking van politiegegevens. Rechtstreekse verstrekking is mogelijk uitsluitend nadat is voldaan aan technische en organisatorische eisen ten behoeve van de beveiliging.

Het gaat om een beperkte set van politiegegevens. Daarbij kan worden gedacht aan antecedenten (vergl. art. 2 Bpolr) of gegevens die worden verwerkt met het oog op de bestrijding van misdrijven of handelingen die een ernstige bedreiging van de rechtsorde vormen. De categorie van te vergelijken gegevens wordt bij algemene maatregel van bestuur aangewezen. De verwijzing naar artikel 16 van het wetvoorstel impliceert dat het moet gaan om de veel voorkomende verstrekkingen die geregeld zijn bij of krachtens een algemene maatregel van bestuur. Tevens geldt het criterium van het zwaarwegend algemeen belang. De mogelijkheid van de geautomatiseerde verstrekking van gegevens is beperkt tot personen of instanties met een publieke taak. De noodzaak van gegevensvergelijking op verzoek van een particuliere instantie zal zich in de praktijk nauwelijks voordoen terwijl de daaruit voortvloeiende inbreuk op de persoonlijke levenssfeer groter zou zijn dan bij overheidsgegevens. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld op het gebied van de beveiliging (aanwijzing bepaalde medewerkers e.d.). De geautomatiseerde verstrekking van politiegegevens wordt gemeld bij het College bescherming persoonsgegevens.

De verantwoordelijke dient er op toe te zien dat de verstrekking van politiegegevens plaats vindt aan de hand van de door de belanghebbende te verstrekken personalia over een op voorhand bekende groep van personen. Het is niet de bedoeling dat de gegevensvergelijking, als bedoeld in dit artikel, wordt gebruikt ten behoeve van vormen van de koppeling van gegevensbestanden waarbij verzamelingen van persoonsgegevens systematisch met elkaar worden vergeleken met als resultaat dat omtrent een op voorhand onbekende groep van personen politiegegevens kunnen worden verkregen. Ook dient de verantwoordelijke er op toe te zien dat een derde door middel van geautomatiseerde verstrekking van gegevens geen eigen bestand van politiegegevens zou kunnen aanleggen. Om te voorkomen dat een soort schaduwbestanden ontstaan kunnen voorwaarden worden gesteld die waarborgen dat de ontvanger de verkregen politiegegevens niet zelf opslaat. Op termijn zijn wellicht technische voorzieningen

mogelijk die opslag door de ontvangers voorkomen. Bij algemene maatregel van bestuur zullen aanvullende eisen kunnen worden gesteld, gericht op de beperking of uitsluiting van de mogelijkheid tot opslag van politiegegevens, die langs geautomatiseerde weg zijn verstrekt, door de ontvangende partij.

## **PARAGRAAF 4 RECHTEN VAN DE BETROKKENE**

### **Artikel 21**

Het recht op kennisneming is terug te voeren op het ook in internationale verdragen vastgelegde beginsel dat degene, over wie persoonsgegevens worden verwerkt door de politie in de gelegenheid wordt gesteld tot kennisneming van die gegevens, mede met het oog op de uitoefening van zijn rechten tot verbetering of verwijdering van die gegevens. Dit brengt met zich mee dat een ieder in beginsel in de gelegenheid moet zijn om na te kunnen gaan of zijn gegevens worden verwerkt en, zonodig, deze verwerking in rechte aan te vechten. In dit verband kan ook worden gewezen op artikel 13 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (EVRM), dat bepaalt dat een ieder wiens rechten of vrijheden van dat verdrag zijn geschonden, recht geeft op een daadwerkelijk rechtsmiddel voor een nationale instantie. De eerbiediging van het privé-leven is in dit verdrag vastgelegd (artikel 8 EVRM).

Het recht op kennisneming is echter geen absoluut recht, het kan worden beperkt als dit in een democratische rechtsorde noodzakelijk is in het belang van onder andere de bestrijding van strafbare feiten. De opsporing kan ernstig worden gefrustreerd indien verdachten van misdrijven tijdens het opsporingsonderzoek op de hoogte zouden geraken van bepaalde politiegegevens en hun gedrag zodanig zouden aanpassen dat bijvoorbeeld de inzet van bijzondere opsporingsbevoegdheden illusoir zou worden. De Wet politieregisters biedt de houder dan ook de mogelijkheid kennisneming te weigeren in verband met de goede uitvoering van de politietaak of gewichtige belangen van derden. De verzoeker heeft in beginsel een recht op kennisneming, de weigeringsgronden veronderstellen een afweging per geval afzonderlijk.

Voor de voorgestelde regeling van het recht op kennisneming is nauw aangesloten bij de regeling van de Wet politieregisters. Wel worden in verband met de werkbaarheid van de regeling een aantal aanpassingen voorgesteld, die hieronder nader aan de orde zullen komen.

De eerste drie leden van dit artikel zijn inhoudelijk grotendeels gelijk aan artikel 18 van de Wet justitiële gegevens. Anders dan in de Wet justitiële gegevens moet het verzoek tot kennisneming schriftelijk geschieden. Deze voorwaarde vloeit voort uit het beslag op de capaciteit van de politie, dat is gelegd door de sterke stijging van het aantal verzoeken om kennisneming gedurende de afgelopen jaren. Mede in verband met deze stijging kan van de politie geen uitputtend onderzoek naar de verwerking van politiegegevens worden verwacht in die gevallen waarin het verzoek tot kennisneming daartoe geen aanknopingspunten biedt. Een verzoek in schriftelijke vorm biedt de politie de mogelijkheid de wijze waarop aan dit verzoek gevolg is gegeven, achteraf te verantwoorden.

Het beslag van de uitoefening van het recht op kennisneming op de capaciteit van de politie is gedurende de afgelopen jaren toegenomen. In het rapport van de Raad van Advies voor de CIE wordt gesproken van een 'aanzienlijke toename van het aantal verzoeken om

kennisneming'. Er bestaat thans geen duidelijk kwalitatief inzicht in de uitoefening van het recht op kennisneming. Soms worden verzoeken aan meerdere regiokorpsen tegelijk gericht. Gelet op het feit dat het recht op kennisneming in beginsel ongeclausuleerd is en een afweging per geval en per mutatie afzonderlijk veronderstelt zal voor het antwoord van de verantwoordelijke als uitgangspunt kunnen gelden dat dit meer specifiek zal moeten zijn naarmate het betreffende verzoek meer aanknopingspunten biedt. Andersom zal kunnen gelden dat het antwoord van de verantwoordelijke minder specifiek zal kunnen zijn naarmate het betreffende verzoek minder aanknopingspunten biedt. De huidige Wet politieregisters bepaalt dat de mededeling niet in schriftelijke vorm kan geschieden omdat anders het systeem van de verklaring omtrent het gedrag zou worden ondergraven. Nu de verklaring omtrent het gedrag wordt gevraagd ten behoeve van een ander doel lijkt het gesignaleerde risico van misbruik van het recht op kennisneming in de praktijk niet waarschijnlijk. Anders dan in de huidige wet wordt in het tweede lid de verantwoordelijke dan ook de keuze gelaten om mondeling of schriftelijk te reageren. In het licht van de werkbaarheid wordt hiermee beoogd de verantwoordelijke de nodige flexibiliteit te bieden in die gevallen waarin het gaat om de verstrekking van een grote hoeveelheid gegevens.

De stijging van het aantal verzoeken geeft bij de politie de behoefte aan coördinatie doen gevoelen. Dit betreft zowel de situatie dat een verzoek om kennisneming wordt gericht aan meerdere regiokorpsen als de situatie dat een verzoek betrekking heeft op informatie die afkomstig is van een ander korps dan dat of die, aan wie het verzoek tot kennisneming is gericht. De Raad voor Advies voor de CIE stelt in zijn rapport voor een coördinatiesysteem op te zetten als hulpmiddel om ingekomen verzoeken af te handelen. Voor de coördinatie van dergelijke verzoeken kan aansluiting worden gezocht bij het door de Raad van Advies voor de CIE aanbevolen systeem.

## **Artikel 22**

Met deze bepaling is inhoudelijk aangesloten bij artikel 20, tweede en derde lid, van de Wet politieregisters en 20, eerste, tweede en vierde lid, van de Wet justitiële gegevens.

## **Artikel 23**

Met deze bepaling is inhoudelijk aangesloten bij artikel 21 van de Wet politieregisters. In gevallen waarin sprake is van gegevens over informanten of infiltranten kan het vanwege de risico's voor de veiligheid van personen noodzakelijk zijn het recht op inzage te weigeren voorzover de bekendmaking gevaar voor de informant of voor derden zou opleveren. Hiervoor kan in de eerste plaats worden gedacht aan de gegevens over de identiteit van de informant (de codes). Onder omstandigheden kunnen ook andere gegevens, zoals NAW-gegevens, gegevens uit gespreksverslagen, gegevens over beloningen en dergelijke, hieronder vallen in die gevallen waarin de identiteit van de informant voor de betrokkene uit deze gegevens kan worden afgeleid. In lijn met artikel 43 van de Wet bescherming persoonsgegevens en artikel 21 van de Wet justitiële gegevens is de veiligheid van de staat als zelfstandige weigeringsgrond toegevoegd.

## **Artikel 24**

Met deze bepaling is inhoudelijk aangesloten bij artikel 22 van de Wet politieregisters en artikel 22 van de Wet justitiële gegevens.

## **Artikel 25**

### *Eerste, tweede en derde lid*

In het eerste lid wordt buiten twijfel gesteld dat een beslissing van de verantwoordelijke op een verzoek tot kennisneming, verbetering, aanvulling, verwijdering of afscherming van gegevens geldt als een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Dit betekent dat de Awb op deze beslissingen van toepassing is. In het tweede lid is evenwel de Awb-bezwaarschriftprocedure (afdeling 7.1 Awb) uitgesloten. Als reden hiervoor geldt dat via het in het derde lid van toepassing verklaarde artikel 47 van de Wet bescherming persoonsgegevens reeds aan de belanghebbende het recht wordt toegekend om zich tot het College bescherming persoonsgegevens te wenden met het verzoek te bemiddelen of te adviseren in zijn geschil met de verantwoordelijke. Het ligt uit het oogpunt van het tegengaan van lasten voor bestuur en burger dan niet in de rede om bovenop deze mogelijkheid nog eens het doorlopen van een bezwaarschriftprocedure verplicht te stellen. Hiermee wordt aangesloten bij de Wet justitiële gegevens.

Tegen de beslissing van de verantwoordelijke is direct beroep mogelijk bij de bestuursrechter. Gekozen is voor een toegang tot de bestuursrechter in plaats van – zoals in de huidige wet – tot de burgerlijke rechter omdat de aard van de beslissing van de verantwoordelijke meer van bestuursrechtelijke dan van burgerrechtelijke aard is. Bovendien kent de AWB de regeling van artikel 8:29, die de mogelijkheid biedt dat de gegevens uitsluitend toegankelijk zijn voor de rechter die oordeelt op het verzoekschrift van de betrokkene. Voorwaarde is wel dat de burger ermee instemt dat de rechter zijn beslissing baseert op informatie die hemzelf worden onthouden. Indien de politie aangeeft dat er sprake is van gevoelige gegevens die niet ter kennis mogen komen van derden, hetzij vanwege de veiligheid van personen (aangevers of getuigen) hetzij vanwege een zwaarwegend opsporingsbelang (bekend worden van methoden en technieken collusie e.d.) dan kan, met instemming van de betrokkene, worden besloten dat uitsluitend de rechter kennis neemt van deze gegevens, teneinde te kunnen beoordelen in hoeverre deze gegevens kunnen worden verstrekt aan betrokkene. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen bij de toepassing van heimelijke opsporingsbevoegdheden als het aftappen van telecommunicatie of het infiltreren. Er kan dan sprake zijn van lopend onderzoek waarmee de geregistreerde in verband kan worden gebracht en waarvan hij op dat moment, naar het oordeel van politie en justitie, geen wetenschap behoort te verkrijgen. Daarnaast is voorstelbaar dat betrokkene om kennisneming verzoekt van gevoelige gegevens zonder dat er sprake is van een duidelijk opsporingsbelang dat in de weg staat aan verstrekking. Hiervoor kan worden gedacht aan gegevens die door criminele inlichtingen eenheden over bepaalde personen, die in verband kunnen worden gebracht met bepaalde ernstige delicten zonder dat hun betrokkenheid precies duidelijk is, worden verzameld. In dergelijke gevallen kan de regeling van artikel 8:29 AWB uitkomst bieden.

## **Artikel 26**

### *Eerste lid*

De huidige Wet politieregisters kent met artikel 24 een soortgelijke bepaling. De tekst van dit lid is afgeleid van artikel 38, eerste lid, van de Wet bescherming persoonsgegevens en stemt overeen met artikel 39o, eerste lid, van het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet justitiële gegevens in verband met het verwerken van strafvorderlijke gegevens en wijziging van het Wetboek van Strafvordering, het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Wet tarieven in strafzaken in verband met het verstrekken van een afschrift van een vonnis of een arrest aan de verdachte en zijn raadsman of een derde (Tweede Kamer, vergaderjaar 2002-



2003, 28 886, nrs. 1-2). Voor de toelichting kan worden verwezen naar de memorie van toelichting bij de Wet bescherming persoonsgegevens (Tweede Kamer, vergaderjaar 199701998, 25 892, nr. 3). In verband met de uitvoerbaarheid van deze regeling is de periode beperkt tot een jaar voorafgaand aan het verzoek en de sinds dat verzoek verstreken periode.

#### *Tweede lid*

De huidige Wet politieregisters kent een dergelijke bepaling niet. De tekst van dit lid is afgeleid van artikel 38, tweede lid, van de Wet bescherming persoonsgegevens en stemt vrijwel overeen met artikel 39o, tweede lid, van het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet justitiële gegevens in verband met het verwerken van strafvorderlijke gegevens en wijziging van het Wetboek van Strafvordering, het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Wet tarieven in strafzaken in verband met het verstrekken van een afschrift van een vonnis of een arrest aan de verdachte en zijn raadsman of een derde (Tweede Kamer, vergaderjaar 2002-2003, 28 886, nrs. 1-2). Deze bepaling vormt een aanvulling op de regeling van artikel 22.

### **Artikel 27**

De huidige Wet politieregisters kent met artikel 25 een soortgelijke bepaling, die nader is uitgewerkt in artikel 19 van het Besluit politieregisters. De tekst van dit artikel stemt overeen met artikel 39p van het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet justitiële gegevens in verband met het verwerken van strafvorderlijke gegevens en wijziging van het Wetboek van Strafvordering, het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Wet tarieven in strafzaken in verband met het verstrekken van een afschrift van een vonnis of een arrest aan de verdachte en zijn raadsman of een derde (Tweede Kamer, vergaderjaar 2002-2003, 28 886, nrs. 1-2).

## **PARAGRAAF 5 TOEZICHT**

### **Artikel 28**

De regeling van de Wet politieregisters tot het vastleggen van verstrekkingen uit politieregisters strekt ertoe dat van iedere verstrekking uit een politieregister aantekening wordt gehouden, met uitzondering van bepaalde verstrekkingen aan vaste gebruikers. De vaste gebruikers dienen te worden vastgelegd in het reglement. Met het begrip ‘vaste gebruikers’ zijn degenen bedoeld die in de praktijk bijna dagelijks het register consulteren.

#### *Eerste lid*

Voor het wetsvoorstel politiegegevens wordt als uitgangspunt genomen dat de vastlegging van gegevens zoveel mogelijk wordt toegesneden op het voornaamste doel, namelijk de controle op de rechtmatige verwerking van politiegegevens. Voor het merendeel van de gegevensverwerkingen binnen de politie geldt de eis van machtiging. Met de eis van de machtiging wordt beoogd te waarborgen dat de verwerking slechts plaats vindt voorzover noodzakelijk is voor een goede taakuitvoering van de ambtenaar van politie. De verwerkingen, die plaats vinden door ge-machtigde ambtenaren, behoeven in beginsel niet te worden vastgelegd. De gemachtigde ambtenaren gelden dus als een soort vaste gebruikers in de zin van de huidige wet. Mede gelet op de verplichtingen van artikel 3 dient de verantwoordelijke wel de nodige maatregelen te treffen om er op toe te zien dat de gegevensverwerking rechtmatig is. Om aan die verplichting uitvoering te kunnen geven dient

de verantwoordelijke, in die gevallen waarin er aanwijzingen zijn van misbruik van machtigingen, de betreffende verwerkingen vast te leggen.

#### *Tweede en derde lid*

In het tweede lid is de verplichting opgenomen om iedere verwerking met het oog op de uitvoering van de politietaak vast te leggen. Daardoor kan in het kader van de audits het gebruik van de politiegegevens binnen de politietaak worden gecontroleerd. Een dergelijke ruime protocolplicht is onvermijdelijk om onrechtmatige verwerking te voorkomen. Beperking van de protocolplicht zal kunnen leiden tot misbruik, bijvoorbeeld doordat politieambtenaren in de verleiding worden gebracht collega's te verzoeken bepaalde verwerkingen te verrichten waartoe zij zelf niet gemachtigd zijn. De verantwoordelijke zelf kan de nodige maatregelen treffen om eventueel onrechtmatig gebruik tegen te gaan, bijvoorbeeld de vergelijking van gedragsprofielen met gebruikersprofielen. Verder zal het systeem van de audits zodanig kunnen worden opgezet dat, bijvoorbeeld door middel van steekproeven, eventuele onrechtmatige verwerkingen aan het licht kunnen worden gebracht. Daarnaast strekt de verplichting van het tweede lid tot vastlegging van de verstrekking van politiegegevens aan derden, dit mede in verband met de mogelijkheid tot het naderhand informeren van deze personen of instanties ingeval van correctie van gegevens. Een uitzondering geldt voor de verstrekking van politiegegevens aan de Algemene Inlichtingen en Veiligheidsdienst, indien dit zich niet verdraagt met het belang van de veiligheid van de staat, en voor de veel voorkomende verstrekking van politiegegevens aan leden van het openbaar ministerie ten behoeve van de afdoening van strafzaken en de hulp aan slachtoffers van strafbare feiten. Met het derde lid wordt gewaarborgd dat de verstrekte machtigingen worden vastgelegd.

#### *Vierde lid*

In artikel 7, tweede lid, is vastgelegd dat het doel van de gegevensverwerking met het oog op de handhaving van de rechtsorde in een bepaald geval schriftelijk wordt vastgelegd. Door opneming van die verplichting in het vierde lid wordt gewaarborgd dat de schriftelijke vastlegging van die doelen wordt bewaard totdat de laatste controle, als bedoeld in artikel 29, vierde lid, is verricht.

#### *Vijfde lid*

Het wetsvoorstel biedt de mogelijkheid van een gemeenschappelijke gegevensverwerking waarvoor een verantwoordelijke aansprakelijk is. Hiermee wordt beoogd de politiepraktijk de nodige flexibiliteit te bieden in die gevallen waarin gemeenschappelijke onderzoeksteams worden ingericht. Om te voorkomen dat van die mogelijkheid op een zodanige wijze invulling wordt gegeven dat de kaders van deze wet dan wel de rechtsbescherming van de betrokkenen in het geding zijn wordt in het vierde lid bepaald dat de gemeenschappelijke gegevensverwerking wordt gemeld aan het College bescherming persoonsgegevens. Indien daartoe aanleiding bestaat kan het College Onze Ministers hiervan in kennis stellen. Op grond van de bestaande aanwijzingsbevoegdheden kunnen de betrokken verantwoordelijken vervolgens worden aangesproken.

#### *Zesde lid*

De bewaartermijn wordt gekoppeld aan de uitvoering van de audit, als bedoeld in artikel 29. De gegevens dienen beschikbaar te zijn totdat de audit is afgerond. Ingeval er een hercontrole plaatsvindt, dan dienen de gegevens beschikbaar te zijn totdat de hercontrole is afgerond. Daarna kan verwijdering plaatsvinden.

## **Artikel 29**

Het wetsvoorstel biedt de politie ruimte voor de verwerking van persoonsgegevens. Teneinde zorg te dragen dat de door het wetsvoorstel voorgestelde grenzen in de praktijk niet worden overschreden, is het van belang passende waarborgen te creëren. Het wetsvoorstel gaat hierbij uit van een tweetal invalshoeken. Als eerste verplicht de wet de verantwoordelijke tot het aanwijzen van een functionaris voor de gegevensbescherming. Deze functionaris heeft mede tot taak de verwerking van de gegevens te controleren en de verantwoordelijke te adviseren ten aanzien van de naleving van deze wet. Ten tweede verplicht het wetsvoorstel tot het periodiek uitvoeren van privacy audits ter controle op de naleving van de wet. De in de wet geformuleerde eisen dienen binnen de politieorganisatie op een doeltreffende manier te worden geïmplementeerd om de rechten van burgers op adequate wijze te waarborgen. Het is daarom van belang een adequaat stelsel van algemene verwerkingsmaatregelen en – procedures te realiseren, rekening houdend met de specifieke beschermingsmaatregelen die voor de verwerking van politiegegevens noodzakelijk zijn. Wil men tot een evenwichtig verwerkingsbeleid van politiegegevens komen en dit adequaat implementeren en onderhouden, dan zal dat een belangrijke plaats in de managementcyclus moeten innemen. Het voeren van beleid gericht op privacybescherming past ook in het streven van de Nederlandse politie naar totale kwaliteit via het zogenaamde INK model.

Met behulp van een systeem van monitoring (privacy audits) dient de verantwoordelijk na te gaan in hoeverre de getroffen verwerkingsmaatregelen en –procedures de doelstelling van de wettelijke normen en het geformuleerde privacybeleid realiseren. De resultaten van de uitgevoerde monitoring vormen de basis voor eventuele correctieve acties, aanpassing van getroffen maatregelen en procedures, dan wel bijstelling van het geformuleerde beleid.

Bij de uitvoering van de privacy audit toetst de auditor primair of de organisatie adequaat is ingericht om in voldoende mate tegemoet te komen aan de wettelijke bepalingen. Vervolgens zal de auditor de door de organisatie getroffen maatregelen en procedures qua bestaan beoordelen die in de borging van de wettelijke eisen moeten voorzien. Tot slot zal hij aandacht besteden aan de toetsing van de werking van de betreffende maatregelen over een vooraf te bepalen periode.

De auditcyclus en de wijze van uitvoering van de audits zal bij algemene maatregel van bestuur nader worden ingevuld. Hierbij zal ook aandacht worden besteed aan de mate waarbij er sprake moet zijn van betrokkenheid van externe deskundigen. Een afschrift van de resultaten van een privacy-audit bij een regionaal politiekorps wordt toegezonden aan de Ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en aan het College Bescherming Persoonsgegevens.

## **Artikel 30**

Op dit moment beschikken de meeste politiekorpsen over een zogenaamde privacyfunctionaris. Deze functionaris heeft geen formele bevoegdheden zoals de functionaris voor de gegevensbescherming van de Wbp, maar vervult wel een belangrijke adviserende rol ten aanzien van de privacyvraagstukken binnen het korps. Het belang van een dergelijke functionaris binnen het politiekorps is gelegen in zijn bijzondere deskundigheid ten aanzien van het privacyrecht. In dit artikel wordt de verantwoordelijke verplicht een privacyfunctionaris te benoemen. Deze functionaris heeft minder bevoegdheden en mogelijkheden dan de functionaris voor de gegevensbescherming zoals bedoeld in de Wet

bescherming persoonsgegevens. De privacyfunctionaris als hier bedoeld heeft tot taak de verwerking van de gegevens te controleren en de verantwoordelijke te adviseren ten aanzien van de naleving van deze wet. De privacyfunctionaris pleegt een overzicht te hebben van de verwerkingen en van de machtigingen op grond van deze wet binnen het korps en kan rechtstreeks adviseren aan de verantwoordelijke. Hij kan een belangrijke ondersteunende rol vervullen bij de controle en het toezicht op de verwerking van persoonsgegevens, maar ook kan hij voorlichting geven bij het inrichten en uitvoeren van werkprocessen en bij het verlenen van machtigingen voor gegevensverwerkingen. Verder kan hij een belangrijke rol vervullen bij het recht op kennisneming en verbetering van politiegegevens. De privacyfunctionaris is geen toezichthouder in de zin van artikel 5:11 AWB en heeft ook geen toezichthoudende bevoegdheden die gelijkwaardig zijn aan de bevoegdheden in de zin van afdeling 5.2 van de algemene wet bestuursrecht (zoals bij de functionaris gegevensbescherming in de WBP wel het geval is). De privacyfunctionaris heeft een rol als interne toezichthouder en aanspreekpunt voor het College bescherming persoonsgegevens. Het bestuursrechtelijke toezicht van de wet politiegegevens ligt immers in handen van het College bescherming persoonsgegevens

### **Artikel 31**

Net als in artikel 26 van de huidige Wet politieregisters is het toezicht op de naleving van de wet opgedragen aan het CBP. Naast de instrumenten voor toezicht die het CBP op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens heeft, dragen de artikelen 29 en 30, waarin respectievelijk de auditverplichting en de aanwijzing van een privacyfunctionaris zijn geregeld, bij aan een effectief toezicht op de naleving van de wettelijke verplichtingen.

## **PARAGRAAF 6 WIJZIGING VAN ANDERE WETTEN**

### **De artikelen 32, 33, 34, 35, 37 en 38**

Dit betreffen de wijziging van andere wetten in verband met de invoering van dit wetsvoorstel en het daarin gehanteerde begrippenkader.

### **Artikel 36**

Bij het opstellen van de Wet melding ongebruikelijke transacties (MOT) is er door de wetgever voor gekozen om de Wet politieregisters van overeenkomstige toepassing te verklaren op de gegevens die zouden worden verwerkt door het meldpunt ongebruikelijke transacties. Het meldpunt werd daarmee verplicht een register bij te houden, welk register zou worden beschouwd als een register in de zin van de Wet politieregisters. De keuze voor het privacyregime van de Wet politieregisters en niet dat van de Wet persoonsregistraties was gebaseerd op de overweging dat de taak van het meldpunt een onderdeel van de politietaak is, namelijk de gegevensverzameling en verstrekking met het oog op de voorkoming en opsporing van misdrijven en nauw met de politietaak is verbonden. De gegevens waarover het meldpunt de beschikking zou krijgen werden dan ook in verscheidene opzichten vergelijkbaar geacht met de gegevens die bij de politie berusten. Het gaat namelijk om gegevens die de betreffende persoon niet zelf heeft geleverd. Bovendien zou het vaak gaan om gevoelige gegevens (TK, 1992-1993, 23 009, nr 3). In deze overwegingen omtrent de keuze van het toepasselijke privacyregime behoeft met de vervanging van de Wet politieregisters door de Wet politiegegevens geen verandering te komen. Wel heeft de wijziging van het systeem van

het privacyregime met betrekking tot politiegegevens, gevolgen voor de wijze waarop de gegevensverwerking door het meldpunt in de wet is geregeld.

Zo komt met de Wet politiegegevens het registerbegrip te vervallen. Daardoor kan in de Wet MOT niet langer volstaan worden met de stelling dat het meldpunt een register bijhoudt en dat dat register er één is in de zin van de Wet politiegegevens. In de termen van het nieuwe wetsvoorstel verwerkt het meldpunt gegevens. Die gegevensverwerking door het meldpunt zal op grond van de nieuwe systematiek gebaseerd moeten worden op een wettelijke bepaling die aangeeft ten behoeve van welk doel de gegevens worden verwerkt. Aangezien het doel waarvoor het meldpunt gegevens verwerkt enerzijds breder en anderzijds beperkter is dan de doelen als omschreven in de Wet politiegegevens, wordt voorgesteld dit doel vast te leggen in de Wet MOT zelf.

Met de Wet politiegegevens verandert voorts ook het verstrekkingenregime. Momenteel worden zowel de verstrekkingen van de politie aan het meldpunt als de verstrekkingen van het meldpunt aan de politie geregeld in het Besluit politieregisters. Dit sluit aan bij de keuze van de wetgever om het register van het meldpunt aan te merken als een politieregister. Onder de nieuwe wet ligt het echter meer voor de hand alleen de verstrekkingen van de politie aan het meldpunt in het kader van de Wet politiegegevens te regelen. De verstrekkingen van het meldpunt aan de politie kunnen in de nieuwe systematiek vervolgens beter worden geregeld in een algemene maatregel van bestuur op grond van de Wet MOT. In die algemene maatregel van bestuur zouden dan tevens een aantal aspecten geregeld kunnen worden, die specifiek op het MOT betrekking hebben en die thans zijn geregeld in het privacyreglement van het MOT.

## **PARAGRAAF 7 SLOTBEPALINGEN**

### **Artikel 39**

In het wetsvoorstel is gekozen voor het opnemen van een bijzondere geheimhoudingsbepaling aangezien de bijzondere aard van politiegegevens zich er niet voor leent om artikel 2:5 Algemene wet bestuursrecht of artikel 9 Wet bescherming persoonsgegevens van toepassing te verklaren. Deze bepalingen bevatten zelfstandige verstrekkingennormen en zijn slechts strafbaar als klachtdelict.

Het uitgangspunt van het artikel is dat een ieder is gehouden tot een geheimhouding wanneer hij de beschikking krijgt over politiegegevens met betrekking tot derde. Het eerste lid houdt in dat niet alleen personen die zijn belast met de verwerking van politiegegevens of die de gegevens direct van de politie hebben gekregen, maar ook eventuele tweede en volgende ontvangers, die de gegevens doorverstrekken hebben gekregen, aan de geheimhoudingsplicht gebonden zijn.

Op de geheimhoudingsplicht worden twee uitzonderingen gemaakt:

In het tweede lid is voor de politieambtenaar de bevoegdheid opgenomen tot het verstrekken van de gegevens voorzover een bij of krachtens deze wet gegeven voorschrift verstrekking toelaat of uit de politietaak de noodzaak tot verstrekking voortvloeit. In artikel 30, eerste lid, van de Wet Politieregisters is de zinsnede ‘dan wel de uitvoering van de taak met het oog waarop de gegevens zijn verstrekt tot het ter kennis brengen daarvan noodzaakt’ een ‘ventiefunctie’ gaan vervullen. Dit houdt in dat het artikel als zelfstandige grondslag voor het

verstrekken van gegevens wordt gebruikt. Nu het wetsvoorstel van een gesloten verwerkingsregime overgaat tot een open verstrekkingregime is de zelfstandige verstrekkinggrondslag slechts noodzakelijk voor de bijzondere gevallen van verstrekking waarin het wetsvoorstel niet voorziet. Het is dan ook uitdrukkelijk niet de bedoeling dat deze bepaling fungeert als een zelfstandige grondslag voor verstrekking van politiegegevens aan derden. In die gevallen waarin sprake is van verstrekking van politiegegevens aan derden zijn de bepalingen van paragraaf 3 van toepassing. Dit komt tot uitdrukking in de woorden ‘voorzover een bij of krachtens deze wet gegeven voorschrift verstrekking toelaat’. Wel biedt deze bepaling de ruimte om politiegegevens te verstrekken voorzover een bij of krachtens deze wet gegeven voorschrift verstrekking toelaat of de noodzaak daartoe voortvloeit uit de politietoek. Een wettelijk gegeven voorschrift is bijvoorbeeld aan de orde in geval van een getuigenis van een politieambtenaar ten overstaan van een rechter-commissaris, op basis van artikel 213 van het Wetboek van Strafvordering, of de nationale ombudsman, op basis van artikel 19, eerste en vierde lid, van de Wet Nationale ombudsman. Uit de politietoek kan de noodzaak tot verstrekking voortvloeien als het gaat om het tonen van compositietekeningen of foto’s van personen die als verdachte of als slachtoffer in een politieonderzoek zijn betrokken aan een aangever of aan buurtbewoners.

Het derde lid schept de mogelijkheid voor de verkrijger van de gegevens om deze te verwerken waaronder ook het verstrekken aan derden wordt verstaan. Deze bepaling is gebaseerd op artikel 9, eerste lid, van de Wet bescherming persoonsgegevens. Door het verwerken van gegevens enkel toe te staan voorzover dat niet onverenigbaar is met de doeleinden waarvoor ze zijn verkregen wordt een ruime bescherming geboden aangezien nu niet enkel het doorverstrekken maar alle vormen van het verwerken van de gegevens door de ontvanger worden genormeerd. Met de woorden ‘niet onverenigbaar met de doeleinden waarvoor ze zijn verstrekt’ wordt beoogd te waarborgen dat het criterium van het zwaarwegend algemeen belang, dat aan de verstrekking van de politiegegevens aan derden ten grondslag ligt, ook van toepassing is bij de eventuele verdere verstrekking van de gegevens.

Het vierde lid geeft het schenden van deze geheimhoudingsplicht geen klachtdelict is. Juist bij politiegegevens het mogelijk is dat de gelaedeerde niet op de hoogte is van de verstrekking en als gevolg hiervan geen klacht kan indienen. Opzettelijk ongeoorloofde verstrekking van gegevens uit een politieregister wordt bovendien gezien als een feit dat niet alleen het belang van de rechtstreeks betrokkene raakt, maar ook schadelijk is voor het vertrouwen in de integriteit van de politie in het algemeen.<sup>[1]</sup>

## **Artikel 40**

In artikel 13c, eerste lid, van de Wet politieregisters is de mogelijkheid opgenomen om het bij of krachtens de wet bepaalde betreffende de bijzondere politieregisters van toepassing te verklaren op de daarbij aan te wijzen registers van een publiekrechtelijk lichaam dat met de opsporing van strafbare feiten is belast. Deze voorziening houdt verband met de taak van de bijzondere opsporingsdiensten bij de bestrijding van de zware en in het bijzonder de georganiseerde criminaliteit. De registers van de bijzondere opsporingsdiensten vallen echter onder de reikwijdte van de Wet bescherming persoonsgegevens. De regeling van artikel 13c van de Wet politieregisters strekt ertoe het voor de bijzondere opsporingsdiensten mogelijk te maken om naast de bestaande persoonsregistraties met het oog op de bestrijding van de zware criminaliteit bijzondere politieregisters aan te leggen die worden bijgehouden door gespecialiseerde eenheden, naar het model van de criminele inlichtingeneenheden binnen de regiokorpsen. Door een nauwe afstemming van de wettelijke regimes voor de verwerking van

gegevens over bepaalde misdrijven die samenhangen met de zware en georganiseerde criminaliteit wordt een structurele uitwisseling van gegevens bijzondere opsporingsdiensten en de regiokorpsen bevorderd. Daarnaast wordt gewaarborgd dat de verspreiding van deze gegevens binnen de bijzondere opsporingsdiensten aan dezelfde beperkingen onderworpen zijn als welke gelden binnen de politie.

In aansluiting op de huidige regeling in de Wet politieregisters wordt voorgesteld een wettelijke voorziening op te nemen die de mogelijkheid biedt om het bij of krachtens de wet gestelde betreffende de verwerking van politiegegevens in het kader van de uitoefening van de politietaak van overeenkomstige toepassing te verklaren op de verwerking van persoonsgegevens door een bijzondere opsporingsdienst. Daarvoor kan in de eerste plaats worden gedacht aan de verwerking van gegevens met het oog op het verkrijgen van inzicht in de betrokkenheid bij bepaalde ernstige misdrijven of schendingen van de rechtsorde. Dit naar het model van het artikel 13c van de Wet politieregisters. Daarnaast kan worden gedacht aan de verwerking van gegevens in het kader van gemeenschappelijke opsporingsteams waarin nauw wordt samengewerkt tussen regiokorpsen of de Koninklijke marechaussee enerzijds en bijzondere opsporingsdiensten anderzijds. Zo werkt de Koninklijke marechaussee op de luchthaven Schiphol bijvoorbeeld samen met de FIOD in een geïntegreerd opsporingsteam. Door onderdelen van dit wetsvoorstel van toepassing te verklaren op de taakuitoefening van onderdelen van de FIOD kan een gemeenschappelijk onderzoek worden verricht ten aanzien waarvan de gegevensverwerking plaatsvindt onder de feitelijke zorg van een daartoe aangewezen verantwoordelijke. Ook kunnen de betrokken bijzondere opsporingsambtenaren op grond van artikel 13 van dit wetsvoorstel worden gemachtigd tot de verwerking van politiegegevens, overeenkomstig de voor politieambtenaren geldende bepalingen.

#### **Artikel 41**

Dit wetsvoorstel bevat een groot aantal regels en voorschriften met betrekking tot de verwerking van politiegegevens, welke deels nader worden uitgewerkt bij of krachtens algemene maatregel van bestuur. Teneinde de wetgeving goed te kunnen toesnijden op nieuwe ontwikkelingen en rekening te kunnen houden met specifieke uitvoeringsaspecten, wordt een algemene wettelijke evaluatiebepaling voorgesteld die ertoe strekt dat de werking van dit wetsvoorstel telkens in zijn geheel dient te worden onderzocht. Hiervoor ligt een termijn van vijf jaar in de rede.

---

<sup>[1]</sup> Zie R.W. Kralingen en J.E.J. Prins, *Waar een wil is, is een weg? Een onderzoek naar de behoefte aan en de verstrekking van politiële en justitiële informatie voor buiten de strafrechtpleging gelegen doelen* SDU Uitgevers, Den Haag, 1996; Ad van Ruth en Lodewijk Gunther Moor, *Lekken of verstrekken? De informele informatie-uitwisseling tussen opsporingsinstanties en derden* Instituut voor Toegepaste Sociale Wetenschappen, Uitgeverij Tandem Felix, Ubbergen, 1997.

---

